

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2017

INFRABEL GROEP

Resultatenrekening

	Toelichting	31/12/2017	31/12/2016
Omzet	25	998.727.425,35	954.026.806,59
Exploitatiesubsidies	24	148.329.622,45	182.187.329,91
Geproduceerde vaste activa		440.966.288,76	468.568.831,61
Overige bedrijfsopbrengsten	25	20.499.253,48	13.488.247,81
Bedrijfsopbrengsten vóór kapitaalsubsidies		1.608.522.590,04	1.618.271.215,92
Aankopen handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		-213.669.678,34	-227.708.756,33
Diensten en diverse goederen	25	-1.241.875.437,23	-1.256.926.345,53
Personeelskosten	26	-53.439.938,35	-60.271.938,71
Andere bedrijfskosten	25	5.783.936,81	6.378.068,75
Bedrijfskosten vóór afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen		-1.503.201.117,11	-1.538.528.971,82
Bedrijfsresultaat vóór kapitaalsubsidies, afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen		105.321.472,93	79.742.244,10
Kapitaalsubsidies	24	643.738.844,04	599.263.964,61
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen		-666.270.343,79	-623.563.059,36
Bedrijfsresultaat		82.789.973,18	55.443.149,35
Financiële opbrengsten	27	241.909.718,80	127.218.760,53
Financiële kosten	27	-181.033.725,92	-224.772.724,72
Deel in het netto-resultaat van de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	9	658.497,25	-414.628,73
Resultaat voor belastingen		144.324.463,31	-42.525.443,57
Belastingen	28	-1.442.408,21	-620.447,19
Netto resultaat		142.882.055,10	-43.145.890,76
Netto-resultaat van het boekjaar toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de Groep		142.728.031,88	-43.439.864,09
Minderheidsbelangen		154.023,21	293.973,32

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten

	31/12/2017	31/12/2016
Netto resultaat	142.882.055,10	-43.145.890,76
<i>Minderheidsbelangen</i>	154.023,21	293.973,32
<i>Aandeelhouders van de Groep</i>	142.728.031,88	-43.439.864,08
Niet-gerealiseerde resultaten		
Elementen die niet naar de resultatenrekening kunnen geherklasseerd worden in toekomstige periodes		
Actuariële verschillen op verplichtingen na uitdiensttreding	724.213,10	-15.228.835,58
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	-35.812,84	-1.263.149,48
Subtotaal van de elementen die niet naar de resultatenrekening kunnen geherklasseerd worden in toekomstige periodes	688.400,26	-16.491.985,06
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten	688.400,26	-16.491.985,06
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	143.570.455,36	-59.637.875,82
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders van de Groep	143.416.432,15	-59.931.849,14
Minderheidsbelangen	154.023,21	293.973,32

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Balans

	31/12/2017	31/12/2016
Immateriële vaste activa	1.475.021.017,44	1.492.852.638,96
Materiële vaste activa	17.822.218.019,61	17.614.711.335,42
Terreinen	1.608.365.722,90	1.605.933.380,10
Gebouwen	488.005.140,45	469.378.454,78
Spoorwegconstructies	5.219.716.992,71	5.061.380.126,69
Spoorweginfrastructuur	7.566.298.610,08	7.166.532.537,76
Rollend spoorwegmaterieel	78.526.802,63	77.590.216,97
Diverse installaties en uitrustingen	591.815.638,62	539.814.122,21
Vaste activa in aanbouw	2.269.489.112,22	2.694.082.496,91
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	12.465.509,22	11.965.324,80
Overige financiële vaste activa	678.874.423,97	599.248.990,87
Vorderingen op meer dan één jaar	1.125.900.010,71	1.143.930.849,56
Afgeleide financiële instrumenten	5.555.976,52	42.517.959,80
Uitgestelde belastingen	112,85	0,00
Vaste activa	21.120.035.070,31	20.905.227.099,41
Voorraden	239.640.004,42	247.481.386,27
Handels- en overige vorderingen	411.916.711,58	424.613.382,44
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00
Termijndeposito's	20.023.445,98	173.200.338,37
Geldmiddelen en kasequivalenten	207.943.392,94	193.682.544,75
Vlottende activa	879.523.554,92	1.038.977.651,83
Activa bestemd voor verkoop	900.000,00	0,00
Totaal actief	22.000.458.625,23	21.944.204.751,24
Kapitaal	982.580.391,67	982.580.391,67
Uitgiftepremies	299.317.752,80	299.317.752,80
Geconsolideerde reserves	17.935.967,50	-121.227.967,86
Eigen vermogen van de groep	1.299.834.111,97	1.160.670.176,61
Belangen van derden	3.638.378,30	4.644.585,08
Totaal eigen vermogen	1.303.472.490,26	1.165.314.761,69
Schulden uit personeelsbeloningen	177.295.864,00	179.855.343,72
Voorzieningen	41.825.224,16	41.993.263,13
Financiële schulden	2.987.706.454,90	2.956.652.566,41
Afgeleide financiële instrumenten	121.824.310,81	49.649.273,57
Uitgestelde belastingen	128.855,90	0,00
Overige schulden	558.870.743,18	588.480.622,38
Kapitaalsubsidies	15.078.343.940,60	14.923.910.789,04
Niet courante passiva	18.965.995.393,55	18.740.541.858,25
Schulden uit personeelsbeloningen	82.514.887,41	83.440.596,16
Voorzieningen	59.580.471,14	62.652.570,23
Financiële schulden	146.544.587,40	484.650.754,39
Afgeleide financiële instrumenten	8.091.445,01	10.197.992,28
Handelsschulden	594.338.606,27	634.072.834,81
Belastingen en andere taksen	10.687.501,25	23.840.676,40
Sociale schulden	9.372.361,51	10.139.772,27
Kapitaalsubsidies	641.642.374,85	554.163.993,10
Overige schulden	178.218.506,58	175.188.941,66
Courante passiva	1.730.990.741,42	2.038.348.131,30
Schulden mbt activa aangehouden voor verkoop	0,00	0,00
Totaal eigen vermogen en passiva	22.000.458.625,23	21.944.204.751,24

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen

	Kapitaal	Uitgiftepremies	Geconsolideerde reserves	Eigen vermogen van de groep	Belangen van derden	Totaal eigen vermogen
Saldo per 1 januari 2017	982.580.391,67	299.317.752,80	-121.227.967,86	1.160.670.176,61	4.644.585,08	1.165.314.761,69
Resultaat van het boekjaar	0,00	0,00	142.728.031,88	142.728.031,88	154.023,21	142.882.055,10
Niet-gerealiseerde resultaten	0,00	0,00	688.400,26	688.400,26	0,00	688.400,26
Wijziging in de consolidatiekring	0,00	0,00	-5.210,90	-5.210,90	-1.160.229,99	-1.165.440,89
Wijziging in de herwaarderingsmeerwaarden	0,00	0,00	-4.124.785,90	-4.124.785,90	0,00	-4.124.785,90
Dividenden	0,00	0,00	-122.500,00	-122.500,00	0,00	-122.500,00
Saldo per 31 december 2017	982.580.391,67	299.317.752,80	17.935.967,50	1.299.834.111,97	3.638.378,30	1.303.472.490,26

	Kapitaal	Uitgiftepremies	Geconsolideerde reserves	Eigen vermogen van de groep	Belangen van derden	Totaal eigen vermogen
Saldo per 1 januari 2016	982.580.391,67	299.317.752,80	-60.817.280,54	1.221.080.863,93	4.350.611,76	1.225.431.475,68
Resultaat van het boekjaar	0,00	0,00	-43.439.864,08	-43.439.864,08	293.973,32	-43.145.887,76
Niet-gerealiseerde resultaten	0,00	0,00	-16.491.985,06	-16.491.985,06	0,00	-16.491.985,06
Wijziging in de herwaarderingsmeerwaarden	0,00	0,00	-233.841,61	-233.841,61	0,00	-233.844,61
Dividenden	0,00	0,00	-245.000,00	-245.000,00	0,00	-245.000,00
Saldo per 31 december 2016	982.580.391,67	299.317.752,80	-121.227.967,86	1.160.670.173,61	4.644.585,08	1.165.314.761,69

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Kasstroomoverzicht

	31/12/2017	31/12/2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Netto-resultaat van het boekjaar	142.882.055,10	-43.145.890,76
Aanpassingen voor:		
materiële vaste activa	666.390.195,62	623.563.059,36
Waardeverminderingen op voorraden, handels- en overige vorderingen	-7.635.330,89	-7.142.979,03
Voorzieningen	-6.725.326,53	16.354.656,30
Personeelsbeloningen	-4.930.139,59	1.031.984,49
Financiële lasten op IAS 19 schulden	2.971.312,20	3.857.197,75
Minderwaarden (Meerwaarden) op de realisatie van vaste activa	-2.082.939,35	-286.586,57
Wijzigingen in de reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten	2.742.133,90	-19.811.923,94
Wijzigingen in de reële waarde en bijzondere waardeverminderingen op overige financiële activa en financiële schulden	-109.203.811,52	92.323.942,34
In resultaatname interest subsidies	-48.723.609,58	-44.167.467,21
In resultaatname kapitaalsubsidies	-643.738.844,04	-558.788.106,20
Rentebaten en rentelasten	88.592.937,15	88.747.262,06
Dividenden	-300.000,00	
Winstbelastingen	1.442.408,21	1.172.036,10
Vermogensmutatiemethode	-658.497,25	414.628,73
Betaalde belastingen	-1.723.625,01	-4.417.407,85
Omrekeningsverschillen	-3.909.686,46	-26.623.439,19
Wijzigingen in werkkapitaal	-113.819.389,84	43.110.799,62
Voorraden	8.163.716,32	5.471.431,98
Handels- en overige vorderingen	-58.170.976,18	8.240.010,94
Handels- en overige schulden	-63.812.129,98	29.399.356,70
Kasstroom uit operationele activiteiten	-38.430.157,88	166.191.766,00
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Verwerving)/verkoop van immateriële vaste activa	-37.487.127,85	-57.541.810,85
(Verwerving)/verkoop van materiële vaste activa	-900.956.162,72	-849.899.734,20
(Verwerving)/verkoop van overige financiële activa	1.003.184,60	-10.752.711,17
Ontvangen interesten	7.909.123,93	8.722.309,00
Ontvangen dividenden	300.000,00	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-929.230.982,04	-909.471.947,22

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Kasstroomoverzicht

	31/12/2017	31/12/2016
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Netto aflossingen/betalingen op afgeleide financiële instrumenten	73.521.477,77	-2.051.973,17
Toename van de financiële schulden	17.830.000,00	50.538.698,89
Aflossing van financiële schulden	-167.731.465,70	-17.122.185,75
Betaalde interesten	-96.502.061,08	-97.469.571,06
Ontvangen interestsubsidies	48.723.609,58	48.852.865,44
Variatie in de kapitaalsubsidies	952.903.535,15	951.110.526,34
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	828.745.095,72	933.858.360,69
(Afname)/toename van geldmiddelen en kasequivalenten	-138.916.044,20	190.578.179,47
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het boekjaar	366.882.883,12	176.304.703,65
(Afname)/Toename van de geldmiddelen en kasequivalenten	-138.916.044,20	190.578.179,47
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het einde van het boekjaar	227.966.838,92	366.882.883,12

Het kasstroomoverzicht voor 2016 werd aangepast voor wat de rentebaten en rentelasten betreffen (88.747.262,06 €) en de betaalde interesten (-97.469.571,06 €). Ook werden de interestsubsidies in een afzonderlijke rubriek opgenomen. Deze wijzigingen in het kasstroomoverzicht hebben geen invloed op de resultaten van het boekjaar 2016.

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Kasstroomoverzicht

	2016.12	Kasstroom		Niet-kas bewegingen				2017.12
		Terugbetaling	Nieuw	Omrekeningsverschillen	Gekapitaliseerde interesten	Toe te rekenen financiële kosten	Reële waarde aanpassing op financiële schulden	
Bankleningen	134.051.297,92	-116.074,98	-	-	-	-	195.290.000,00	329.225.222,94
Obligatieleningen	1.218.382.198,44	-	-	-	385.185,73	-	-	1.218.767.384,17
Niet achtergestelde leningen	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	663.926.195,23	-	-	-	-	-	-8.627.340,27	655.298.854,96
Overige financiële leningen	464.878.434,53	-	-	-59.391.769,09	25.676.308,44	-	-	431.162.973,88
Toe te rekenen kosten - financiële lasten	18.947,89	-	-	-	-	4.061.489,04	-	4.080.436,93
Reële waarde aanpassingen op financiële schulden	475.395.492,40	-	-	-	-	-	-125.771.648,50	349.623.843,90
Financiële schulden op lange termijn	2.956.652.566,41	-116.074,98	-	-59.391.769,09	26.061.494,17	4.061.489,04	-125.771.648,50	2.988.159.716,78
Bankleningen	296.745.112,59	-36.629.027,61	-	-	-	-	-195.290.000,00	64.826.084,98
Obligatieleningen	100.000.000,00	-100.000.000,00	-	-	-	-	-	-
Niet achtergestelde leningen	19.578.916,53	-22.408.916,53	2.830.000,00	-	-	-	-	-
Leasing	8.159.693,19	-8.577.446,58	-	-	-	-	8.394.184,42	7.976.431,03
Overige financiële leningen	7.952.261,88	-	15.000.000,00	-	-	-	-452.261,88	22.500.000,00
Overige financiële leningen	-	-	-	-	-	-	-	-
Toe te rekenen kosten - financiële lasten	52.084.665,53	-	-	-	-	-2.284.590,89	-	49.800.074,64
Reële waarde aanpassingen op financiële schulden	130.104,67	-	-	-	-	-	859.630,20	989.734,87
Financiële schulden op korte termijn	484.650.754,39	-167.615.390,72	17.830.000,00	-	-	-2.284.590,89	859.630,20	146.092.325,52
Totaal van de financiële schulden	3.441.303.320,80	-167.731.465,70	17.830.000,00	-59.391.769,09	26.061.494,17	1.776.898,15	-124.912.018,30	3.134.251.042,30
Kapitaalsubsidies			952.903.535,15					
Interest subsidies			48.723.609,58					
Betaalde interesten		-96.502.061,08						
Afgeleide financiële instrumenten - verplichtingen op lange termijn	-50.361.661,12		89.287.898,93					38.926.237,81
Afgeleide financiële instrumenten, reële waarde aanpassing - verplichtingen op lange termijn	100.010.934,69						-17.112.861,69	82.898.073,00
Afgeleide financiële instrumenten - verplichtingen op korte termijn	8.474.435,38		-382.990,37					8.091.445,01
Afgeleide financiële instrumenten, reële waarde aanpassing - verplichtingen op korte termijn	1.723.556,90						-1.723.556,90	-
Afgeleide financiële instrumenten - vorderingen op lange termijn	6.086.137,02		-15.383.430,79					-9.297.293,77
Afgeleide financiële instrumenten, reële waarde aanpassing - vorderingen op lange termijn	36.431.822,78						-21.578.552,49	14.853.270,29
Afgeleide financiële instrumenten - vorderingen op korte termijn	-		-				-	-
Afgeleide financiële instrumenten reële waarde aanpassing - vorderingen op korte termijn	-		-				-	-

De toelichtingen 1 tot en met 35 maken integraal deel uit van de geconsolideerde IFRS jaarrekening per 31 december 2017.

Toelichtingen

Informatie betreffende de Groep	10
Samenvatting van de belangrijkste waarderingsregels.....	11
Significante inschattingen en beoordelingen	32
Beheer van de middelen en financiële risico's.....	35
Consolidatiekring	49
Bedrijfscombinaties.....	50
Immateriële vaste activa	51
Materiële vaste activa	53
Investerings opgenomen volgens vermogensmutatiemethode	57
Handelsvorderingen en overige vorderingen	61
Onderhanden projecten in opdracht van derden	63
Afgeleide financiële instrumenten	64
Overige financiële activa.....	67
Vorraden	69
Geldmiddelen en kasequivalenten.....	70
Vaste activa aangehouden voor verkoop.....	71
Kapitaal en uitgiftepremies.....	72
Geconsolideerde reserves	74
Personeelsbeloningen	75
Voorzieningen	84
Financiële schulden	86
Uitgestelde belastingvorderingen en schulden	91
Handels- en overige schulden	92
Subsidies	93
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten.....	94
Personeelskosten	96
Financiële opbrengsten en financiële kosten.....	97
Winstbelastingen.....	98
Voorwaardelijke activa en verplichtingen.....	100
Transacties van alternatieve financiering.....	101
Publieke en Private Samenwerkingen	102
Rechten en verplichtingen	103
Informatie betreffende verbonden partijen	104
Erelonen van de commissaris.....	106
Gebeurtenissen na balansdatum	107

Toelichting 1

Informatie betreffende de Groep

De geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2017 van Infrabel en zijn filialen, hierna Infrabel Groep of Groep, is gesteld door de raad van bestuur van 16 april 2018. Infrabel NV is een naamloze vennootschap van publiek recht waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is op het Marcel Broodthaersplein 2, 1060 Brussel. Deze werd ingeschreven onder het ondernemingsnummer 0869.763.267. De laatste wijziging van de gecoördineerde statuten werd op **27 februari 2018** in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Infrabel is de infrastructuurbeheerder van het Belgische spoorwegnet.

De wetgever heeft de **opdrachten van openbare dienst** van Infrabel als volgt vastgesteld:

1. het verwerven, het ontwerpen, de bouw, de vernieuwing, het onderhoud en het beheer van de spoorweginfrastructuur;
2. het beheer van de regelings- en veiligheidssystemen van deze infrastructuur;
3. het leveren aan de spoorwegondernemingen van de hen overeenkomstig de wet te leveren diensten;
4. de toewijzing van de beschikbare spoorweginfrastructuurcapaciteit;
5. de tarifiering, de facturering en de inning van heffingen voor het gebruik van de spoorweginfrastructuur en voor de diensten bedoeld in 3°.

Daarnaast is de Groep ook actief in het leveren van IT en telecommunicatiediensten.

Informatie betreffende de groepsstructuur kan teruggevonden worden in toelichting 5.

Toelichting 2

Samenvatting van de belangrijkste waarderingsregels

2.1 Presentatiebasis en conformiteitsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van Infrabel per 31 december 2017 wordt opgesteld in overeenstemming met 'International Financial Reporting Standards (IFRS)', zoals uitgevaardigd door de International Accounting Standards Board (IASB) en interpretaties van het "IFRS Interpretations Committee", aanvaard door de Europese Unie en met verplichte toepassing tot en met 31 december 2017.

De cijfers in het onderhavige document zijn uitgedrukt in euro (EUR), behoudens expliciete andersluidende vermelding.

Deze geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens de volgende waarderingsregels waarbij:

- bepaalde financiële vaste activa en passiva opgenomen worden tegen hun reële waarde: afgeleide financiële instrumenten, financiële activa aangehouden voor verkoop, financiële activa tegen reële waarde via het netto-resultaat en financiële verplichtingen tegen reële waarde via het netto-resultaat;
- bepaalde elementen van het patrimonium opgenomen worden op basis van hun contante waarde: langlopende schulden en vorderingen waarbij er geen of een niet-marktconforme interest aangerekend wordt, evenals langlopende voorzieningen. De gebruikte disconteringsvoet is gebaseerd op de IRS-curve in functie van de onderliggende looptijd, met uitzondering van de schulden als gevolg van de toepassing van IAS 19 voor dewelke de toegepaste disconteringsvoet gebaseerd is op het marktrendement op de afsluitingsdatum van ondernemingsobligaties van eerste categorie, overeenkomstig hun looptijd;
- andere balanselementen opgenomen worden volgens het kostprijsmodel met uitzondering van bepaalde voordien opgenomen herwaarderingen in de Belgische jaarrekening dewelke behouden zijn gebleven in de IFRS-jaarrekening evenals bepaalde materiële vaste activa voor dewelke de Groep geopteerd heeft voor de waardering tegen reële waarde op de datum van overgang naar IFRS (1 januari 2013) en het gebruik van deze reële waarde als veronderstelde kostprijs op deze datum van overgang.

De volgende nieuwe standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretaties zijn voor het eerst verplicht van toepassing voor het boekjaar beginnend op 1 januari 2017:

- IAS 7 (Aanpassing), '*kasstroomoverzicht*' – *Initiatief rond informatieverschaffing*' (ingangsdatum 1 januari 2017). Deze aanpassing introduceert een nieuwe toelichting in het jaarverslag die de gebruikers van de jaarrekening moet toelaten om de wijzigingen in de verplichtingen als gevolg van financieringsactiviteiten te evalueren. Deze toelichting werd opgenomen na het kasstroomoverzicht. Hierin wordt een aansluiting gegeven tussen het begin- en eindsaldo van de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

- IAS 12 (Aanpassing), *'opname van uitgestelde belastingvorderingen voor niet-gerealiseerde verliezen'* (ingangsdatum 1 januari 2017). Deze aanpassing verduidelijkt dat niet-gerealiseerde verliezen op schuldinstrumenten, die gewaardeerd worden aan reële waarde in de jaarrekening, maar fiscaal gewaardeerd worden aan kost, aanleiding kunnen geven tot verrekenbare tijdelijke verschillen. Daarnaast worden ook enkele principes toegevoegd voor de evaluatie van de beschikbare winsten. Deze aanpassing heeft geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening van de Infrabel Groep.

- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS standaarden die kleine wijzigingen of verduidelijkingen meebrengen voor deze standaard: IFRS 12 *'toelichting van belangen in andere entiteiten'*. Deze standaard verduidelijkt de scope van de vereiste toelichting. Deze aanpassing heeft geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening van de Infrabel Groep.

De volgende standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretaties, die gepubliceerd zijn door de IASB en goedgekeurd door de Europese Unie en die voor het eerst verplicht van toepassing zijn voor het boekjaar startend op 1 januari 2018 of erna, werden niet vervroegd toegepast door de Groep:

- IFRS 2 (Aanpassing), *'classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties'*. Deze standaard omvat wijzigingen in de presentatievoorwaarden in op aandelen gebaseerde transacties die worden afgewikkeld in geldmiddelen. Wijzigingen in de classificatie van op aandelen gebaseerde transacties met nettoafwikkeling en de wijziging van een transactie die oorspronkelijk werd geclassificeerd als een in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde transactie waardoor de transactie nu wordt geclassificeerd als een in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde transactie. Er wordt niet verwacht dat deze aanpassing een impact zal hebben op de Infrabel Groep.

- Wijzigingen aan de standaard IAS 40 *'Vastgoedbeleggingen'* met betrekking tot de overboekingen van vastgoedbeleggingen. Ze verduidelijken dat de overboeking van een onroerend goed van (of naar) de categorie "vastgoedbeleggingen" enkel kan gebeuren indien er een indicatie van gewijzigd gebruik bestaat. Deze wijziging moet ondersteund worden door bewijzen. Er wordt niet verwacht dat deze aanpassing een impact zal hebben op de Infrabel Groep.

- De verduidelijking van IFRIC 22 *'transacties in vreemde valuta en voorafbetalingen'* (ingangsdatum 1 januari 2018) schrijft voor dat de transactiedatum voor het bepalen van de wisselkoers overeenstemt met de datum waarop het niet-monetair actief als gevolg van de voorafbetaling of niet-monetaire verplichting voor de uitgestelde opbrengsten initieel wordt opgenomen of indien de transactie in verschillende stappen wordt opgenomen, een transactiedatum wordt bepaald voor elke stap. Er wordt niet verwacht dat deze verduidelijking een impact zal hebben op de Infrabel Groep.

- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS standaarden die kleine wijzigingen of verduidelijkingen meebrengen voor deze standaard: IAS1 *'presentatie van de jaarrekening'*. Schrapping van kortlopende vrijstellingen voor eerste toepassing. Deze schrapping heeft geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening van de Infrabel Groep.

- De wijziging met betrekking tot IAS 28 (ingangsdatum 1 januari 2018) *'investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures'* verplicht entiteiten om IFRS 9 *'financiële instrumenten'* toe te passen op belangen op lange termijn die in wezen deel uitmaken van de nettoinvestering van de entiteit, maar waarop de equity-methode niet wordt toegepast. Deze wijziging heeft geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening van de Infrabel

Groep.

- IFRS 9 '*Financiële instrumenten*' (ingangsdatum 1 januari 2018). Deze standaard zal IAS 39 '*Financiële Instrumenten: Opname en waardering*' vervangen. IFRS 9 introduceert een nieuw model met betrekking tot de erkenning van bijzondere waardeverminderingen gebaseerd op de "verwachte" verliezen en beperkte aanpassingen aan de classificatie en waardering van financiële activa. IFRS 9 bevat ook nieuwe algemene vereisten voor hedge accounting die hedge accounting verder aligneren met het risicomanagement. Infrabel Groep heeft voor de eerste twee aspecten van IFRS 9 een voorlopige impactanalyse uitgevoerd. Deze voorlopige beoordeling is gebaseerd op de thans beschikbare informatie en kan wijzigen als gevolg van nadere gedetailleerde analyses of aanvullende informatie die in de toekomst aan Infrabel Groep ter beschikking zal worden gesteld. In het algemeen verwacht Infrabel Groep geen significante effecten op zijn balans en eigen vermogen, ook niet bij de toepassing van de vereenvoudigde methode van verwachte kredietverliezen.

Verwacht verliesmodel

IFRS 9 bevat vereisten voor een nieuw voorzieningsmodel waarmee kredietverliezen eerder dienen te worden geboekt. Het verschil met de huidige standaard, IAS 39, is de wijziging van een gerealiseerd verliesmodel (incurred loss model) naar een verwacht verliesmodel (expected loss model). Dit zal leiden tot een stijging van de waardeverminderingen op handelsvorderingen. Infrabel Groep zal immers in de toekomst reeds bij het initieel boeken van een handelsvordering de kans van een niet-betaling dienen in te schatten en indien nodig een waardevermindering dienen te boeken. Een eerste berekening per 31 december 2017, gebaseerd op de vereenvoudigde methode van verwachte kredietverliezen, leidt tot een bijkomende waardevermindering van 1,2 miljoen € op de handelsvorderingen, bovenop de reeds 5,7 miljoen € effectief geboekte waardeverminderingen per 31 december 2017.

Classificatie en waardering

Infrabel Groep verwacht dat het toepassen van de nieuwe vereisten qua classificatie en waardering geen significante effecten op zijn balans of eigen vermogen zal hebben. Er wordt geen enkele wijziging in classificatie noch van waarderingmethode verwacht.

Hedge accounting

Infrabel Groep heeft nog geen beslissing genomen of hij van de versoepeling onder IFRS 9 gebruik wenst te maken om hedge accounting te beginnen toepassen. Dit zal in 2018 worden bekeken.

- IFRS 15 '*Opbrengsten uit contracten met klanten*' (ingangsdatum 1 januari 2018). Deze nieuwe standaard zal de bestaande standaarden IAS 18 '*Opbrengsten*' en IAS 11 '*Onderhanden projecten in opdracht van derden*' vervangen, alsook een aantal gerelateerde IFRIC-interpretaties waaronder IFRIC 13 '*Loyaliteitsprogramma's*'. Deze standaard introduceert een nieuw model met vijf stappen voor de erkenning van opbrengsten die voortvloeien uit contracten met klanten. Het basisprincipe van deze standaard is dat een entiteit opbrengsten erkent in die mate dat dit een weergave is van de overdracht van beloofde goederen of diensten aan klanten, voor een bedrag dat de weerspiegeling is van de vergoeding waarop de entiteit meent recht te hebben in ruil voor die goederen of diensten. Daarnaast introduceert de standaard ook meer uitgebreide toelichtingen rond opbrengsten. Infrabel Groep heeft een voorlopige beoordeling van IFRS 15 bij Infrabel uitgevoerd. Hierin kunnen nog wijzigingen optreden als gevolg van een meer gedetailleerde analyse. De activiteiten van Infrabel omvatten:

- Infrastructuurvergoeding;
- Levering van energie;

- Informatica en telecommunicatie (ICT);
- Studies en assistentie (uitgezonderd ICT);
- Beheer van patrimonium;
- Overige.

In geen enkele van deze activiteiten wordt een impact van IFRS 15 verwacht. De analyse bij de dochterondernemingen dient nog te worden uitgevoerd, maar de impact hiervan op de geconsolideerde bedrijfsopbrengsten zal sowieso zeer beperkt zijn.

- IFRS 16 *'leaseovereenkomsten'* (ingangsdatum 1 januari 2019). IFRS 16 zal de huidige leasing-standaard, IAS 17, vervangen. De nieuwe standaard omvat de principes voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van leaseovereenkomsten, zowel voor leasinggevers als leasingnemers. Voor leasinggevers blijven de principes van IAS 17 gelden, waarbij leaseovereenkomsten als financiële of operationele leasing verwerkt worden. De leasingnemers daarentegen, dienen één model toe te passen op alle leaseovereenkomsten. Voor alle leaseovereenkomsten met een leaseperiode van meer dan één jaar, dienen recht-op-gebruik activa en leaseverplichtingen erkend te worden op de balans, tenzij de betrokken activa een lage waarde hebben. In de winst- en verliesrekening dienen de kosten van deze leaseovereenkomsten gepresenteerd te worden als afschrijvingen op recht-op-gebruik activa en interest op de leaseverplichtingen. Dit betekent dat een aantal leases die momenteel geclassificeerd zijn als operationele leases onder IAS17 en waarvoor momenteel geen activa of verplichtingen worden erkend, als financiële leases zullen dienen te worden geboekt. De analyse van de potentiële impact van deze standaard op de rekeningen van de Infrabel Groep is momenteel aan de gang. Het is reeds duidelijk dat er een impact zal zijn op huurcontracten m.b.t. gebouwen en bedrijfswagens. Dit zal nog verder worden onderzocht waarbij ook rekening zal gehouden worden met de materialiteit in de geconsolideerde jaarrekening.

- Wijzigingen aan de interpretatie van IFRIC 23 *'onzekerheid over het taxregime'* (ingangsdatum 1 januari 2019) verduidelijkt de herkenning en de toe te passen waardering in geval van onzekerheden over het belastingsregime. Er wordt niet verwacht dat deze wijzigingen een impact zullen hebben op de Infrabel Groep.

- Nieuwe standaard IFRS 17 *'verzekeringscontracten'* (ingangsdatum 1 januari 2021) met daarin de vereiste dat verzekeringsverplichtingen worden gewaardeerd tegen de huidige uitvoeringswaarde. De standaard bevat een uniforme waarderings- en presentatiebenadering voor alle verzekeringscontracten en zal IFRS 4 vervangen. Deze nieuwe standaard heeft geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening van de Infrabel Groep, gezien hij enkel van toepassing is op verzekeringsmaatschappijen.

2.2 Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening van Infrabel omvat de financiële gegevens van Infrabel NV van publiek recht, zijn dochterondernemingen na eliminatie van onderlinge rekeningen en transacties, en het belang van de Groep in de resultaten van de geassocieerde deelnemingen en joint ventures.

2.2.1 Dochterondernemingen

De activa, passiva, rechten en verplichtingen, baten en lasten van Infrabel NV van publiek recht en zijn dochterondernemingen waarover hij zeggenschap uitoefenen worden

opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode. Er is sprake van zeggenschap indien de Groep de mogelijkheid heeft om, direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen teneinde voordelen te verkrijgen uit de relevante activiteiten van die entiteit. Deze zeggenschap wordt verondersteld te bestaan indien de Groep meer dan de helft van de stemrechten bezit. Deze veronderstelling kan worden weerlegd indien er tastbaar bewijs is van het tegenovergestelde. Bij de beoordeling of er sprake is van zeggenschap wordt rekening gehouden met potentiële stemrechten die op dat moment uitoefenbaar of converteerbaar zijn.

Een dochteronderneming wordt geconsolideerd vanaf de overnamedatum, namelijk de datum waarop de zeggenschap overgedragen wordt aan de overnemende partij. Vanaf deze datum neemt de moedermaatschappij (de overnemende partij) het resultaat van de dochteronderneming op in het geconsolideerd gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat en neemt zij de activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen verworven tegen hun reële waarde, met inbegrip van een eventuele goodwill voortvloeiend uit de overname, op in de geconsolideerde balans. Een dochteronderneming wordt niet langer geconsolideerd vanaf de datum waarop de Groep niet langer de zeggenschap heeft.

“Common control” transacties worden verwerkt volgens de “predecessor” boekhoudmethode (historische kost).

Voor consolidatiedoeleinden dienen de intra-groepssaldi en -transacties volledig geëlimineerd te worden. De niet-gerealiseerde intra-groepswinsten en -verliezen worden herwerkt.

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld gebruikmakend van homogene waarderingsregels binnen de Groep.

2.2.2 Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen

Geassocieerde ondernemingen zijn entiteiten waarin de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen zeggenschap of gezamenlijke zeggenschap heeft. Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen worden in de consolidatie verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode vanaf de datum waarop de invloed van betekenis begint tot de datum waarop de invloed van betekenis eindigt.

2.2.3 Joint ventures

Joint ventures zijn entiteiten waarover de Groep gezamenlijke zeggenschap heeft en waarbij deze zeggenschap in een contractuele overeenkomst is vastgelegd. Gezamenlijke zeggenschap veronderstelt dat het financiële en operationele beleid gevoerd wordt met unanieme instemming van beide partijen die deze zeggenschap delen. De Groep neemt zijn belang in joint ventures op vanaf de datum waarop voor het eerst gezamenlijke zeggenschap bestaat tot de datum waarop deze eindigt en dit volgens de vermogensmutatiemethode.

2.2.4 Omrekening van de jaarrekeningen van dochterondernemingen opgesteld in vreemde valuta

Alle monetaire en niet-monetaire activa en passiva worden omgerekend in de geconsolideerde jaarrekening gebruikmakend van de slotkoersmethode. De baten en lasten

worden omgerekend gebruikmakend van de gemiddelde koers voor de beschouwde periode.

2.2.5 Minderheidsbelangen

Belangen die geen aanleiding geven tot zeggenschap vertegenwoordigen het gedeelte van het resultaat en de netto-activa niet in het bezit van de Groep en worden apart voorgesteld in de geconsolideerde financiële staten en de geconsolideerde balans, onder het eigen vermogen, in een andere rubriek dan het eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep.

De Groep beschouwt transacties met minderheidsbelangen als transacties met aandeelhouders van de Groep. Voor aankopen uit minderheidsbelangen wordt het verschil tussen de prijs die betaald werd en het overeenstemmende verworven aandeel tegen de boekwaarde van de netto-activa van de dochteronderneming opgenomen in het eigen vermogen.

2.3 Transacties in vreemde valuta

De jaarrekening van elke entiteit van de Groep wordt voorgesteld in de valuta van de primaire economische omgeving in dewelke de entiteit zijn activiteiten uitoefent (functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening van de Groep wordt uitgedrukt in de functionele valuta van de moedermaatschappij, te weten de euro, die de presentatievaluta van de geconsolideerde jaarrekening is.

De transacties in vreemde valuta worden omgezet in de functionele valuta van de entiteiten, gebruikmakend van de wisselkoers van kracht op de datum van de transacties. De wisselkoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van dergelijke transacties en uit de omrekening van monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde deviezen aan de wisselkoersen van toepassing bij de afsluiting, worden erkend in het netto-resultaat.

2.4 Goodwill

Goodwill ontstaan uit een bedrijfscombinatie wordt opgenomen als een actief vanaf het moment dat de zeggenschap is verworven (de overnamedatum). Goodwill wordt bepaald als het verschil op de overnamedatum tussen de kostprijs van het belang en de reële waarde van de identificeerbare verworven activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen. Indien, na beoordeling, het verschil negatief is, wordt onmiddellijk een winst opgenomen in het netto-resultaat.

Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt jaarlijks getoetst op bijzondere waardeverminderingen of wanneer er aanwijzingen bestaan voor een waardevermindering. De verwerking van bijzondere waardeverminderingen wordt verder in deze grondslagen beschreven (zie '*Bijzondere waardeverminderingen*').

2.5 Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt opgenomen in de balans indien de volgende voorwaarden zijn vervuld:

1. het actief is identificeerbaar, dit betekent dat het ofwel afscheidbaar is (indien het individueel verkocht, verplaatst of verhuurd kan worden), ofwel voortvloeit uit contractuele of juridische rechten;
2. het is waarschijnlijk dat het actief economische voordelen zal genereren;
3. de Groep heeft zeggenschap over het actief;
4. de kostprijs van het actief kan betrouwbaar bepaald worden.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel, zijnde aan initiële kostprijs verminderd met de lineaire geaccumuleerde afschrijvingen en de eventuele geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen.

De initiële kostprijs van de immateriële vaste activa:

- die **afzonderlijk verworven** zijn omvat kosten die direct toerekenbaar zijn aan de transactie (aankoopprijs na aftrek van handelskortingen en andere kortingen), met uitsluiting van de indirecte kosten;
- die **intern gegenereerd** worden is gelijk aan de som van de uitgaven gedaan vanaf het moment dat de activa voor het eerst voldoen aan de opnamecriteria zoals voorzien in IAS 38, namelijk vanaf het moment dat de Groep kan aantonen (1) dat het project technisch uitvoerbaar is, (2) dat er een intentie is om het actief te gebruiken of te verkopen, (3) hoe het actief toekomstige economische voordelen genereert, (4) dat er adequate middelen bestaan om het project te voltooien en (5) dat de uitgaven betrouwbaar gewaardeerd kunnen worden. Deze uitgaven omvatten de directe kosten evenals de werkingskosten van de operationele diensten (uitgezonderd de afschrijvingen van gesubsidieerde activa). In de berekening van het uurtarief wordt rekening gehouden met alle kosten van korte termijn personeelsbeloningen, met uitzondering van opleidingskosten en de kosten met betrekking tot de veiligheid, evenals met alle kosten van andere lange termijn personeelsbeloningen, vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen (voor zover ze betrekking hebben op personeel dat nog deeltijds in dienst is).

Wat de intern gegenereerde software betreft, worden enkel de ontwikkelingskosten geactiveerd. De onderzoekskosten worden onmiddellijk opgenomen in het nettoresultaat. De ontwikkelingskosten omvatten enkel: (a) het ontwerp (functionele en technische blueprint), (b) het programmeren en configureren, (c) het ontwikkelen van interfaces, (d) technische documentatie voor intern gebruik, (e) de integratie van de hardware en (f) het testen.

Bovendien worden de latere uitgaven na de initiële opname opgenomen in het nettoresultaat, behalve indien men kan aantonen dat er nieuwe belangrijke economische voordelen uit voortvloeien;

- die **verworven worden als onderdeel van een bedrijfscombinatie** is de reële waarde op de overnamedatum.

De waarde van het actief omvat bovendien financieringskosten indien de immateriële activa pas na één jaar klaar zijn voor gebruik of verkoop. Het activeringspercentage is ofwel gelijk aan dat van een specifieke lening, ofwel gelijk aan het gewogen gemiddelde van de financieringskosten die van toepassing zijn op de uitstaande leningen van de Groep, met uitsluiting van de leningen die specifiek aangegaan zijn.

Immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over hun waarschijnlijke gebruiksduur. Het af te schrijven bedrag omvat de initiële kost, waarbij de restwaarde aan nul wordt gelijkgesteld. De weerhouden gebruiksduren zijn:

Categorieën	Waarschijnlijke gebruiksduur
Exploitatieright van het Belgisch spoorwegnet	99 jaar
Ontwikkelingskosten ERP en overige software op 10 jaar	10 jaar
Ontwikkelingskosten overige software op 5 jaar	5 jaar
Websites	3 jaar
Software verworven van derden	5 jaar
Licenties	duur van het contract

De afschrijving vangt aan vanaf het ogenblik dat het actief beschikbaar is voor gebruik.

De gebruiksduur en de afschrijvingsmethode van immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden jaarlijks op de balansdatum herzien. De wijzigingen in de geschatte gebruiksduur of in de verwachte consumptie van de toekomstige economische voordelen gegenereerd door het actief worden in rekening gebracht bij het wijzigen van de gebruiksduur of de afschrijvingsmethode, naargelang van het geval, en worden behandeld als schattingswijzigingen.

De immateriële vaste activa zijn onderworpen aan een test op bijzondere waardeverminderingen indien er indicaties zijn die erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk niet kan gerealiseerd worden uit hun gebruik of hun verkoop. De immateriële vaste activa die nog niet klaar zijn voor gebruik worden jaarlijks ten laatste op de balansdatum onderworpen aan een test op bijzondere waardeverminderingen.

2.6 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel, zijnde aan initiële kostprijs verminderd met de lineaire geaccumuleerde afschrijvingen en de eventuele geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen. De initiële kostprijs omvat:

- de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de aankooptransactie na aftrek van handelskortingen en andere kortingen;
- de rechtstreeks toerekenbare kosten om het actief op de locatie en in de staat te krijgen die noodzakelijk is om te functioneren op de door de Groep beoogde wijze;
- de initiële schatting van de kosten van ontmanteling en verwijdering van het actief of het herstel van het terrein waar het actief zich bevindt (verplichting dat de Groep deze kosten oploopt hetzij bij de aankoop hetzij bij de vervaardiging).
- de kostprijs omvat dus niet de studiekosten en de kosten van haalbaarheidsstudies opgelopen in het kader van de vervaardiging van materiële vaste activa (spoorweginfrastructuur, enz.), de kosten van de directie en algemene administratie evenals de salariskosten en andere werkingskosten die niet kunnen toegerekend worden aan een investeringsactiviteit.

De initiële kostprijs van de materiële vaste activa die intern gegenereerd worden, is gelijk aan de som van de uitgaven gedaan vanaf het moment dat de activa voor het eerst voldoen aan de opnamecriteria zoals voorzien in IAS 16, namelijk indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Groep zullen vloeien en indien de kost van het

actief betrouwbaar kan bepaald worden. Deze uitgaven omvatten de directe kosten evenals de werkingskosten van de operationele diensten (uitgezonderd de afschrijvingen van gesubsidieerde activa). In de berekening van het uurtarief wordt rekening gehouden met alle kosten van korte termijn personeelsbeloningen, met uitzondering van opleidingskosten en de kosten met betrekking tot de veiligheid, evenals met alle kosten van andere lange termijn personeelsbeloningen, vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen (voor zover ze betrekking hebben op personeel dat nog deeltijds in dienst is). Bovendien worden de latere uitgaven na de initiële opname opgenomen in het netto-resultaat, behalve indien men kan aantonen dat er nieuwe belangrijke economische voordelen uit voortvloeien.

De kosten van onderhoud en herstellingen die de waarde van de materiële vaste activa enkel handhaven, en deze niet verhogen, worden opgenomen in het netto-resultaat. De kosten van groot onderhoud en grote herstellingen die de toekomstige economische voordelen dat het actief genereert verhogen, worden echter geïdentificeerd als een afzonderlijk onderdeel van de kostprijs. De kostprijs van de materiële vaste activa wordt gesplitst over substantiële componenten. Deze substantiële (sub)componenten, die vervangen worden met regelmatige tussenpozen, en die bijgevolg een gebruiksduur hebben verschillend van die van het hoofdactief, worden afgeschreven over hun specifieke gebruiksduur. In het geval van een vervanging, wordt het actief niet langer opgenomen in de balans en wordt het nieuwe actief afgeschreven over zijn eigen gebruiksduur.

De waarde van het actief omvat bovendien financieringskosten indien de materiële vaste activa pas na één jaar klaar zijn voor gebruik of verkoop. Het activeringspercentage is ofwel gelijk aan dat van een specifieke lening, ofwel gelijk aan het gewogen gemiddelde van de financieringskosten die van toepassing zijn op de uitstaande leningen van de Groep, met uitsluiting van de leningen die specifiek aangegaan zijn.

De materiële vaste activa worden volledig afgeschreven over hun waarschijnlijke gebruiksduur, volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Het af te schrijven bedrag is meestal gelijk aan de kostprijs. De weerhouden gebruiksduren zijn de volgende:

Categorieën	Waarschijnlijke gebruiksduur
Terreinen	niet van toepassing
Administratieve gebouwen	60 jaar
Componenten van administratieve gebouwen	10 tot 30 jaar
Industriële gebouwen	50 jaar
Componenten van industriële gebouwen	15 tot 20 jaar
Sporen en hun bijhorende componenten	25 tot 100 jaar
Kunstwerken en hun bijhorende componenten	10 tot 120 jaar
Overwegen en hun bijhorende componenten	10 tot 30 jaar
Spoorinfrastructuur - signalisatie	4 tot 35 jaar
Diverse spoorweginfrastructuur	7 tot 80 jaar
Rollend spoorwagematerieel, exclusief wagons	locomotieven : 35 jaar
Wagons	wagons : 40 jaar
	speciale tuigen : 20 tot 40 jaar
Wegvoertuigen	6 tot 10 jaar
Overige installaties en diverse uitrustingen	5 tot 50 jaar
Meubilair	10 jaar
ICT	4 tot 10 jaar
Verbeteringswerken van gehuurde materiële vaste activa	15 jaar of kortste van volgende duurtijden :
	duur van het contract of gebruiksduur van de component

De gebruiksduur en de afschrijvingsmethode van materiële vaste activa worden jaarlijks op

de balansdatum herzien. De wijzigingen in de geschatte gebruiksduur of in de verwachte consumptie van de toekomstige economische voordelen gegenereerd door het actief worden in rekening gebracht bij het wijzigen van de gebruiksduur of de afschrijvingsmethode, naargelang van het geval, en worden behandeld als schattingswijzigingen.

2.6.1 De terreinen bestemd voor verkoop

De terreinen bestemd voor verkoop worden gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel, dus tegen de reële waarde op datum van herwaardering min de verkoopkosten, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen. De herwaardering wordt voldoende regelmatig uitgevoerd opdat de boekwaarde niet beduidend verschilt van de reële waarde op de balansdatum. Wanneer deze terreinen voldoen aan de criteria van IFRS 5 voor de "Vaste activa aangehouden voor verkoop", worden zij in deze rubriek geclassificeerd.

2.7 Leaseovereenkomsten

2.7.1 Leaseovereenkomsten waarvoor de Groep leasingnemer is

Een leaseovereenkomst wordt geboekt als zijnde een financiële lease als de Groep nagenoeg alle risico's en voordelen die aan de eigendom verbonden zijn verkrijgt. De Groep neemt deze financiële leases op de actiefzijde en de passiefzijde op tegen bedragen die gelijk zijn aan de reële waarde van het geleasede actief of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Elke leasebetaling wordt deels opgenomen als financieringskost en deels als aflossing van de schuld. De financieringskost wordt gespreid over de verschillende periodes van de leaseovereenkomst zodanig dat dit resulteert in een constante periodieke rente over het resterende saldo van de schuld. De materiële vaste activa die het object uitmaken van een financiële lease worden afgeschreven over de leaseperiode of over de gebruiksduur indien deze laatste korter is.

Een leaseovereenkomst wordt geboekt als zijnde een operationele lease indien niet nagenoeg alle risico's en voordelen die aan de eigendom verbonden zijn verkregen worden door de leasingnemer. De leasebetalingen met betrekking tot een operationele lease worden lineair opgenomen als kosten in het netto-resultaat gedurende de leaseperiode.

2.7.2 Leaseovereenkomsten waarvoor de Groep leasinggever is

Activa die het onderwerp zijn van een operationele lease worden opgenomen als materiële vaste activa. Ze worden afgeschreven op basis van hun waarschijnlijke gebruiksduur. De huurgelden worden lineair opgenomen over de looptijd van het contract.

Financiële leases worden, in hoofde van de leasinggever, geboekt als een overdracht gepaard met een financiering. Het actief wordt uitgeboekt uit de balans (met meer- of minderwaarde geboekt in het netto-resultaat) en er wordt een vordering, die de te ontvangen kasstromen die de terugbetaling van het kapitaal en intresten vertegenwoordigen, opgenomen.

2.7.3 Transacties van alternatieve financiering

Drie "concession and concession back" transacties werden in het kader van de hervorming

van de NMBS Groep overgenomen door de Infrabel Groep. Deze transacties worden opgenomen op basis van hun economische substantie volgens de bepalingen van SIC-27. De materiële vaste activa blijven opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep. De investeringsrekeningen en de betalingsverplichtingen ten opzichte van de geldschieters worden opgenomen in de geconsolideerde balans, met uitzondering van de investeringsrekeningen aangegaan met een overheid met een superieure kredietwaardigheid, met een organisme met een superieure kredietwaardigheid, of met de tegenpartij van de transacties.

2.8 Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is een onroerend goed (terrein of gebouw) dat wordt aangehouden (door de eigenaar of leasingnemer op grond van een financiële lease) om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren, en niet voor:

- gebruik in de productie of de levering van goederen of diensten of voor bestuurlijke doeleinden; of
- verkoop in het kader van de normale bedrijfsvoering.

IAS 40 is enkel van toepassing op de vastgoedbeleggingen voor gemengd gebruik in het geval dat:

- het deel aangehouden met het oog op het realiseren van huuropbrengsten of waardestijgingen en het deel aangehouden voor eigen gebruik afzonderlijk verkoopbaar zijn;
- het deel aangehouden voor eigen gebruik minder dan 5% van het geheel bedraagt.

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel. Alle waarderingsregels met betrekking tot de materiële vaste activa zijn dus eveneens van toepassing op de vastgoedbeleggingen.

2.9 Investerings opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

De entiteiten waarover de Groep samen met één of meerdere partijen gezamenlijke zeggenschap uitoefent, krachtens een contractuele afspraak met deze partijen, evenals de geassocieerde deelnemingen waarover de Groep een invloed van betekenis uitoefent zonder zeggenschap uit te oefenen, worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

Een bijzonder waardeverminderversverlies op de investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode wordt geboekt van zodra de boekwaarde hoger is dan de realisatiewaarde. De investeringen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode worden onderworpen aan een test op bijzondere waardeverminderversverliezen op het niveau van het individueel actief, indien er een objectieve indicatie bestaat dat het belang mogelijk een bijzonder waardeverminderversverlies heeft ondergaan.

2.10 Bijzondere waardeverminderversverliezen op activa

Een bijzonder waardeverminderversverlies op immateriële activa (met inbegrip van goodwill)

en op materiële vaste activa wordt opgenomen zodra de boekwaarde van een actief hoger is dan zijn realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde van:

1. de reële waarde minus verkoopkosten (zijnde het bedrag dat de Groep zou ontvangen bij verkoop van het actief); en
2. de bedrijfswaarde (zijnde het bedrag dat de Groep zou genereren door het actief verder te gebruiken).

Wanneer mogelijk wordt deze test uitgevoerd op het niveau van elk individueel actief. Indien dit actief echter geen onafhankelijke instroom van kasmiddelen genereert, dient de test uitgevoerd te worden op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid ("cash generating unit" of "CGU") waartoe het actief behoort (CGU = de kleinst identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa/CGU's).

Indien goodwill toegerekend wordt aan een CGU, dient jaarlijks een test op bijzondere waardevermindingsverliezen uitgevoerd te worden, evenals wanneer er een indicatie is die wijst op een bijzonder waardevermindingsverlies. In het geval er geen goodwill toegerekend is aan de CGU, dient er enkel een test op een bijzonder waardevermindingsverlies uitgevoerd te worden indien er een indicatie is die wijst op een bijzonder waardevermindingsverlies. In een bedrijfscombinatie verworven goodwill wordt toegerekend aan de verworven dochterondernemingen en, indien het geval zich voordoet, aan de CGU's die naar verwachting voordeel zullen halen uit de synergiën in de bedrijfscombinatie.

Als er een bijzonder waardevermindingsverlies wordt vastgesteld, wordt dit eerst toegerekend aan de goodwill. Het eventuele surplus hierna dient toegerekend te worden aan de andere materiële vaste activa van de CGU naar rato van hun boekwaarde, maar dit enkel voor zover dat de toerekening de boekwaarde van de activa niet verder verlaagt dan de reële waarde minus verkoopkosten. Een bijzonder waardevermindingsverlies op goodwill mag nooit in een latere periode worden teruggenomen. Een bijzonder waardevermindingsverlies op materiële vaste activa wordt teruggenomen indien de omstandigheden dit rechtvaardigen.

Het is mogelijk een bijzonder waardevermindingsverlies op te nemen indien er met betrekking tot dit individueel actief een indicatie van bijzonder waardevermindingsverlies is (bijvoorbeeld ten gevolge van een beschadiging), ongeacht of het actief al dan niet (volledig of gedeeltelijk) gesubsidieerd is.

Er kunnen geen bijzondere waardevermindingsverliezen opgenomen worden met betrekking tot activa die deel uitmaken van een volledig gesubsidieerde CGU. Indien er bijzondere waardevermindingsverliezen worden vastgesteld met betrekking tot CGU's die gedeeltelijk gesubsidieerd zijn, dienen deze proportioneel aan alle activa (en de daaraan verbonden kapitaalsubsidies) te worden toegewezen.

2.11 Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen de opbrengstwaarde indien deze lager is.

De kostprijs van vervangbare voorraden wordt bepaald door de methode van de gewogen

gemiddelde prijs toe te passen. De voorraden die van minder belang zijn en waarvan de waarde en samenstelling stabiel blijft gedurende de periode worden opgenomen in de balans tegen een vaste waarde.

De kostprijs van de voorraden omvat de aanschaffingsprijs alsook alle kosten die nodig zijn om de voorraden op hun eerste ligplaats eFn in hun huidige staat te brengen. De kostprijs van geproduceerde voorraden omvat de directe en indirecte productiekosten, met uitzondering van de financieringskosten en de overheadkosten die niet bijdragen tot het brengen van de voorraden op hun eerste ligplaats en in hun huidige staat.

Een waardevermindering wordt opgenomen indien de opbrengstwaarde van een element van de voorraad op de balansdatum lager is dan de kostprijs. De voorraden die traag roteren zijn onderhevig aan waardeverminderingen op basis van technische en economische criteria.

2.12 Handelsvorderingen en overige vorderingen

De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen nominale waarde en na de initiële opname tegen geamortiseerde kostprijs, namelijk de contante waarde van de te ontvangen kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

De vorderingen worden individueel gewaardeerd. Waardeverminderingen worden opgenomen indien de kasinning, volledig of deels, dubieus of onzeker is.

De voorafbetalingen en verworven opbrengsten gerelateerd aan de handelsvorderingen en overige vorderingen worden tevens onder deze rubriek opgenomen.

Zie toelichting 30 voor meer informatie over de vordering op de Staat in het kader van een transactie van alternatieve financiering, die aan reële waarde wordt gewaardeerd.

2.13 Afgeleide financiële instrumenten

De afgeleide financiële instrumenten worden opgenomen in de balans tegen reële waarde op iedere balansdatum, die geschat wordt met behulp van verschillende waarderingstechnieken. De wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in het netto-resultaat.

De reële waarde van de financiële instrumenten wordt ingedeeld in 3 niveaus, overeenkomstig paragraaf 72 van IFRS 13. De financiële instrumenten van het niveau 1 zijn de genoteerde financiële instrumenten waarvan de reële waarde bepaald wordt aan de hand van de beurskoers op de balansdatum. Deze van de financiële instrumenten die niet genoteerd zijn waarvoor er genoteerde instrumenten bestaan die soortgelijk zijn naar aard en maturiteit, wordt bepaald aan de hand van de beurskoers van deze instrumenten. Voor de overige niet genoteerde instrumenten, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van waarderingstechnieken zoals het geherwaardeerd netto actief, verdisconteerde kasstromen of waarderingmodellen weerhouden voor opties. De modellen die rekening houden met veronderstellingen gebaseerd op marktgegevens behoren tot niveau 2 van de reëlewaardehiërarchie terwijl de andere modellen die niet gebaseerd zijn op waardeerbare inputs tot niveau 3 van dezelfde hiërarchie behoren.

De reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten wordt bepaald op basis van waarderingstechnieken zoals de waarderingmodellen weerhouden voor opties of door gebruik te maken van de methode van de verdisconteerde kasstromen. De modellen houden rekening met de veronderstellingen gebaseerd op marktgegevens vastgesteld op de balansdatum en behoren tot niveau 2 van de reëlewaardehiërarchie gedefinieerd in de paragrafen 81 en 82 van IFRS 13.

De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten (IRS, IRCS) om zich in te dekken tegen een mogelijke ongewenste evolutie van de rentevoeten en wisselkoersen. De Groep maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden.

Er zijn echter bepaalde verrichtingen met afgeleide instrumenten, die volgens hun economische substantie afdekkingen zijn, maar die niet voldoen aan de strikte criteria van IAS 39 om de principes van boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties (hedge accounting) toe te passen. In geval van afdekkingstransacties in de zin van IAS 39 zijn specifieke regels van toepassing zodat de af te dekken, en de afdekkingstransacties in dezelfde periode in het netto-resultaat worden opgenomen. De Groep heeft beslist geen gebruik te maken van de boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties (hedge accounting).

2.14 Overige financiële activa

De financiële beleggingen worden initieel aan de reële waarde gewaardeerd van datgene dat werd uitgegeven om ze te verwerven en dit met inbegrip van de transactiekosten. Voor de afgeleide financiële instrumenten en financiële activa die tegen reële waarde worden verwerkt in de resultatenrekening daarentegen, mogen de transactiekosten niet worden opgenomen in de waardering.

De financiële activa worden vervolgens ondergebracht in verschillende categorieën, die elk een eigen waarderingbeginsel kennen:

1. Financiële activa die tegen reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat omvatten (a) financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden en (b) de activa waarvoor de Groep heeft beslist om ze op vrijwillige basis te classificeren onder de rubriek 'tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat' op het moment van de initiële boekhoudkundige verwerking. De afgeleide instrumenten worden eveneens aangehouden voor handelsdoeleinden, behalve wanneer ze dienen ter indekking van risico's. Deze financiële activa worden gewaardeerd tegen hun reële waarde op elke afsluitdatum, waarbij de waardeveranderingen worden opgenomen in het netto-resultaat.
2. Financiële activa die worden aangehouden tot einde looptijd, behalve de afgeleide instrumenten, met vaste te innen bedragen op vastgelegde datums en waarvan de entiteit de intentie heeft deze aan te houden tot einde looptijd. Deze activa worden gewaardeerd aan hun geamortiseerde kost.
3. De leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde ontvangsten die niet zijn genoteerd op een actieve markt. Leningen en vorderingen worden in de balans geboekt onder de rubrieken handelsvorderingen en overige debiteuren aan verdisconteerde kost volgens de effectieve interestmethode.

4. De financiële activa beschikbaar voor verkoop, zijn een residuele categorie die financiële activa omvat die niet in één van de vorige categorieën werden ondergebracht. Het betreft hier activa waarvan de entiteit de intentie noch de mogelijkheid heeft deze tot einde looptijd aan te houden. Deze activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De eventuele waardeveranderingen worden hierbij in de niet-gerealiseerde resultaten geboekt, tot bij de realisatie van deze activa. Bij de verkoop worden de eerdere winsten of verliezen die in de niet-gerealiseerde resultaten werden geboekt, overgeboekt naar het netto-resultaat.

De reële waarde van de aandelen wordt bepaald in functie van financiële criteria die het meest aansluiten bij de eigen situatie van elke onderneming. Algemeen aanvaarde criteria zijn de marktwaarde of het aandeel in het eigen vermogen en de uitzichten op rentabiliteit bij gebrek aan beschikbare marktwaarde. De reële waarde van beleggingen wordt geëvalueerd aan de hand van marktgegevens, rentecurves en credit spreads van elk van de uitgevers van deze aandelen.

Een financieel actief dat niet opgenomen wordt tegen reële waarde wordt op elke balansdatum getest om te bepalen of er een objectieve indicatie bestaat die wijst op een bijzonder waardevermindingsverlies. Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt opgenomen indien er een objectieve indicatie bestaat die erop wijst dat een ongunstige gebeurtenis heeft plaatsgevonden na de initiële opname van het actief, en dat deze gebeurtenis een negatieve impact heeft op de toekomstige geschatte kasstromen van het actief, die op een betrouwbare wijze geschat kan worden.

De aan- en verkoop van financiële activa worden verwerkt op de datum van betaling.

Verworven financiële opbrengsten gerelateerd aan overige financiële activa worden ook in deze rubriek opgenomen.

Zie toelichtingen 30 en 31 voor meer informatie over de overige financiële activa gekoppeld aan de transacties van alternatieve financiering en de Publiek Private Samenwerkingen.

2.15 Geldmiddelen en kasequivalenten

Deze rubriek omvat de kas, banktegoeden, te incasseren vervallen waarden, kortlopende beleggingen (met een initiële looptijd van ten hoogste 3 maanden); uiterst liquide, korte termijnbeleggingen, die eenvoudig omzetbaar zijn in een gekend geldbedrag en die nauwelijks onderhevig zijn aan waardeveranderingen; evenals de schulden in rekening-courant. Deze laatste worden opgenomen onder de financiële schulden op de passiefzijde van de balans.

De geldmiddelen en kasequivalenten worden in de balans opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

2.16 Vaste activa aangehouden voor verkoop

Een vast actief (of een groep activa) wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde ervan hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd in een verkooptransactie en niet door het voortgezette gebruik. Dit betekent dat het actief onmiddellijk beschikbaar is

voor verkoop in zijn huidige staat en dat de verkoop zeer waarschijnlijk is (officiële beslissing tot verkoop, actieve zoektocht naar een koper, verkoop hoogstwaarschijnlijk binnen de 12 maanden).

Het actief wordt op het moment van de classificatie als aangehouden voor verkoop gewaardeerd aan de laagste waarde van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Het actief wordt eveneens niet langer afgeschreven.

2.17 Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een activiteit die ofwel voldoet aan de criteria om geclassificeerd te worden als aangehouden voor verkoop, ofwel afgestoten is, en die daarnaast voldoet aan de volgende criteria:

- de kasstromen van deze activiteit kunnen onderscheiden worden operationeel en voor de financiële verslaggeving;
- deze activiteit is belangrijk op operationeel of geografisch gebied;
- ze maakt deel van één enkel gecoördineerd plan tot verkoop of wordt aangekocht met de bedoeling te worden verkocht.

2.18 Kapitaal

De gewone aandelen worden geclassificeerd onder de rubriek 'Kapitaal'. Het kapitaal bestaat uit twee categorieën:

- geplaatst kapitaal, bestaande uit de bedragen waartoe de aandeelhouders zich verbonden hebben om deze te volstorten;
- niet-opgevraagd kapitaal, het gedeelte van het geplaatst kapitaal dat door de raad van bestuur van één van de consoliderende entiteiten nog niet opgevraagd werd.

2.19 Personeelsbeloningen

2.19.1 Kortetermijnpersoneelsbeloningen

De kortetermijnpersoneelsbeloningen zijn personeelsbeloningen (met uitzondering van ontslagvergoedingen) die naar verwachting volledig vereffend zullen zijn binnen twaalf maanden na het einde van de jaarlijkse verslagperiode waarin de werknemers de gerelateerde prestaties hebben verricht. De kortetermijnpersoneelsbeloningen worden in kosten opgenomen naar rato van de door de personeelsleden gepresteerde diensten. De personeelsbeloningen die nog niet betaald zijn op de balansdatum worden opgenomen onder de rubriek 'sociale schulden'.

2.19.2 Vergoedingen na uitdiensttreding

De vergoedingen na uitdiensttreding zijn personeelsbeloningen (andere dan ontslagvergoedingen en kortetermijnpersoneelsbeloningen) die verschuldigd zijn na de voltooiing van het dienstverband.

De vergoedingen na uitdiensttreding kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën:

- toegezegde-bijdragenregelingen: het zijn regelingen waarbij de Groep bijdragen afdraagt aan een aparte entiteit, en de Groep geen in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om bijkomende bijdragen te betalen. Deze bijdragen worden opgenomen in kosten over de periodes waarin de diensten verricht worden door de personeelsleden. Indien er bijdragen op voorhand betaald werden (nog niet gestort werden) worden deze opgenomen op de actiefzijde (respectievelijk passiefzijde) van de balans;
- toegezegd-pensioenregelingen: dit zijn alle regelingen die geen toegezegde-bijdragenregelingen zijn.

De vergoedingen na uitdiensttreding die behoren tot de categorie toegezegd-pensioenregelingen worden gewaardeerd volgens een actuariële waarderingsmethode. Ze worden opgenomen (verminderd met eventuele tegoeden in de regeling) voor zover de Groep een verplichting heeft de kosten te dragen die voortvloeien uit de prestaties verricht door de personeelsleden. Deze verplichting kan voortvloeien uit een wet, contract of uit de verworven rechten door een gedragslijn in het verleden (feitelijke verplichting). De weerhouden actuariële waarderingsmethode is de methode van de geprojecteerde kredieteenheden.

De verdisconteringsvoet die gebruikt wordt is gebaseerd op het marktrendement op de berekeningsdatum van ondernemingsobligaties van eerste categorie, met een vergelijkbare looptijd als die van de verbintenissen. De overige actuariële hypothesen (sterftcijfer, toekomstige niveaus van lonen, inflatie, enz.) geven de beste schattingen van de Groep weer.

Aangezien er gebruik gemaakt wordt van actuariële hypothesen om deze verbintenissen te waarderen, ontstaan er onvermijdelijk actuariële verschillen, deze resulteren uit wijzigingen in de actuariële hypothesen van het ene boekjaar naar het volgende, alsook uit verschillen tussen de gebruikte actuariële hypothesen en de werkelijkheid. De actuariële verschillen van de vergoedingen na uitdiensttreding worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten.

2.19.3 Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De andere langetermijnpersoneelsbeloningen zijn personeelsbeloningen (andere dan vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen) die naar verwachting niet vereffend zullen zijn binnen twaalf maanden na het einde van de jaarlijkse verslagperiode waarin de werknemers de gerelateerde prestaties hebben verricht.

Het bedrag dat opgenomen wordt in de balans is gelijk aan de contante waarde van de verplichting, desgevallend verminderd met de marktwaarde van de fondsbeleggingen op de balansdatum. De berekeningen worden gedaan volgens de methode van de geprojecteerde kredieteenheden. De actuariële verschillen worden opgenomen in het netto-resultaat.

2.19.4 Ontslagvergoedingen

De ontslagvergoedingen zijn de vergoedingen die betaalbaar zijn omwille van een beslissing van de Groep om het arbeidscontract van één of meerdere personeelsleden op te zeggen voor de normale pensioendatum, of omwille van een beslissing van een personeelslid om vrijwillig de Groep te verlaten in ruil voor deze vergoedingen.

Een schuld, gewaardeerd op actuariële basis, wordt opgenomen voor deze vergoedingen voor zover de Groep een manifeste verbintenis heeft. De schuld wordt verdisconteerd indien ze betaalbaar is na twaalf maanden.

Voor al deze personeelsbeloningen (met uitzondering van de kortetermijnpersoneelsbeloningen), vertegenwoordigt de rentekost het tijdsverloop. Deze wordt opgenomen onder de financiële kosten.

2.20 Voorzieningen

Een voorziening wordt enkel opgenomen indien:

1. de Groep een bestaande verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk) heeft om uitgaven te maken ten gevolge van een gebeurtenis uit het verleden;
2. het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn; **en**
3. het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Indien significant (voornamelijk voor voorzieningen op lange termijn) dient de voorziening verdisconteerd te worden. Het effect van de tijdswaarde van geld op de voorziening wordt opgenomen in de financiële kosten. De verdisconteringsvoet is de IRS-voet volgens de looptijd van de toekomstige kasstromen.

Een voorziening voor verplichtingen met betrekking tot het milieu (bodemsanering, enz.) wordt enkel opgenomen indien de Groep een feitelijke of juridische verplichting heeft.

Indien de Groep een verlieslatend contract heeft, wordt er een voorziening aangelegd. Voordat een voorziening voor verlieslatende contracten opgenomen wordt, neemt de Groep de eventuele bijzondere waardevermindervers verliezen op ten aanzien van de activa, die gebruikt worden bij de uitvoering van het betreffende contract.

Voorzieningen voor toekomstige exploitatieverliezen zijn verboden.

Een voorziening voor reorganisatiekosten wordt enkel opgenomen indien aangetoond kan worden dat de Groep een feitelijke verplichting heeft om te reorganiseren en dit ten laatste op de balansdatum. Deze verplichting dient aangetoond te worden door:

- het bestaan van een gedetailleerd formeel plan waarin de belangrijkste kenmerken van de reorganisatie geïdentificeerd worden; **en**
- het begin van de uitvoering van het plan of de mededeling van de belangrijkste kenmerken van het plan aan de betrokken personen.

2.21 Financiële schulden

De schulden worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde zijnde de kostprijs, verminderd met de uitgiftekosten verbonden aan leningen.

Na initiële opname, worden de niet ingedekte schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, door de effectieve-rentemethode toe te passen, met afschrijving van de uitgiftepremies of disagio via het netto-resultaat.

De reële waarde van financiële schulden gewaardeerd tegen de reële waarde wordt bepaald door gebruik te maken van waarderingstechnieken zoals de waarderingmodellen die van toepassing zijn voor opties of door het gebruik van de methode van de verdisconteerde kasstromen. De modellen nemen hypothesen in aanmerking die gebaseerd zijn op marktgegevens vastgesteld op balansdatum en behoren tot niveau 2 van de reële waarde hiërarchie gedefinieerd in paragraaf 81 en 82 van IFRS 13.

Zie toelichtingen 30 en 31 voor meer informatie over de financiële schulden gekoppeld aan de transacties van alternatieve financiering en de Publieke Private Samenwerkingen.

2.22 Winstbelastingen – Uitgestelde belastingvorderingen – en schulden

De winstbelastingen omvatten zowel de courante als de uitgestelde belastingen. De courante belasting bestaat uit de te betalen (te recupereren) belastingen op het belastbaar resultaat van het afgelopen boekjaar, evenals elke aanpassing aan de betaalde (te recupereren) belastingen met betrekking tot voorafgaande boekjaren. Het bedrag wordt in de praktijk meestal berekend aan de hand van de belastingvoet op de balansdatum.

De uitgestelde belasting op de tijdelijke verschillen tussen de fiscale boekwaarde van een actief of passief en de boekwaarde in de geconsolideerde IFRS-jaarrekening, wordt berekend volgens de balansmethode "*liability method*". De uitgestelde belasting wordt gewaardeerd op basis van de verwachte belastingvoet bij realisatie van het actief of afwikkeling van het passief. In de praktijk wordt meestal de belastingvoet toegepast die van kracht is op de balansdatum.

Niettemin zijn er geen uitgestelde belastingen op:

1. de initiële opname van goodwill die niet fiscaal afschrijfbaar is,
2. de initiële opname van activa en passiva (uitgezonderd de verwerving van dochterondernemingen) die geen invloed hebben op de boekhoudkundige winst noch de fiscale winst, en
3. de tijdelijke verschillen verband houdend met deelnemingen in dochterondernemingen en joint ventures voor zover dat het niet waarschijnlijk is dat er dividenden zullen uitgekeerd worden in de nabije toekomst.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het bestaande verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend in toekomstige rapporteringsperioden, bijvoorbeeld diegene die resulteren uit recupereerbare fiscale verliezen. Dit criterium wordt op elke balansdatum getoetst.

Zowel de courante als de uitgestelde belastingen worden berekend op het niveau van iedere fiscale entiteit. De (uitgestelde) belastingvorderingen en de (uitgestelde) belastingsschulden die toebehoren aan de verschillende dochterondernemingen mogen niet gecompenseerd worden.

2.23 Handelsschulden

De handelsschulden worden initieel gewaardeerd tegen de nominale waarde, en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs, namelijk tegen de contante waarde van de toekomstige

kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

2.24 Sociale schulden

De sociale schulden worden initieel gewaardeerd tegen de nominale waarde, en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs, namelijk tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

2.25 Subsidies

De exploitatiesubsidies worden opgenomen in het gerealiseerd en niet-gerealiseerd resultaat onder de rubriek van de bedrijfsinkomsten vóór de kapitaalsubsidies.

De kapitaalsubsidies, verworven in het kader van investeringen in immateriële activa en materiële vaste activa, worden opgenomen op de passiefzijde van de balans en worden erkend in de bedrijfsinkomsten (rubriek kapitaalsubsidies) a rato van de afschrijvingen op de activa waarvoor ze verkregen werden.

De financiële subsidies verworven in het kader van leningen worden opgenomen onder de over te dragen opbrengsten en worden in mindering van de financiële kosten gebracht.

2.26 Overige schulden

De overige schulden worden initieel gewaardeerd tegen de nominale waarde, en na initiële opname tegen geamortiseerde kostprijs, namelijk tegen de contante waarde van de toekomstige te betalen kasstromen (behalve indien de impact van de verdiscontering niet significant is).

De dividenden die de Groep uitkeert aan zijn aandeelhouders worden opgenomen onder de overige schulden in de jaarrekening in de loop van de periode waarin ze goedgekeurd werden door hun aandeelhouders. De over te dragen opbrengsten, namelijk het deel van de opbrengsten dat vooraf geïnd wordt tijdens het huidige boekjaar of tijdens voorafgaande boekjaren, maar die betrekking heeft op een volgend boekjaar, worden eveneens opgenomen onder de 'overige schulden'.

2.27 Bedrijfsinkomsten en bedrijfskosten

De opbrengsten voortvloeiend uit het verrichten van diensten worden opgenomen in het resultaat naar rato van het stadium van voltooiing van de diensten op de balansdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald op basis van de reeds verrichte diensten.

De opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen van derden worden volledig opgenomen in de omzet.

De opbrengsten uit de verhuur van vastgoedbeleggingen worden opgenomen in de omzet.

De opbrengsten en kosten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden dienen respectievelijk te worden opgenomen als opbrengsten en kosten naar rato van het stadium van voltooiing. In het geval van een negatieve marge, dient een last opgenomen te worden ten belopen van de totale verwachte verliezen. De mate waarin prestaties zijn verricht wordt bepaald op basis van de tot dat moment in het kader van de verrichte prestaties gemaakte kosten in verhouding tot de totale geschatte kosten van het project.

De kosten verbonden aan de levering van diensten of de verkoop van goederen worden opgenomen onder de bedrijfskosten.

2.28 Financiële opbrengsten en financiële kosten

De opbrengsten voortvloeiend uit interesten worden opgenomen in het netto-resultaat indien ze verworven worden gebruikmakend van de effectieve-rentemethode. De dividenden worden opgenomen in het netto-resultaat vanaf het moment dat de Groep het recht verwerft de betalingen te innen.

De financieringskosten die niet onmiddellijk toewijsbaar zijn aan de aanschaffing, vervaardiging of productie van een in aanmerking komend actief worden opgenomen in het netto-resultaat gebruikmakend van de effectieve-rentemethode. De winsten en verliezen uit wisselkoersverschillen worden opgenomen op netto-basis.

2.29 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De rechten en verplichtingen die niet opgenomen worden in de balans worden vermeld per categorie indien deze een belangrijke invloed kunnen hebben op de jaarrekening.

Het betreft hier rechten en verplichtingen voortvloeiend uit gemaakte of ontvangen bestellingen, termijnovereenkomsten, borgsommen, waarborgen of garanties, zakelijk of niet, aangegaan door de Groep ten gunste van derden, voor ontvangst in bewaargeving of onder garantie van waarden die eigendom zijn van derden.

2.30 Kasstroomoverzicht

De kasstromen verbonden aan de operationele activiteiten worden volgens de indirecte methode getoond, waarbij het netto-resultaat wordt aangepast voor het effect van transacties zonder kasstroombeweging, de bewegingen met betrekking tot het bedrijfskapitaal en de elementen van opbrengsten of kosten verbonden aan de kasstromen met betrekking tot investerings- en financieringsactiviteiten.

Toelichting 3

Significante inschattingen en beoordelingen

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met de IFRS-normen houdt in dat de Groep op een oordeelkundige wijze inschattingen en veronderstellingen moet toepassen die een invloed hebben op de toepassing van de waarderingsregels evenals op de bedragen opgenomen als activa, verplichtingen, baten en lasten en die bij voorbaat een bepaalde mate van onzekerheid met zich meebrengen. Deze inschattingen zijn gebaseerd op ervaringen en veronderstellingen waarbij door de Groep wordt aangenomen dat ze redelijk zijn in de desbetreffende omstandigheden. Per definitie kunnen en zullen de uiteindelijke resultaten vaak afwijken van de gemaakte inschattingen. Herzieningen van de boekhoudkundige inschattingen worden opgenomen in de verslagperiode waarop de herzieningen betrekking hebben en op alle toekomstige betrokken verslagperiodes. Inschattingen en veronderstellingen hebben voornamelijk betrekking op de volgende domeinen:

3.1 Bijzondere waardeverminderingen op activa

De realiseerbare waarde van elk actiefbestanddeel of CGU wordt bepaald hetzij als de hoogste waarde van de reële waarde van het actief of CGU minus de verkoopkosten, hetzij als de bedrijfswaarde van een actief of een CGU, indien deze hoger is. Deze berekeningen maken gebruik van inschattingen en veronderstellingen zoals disconteringsvoeten, groeipercentages, toekomstige kapitaalbehoeftes en toekomstige operationele resultaten.

We verwijzen naar toelichting 7.2 voor een sensibiliteitsanalyse.

3.2 Reële waarde van afgeleide producten en andere financiële instrumenten

De reële waarde van financiële producten die niet verhandeld worden op een actieve markt (zoals de “over the counter” verhandelde afgeleide producten) is bepaald met behulp van waarderingstechnieken. De Groep kiest methodes en weerhoudt veronderstellingen die hem het meest aangepast lijken, zich voornamelijk steunend op de bestaande marktomstandigheden bij het einde van elke verslagperiode.

We verwijzen naar toelichting 4.2.1 voor een sensibiliteitsanalyse.

3.3 Personeelsbeloningen

De schuld voor personeelsbeloningen is op actuariële basis vastgesteld waarbij er gebruik gemaakt wordt van een aantal financiële en demografische veronderstellingen. Elke wijziging van de toegepaste veronderstellingen heeft een impact op deze schuld. Een belangrijke veronderstelling, met een grote impact op de schuld, is de verdisconteringsvoet. Bij elke balansdatum wordt deze verdisconteringsvoet door de Groep vastgelegd op basis van het marktrendement op balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties, dewelke een gelijkaardige looptijd hebben als de verplichtingen. De voornaamste andere veronderstellingen zijn gebaseerd op marktgegevens of geven de best mogelijke inschatting van de Groep weer (bijkomende informatie is in toelichting 19 opgenomen).

Een sensitiviteitsanalyse van de voornaamste veronderstellingen is opgenomen in toelichting 19.5.

3.4 Gebruiksduur van materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan voornamelijk uit spoorweginfrastructuur, spoorwegconstructies en terreinen.

Afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode vanaf de datum van ingebruikname en dit over de verwachte economische gebruiksduur. De verwachte economische gebruiksduur van een actief wordt door de Directie bepaald naargelang de periode gedurende dewelke een actief naar verwachting voor de Groep beschikbaar is voor gebruik. De verwachte gebruiksduur houdt rekening met het verwachte gebruik van het actief door de Groep, de verwachte fysieke slijtage die afhangt van operationele factoren zoals het onderhoudsprogramma, de technische of economische veroudering en de juridische of soortgelijke beperkingen (zoals bijvoorbeeld de looptijd van financiële leases). Voor meer informatie aangaande de verwachte gebruiksduur van de materiële vaste activa verwijzen we naar toelichting 8. De werkelijke gebruiksduur kan omwille van verschillende factoren afwijken, wat kan leiden tot een kortere of langere gebruiksduur. Indien de geschatte gebruiksduur niet correct lijkt, of indien de omstandigheden op een dusdanige wijze veranderen dat de geschatte gebruiksduur dient herzien te worden, kan er een bijzonder waardeverminderversverlies of een verhoogde of verlaagde afschrijvingskost opgenomen worden in de toekomstige periodes. De gebruiksduur wordt bij elke jaarafsluiting nagekeken en indien nodig toekomstgericht aangepast.

3.5 Uitgestelde belastingen: recupereerbaarheid van uitgestelde belastingvorderingen

De uitgestelde belastingvorderingen worden slechts opgenomen voor verrekening van de tijdelijke verschillen en de overdraagbare verliezen als het waarschijnlijk is dat belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die kunnen worden aangewend om die verschillen en verliezen te compenseren en als de fiscale verliezen beschikbaar zullen blijven, rekening houdend met hun oorsprong, de periode waarin ze voorkomen, en hun conformiteit met de wetgeving met betrekking tot hun recupereerbaarheid. De capaciteit van de Groep om de uitgestelde belastingvorderingen te recupereren wordt beoordeeld aan de hand van een analyse die ondermeer gebaseerd is op business plannen, op onvoorziene omstandigheden

verbonden aan de economische conjunctuur en op onzekerheden van de markten waarop de Groep tussenkomt. Gezien de verschillende onzekerheden zoals hierboven omschreven, heeft de Groep zich in zijn analyse gebaseerd op een tijdshorizon van drie jaar. De onderliggende veronderstellingen van deze analyse worden jaarlijks herzien.

Toelichting 4

Beheer van de middelen en financiële risico's

4.1 Beheer van de middelen

De financiële politiek van Infrabel op het vlak van het beheer van de middelen bestaat erin om een financieringsstructuur te verzekeren die de financiële continuïteit op de lange termijn garandeert en voldoende is voor het behoud van een goede rating bij de internationale ratingagentschappen. Daartoe heeft Infrabel zich tot doel gesteld om zijn schuldpositie te stabiliseren. Met het oog hierop volgt Infrabel van nabij het niveau van zijn netto financiële schuldpositie en die van zijn dochterondernemingen.

Onder netto financiële schuldpositie verstaat de Infrabel Groep:

- 1) Financiële verplichtingen (inclusief de afgeleide financiële instrumenten),
- 2) Minus de overige financiële activa gekoppeld aan deze financiële verplichtingen (inclusief de afgeleide financiële instrumenten), met name de financiële beleggingen verricht in het kader van de transacties van alternatieve financiering,
- 3) Minus het saldo van de 'Back-to-Back' transacties overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 30 december 2004 – bijlage 4 en
- 4) Minus de beschikbare termijndeposito's, geldmiddelen en kasequivalenten.

De netto financiële schuldpositie op 31 december 2017 is als volgt:

	Netto financiële schuld				Andere	Boekwaarde
	Nominaal	Reële waarde	aanpassingen	Verkregen opbrengsten		
Financiële activa	849.283.207,88	241.853.237,21	19.898.582,49	1.111.035.027,58	1.086.365.358,83	2.197.400.386,41
Vaste financiële activa	620.694.603,05	241.853.237,21	19.288.008,29	881.835.848,55	928.494.562,65	1.810.330.411,20
Overige financiële activa	527.889.374,63	132.660.380,31	17.137.126,09	677.686.881,03	1.187.542,94	678.874.423,97
Vorderingen op meer dan één jaar	104.253.404,39	94.339.586,61	0,00	198.592.991,00	927.307.019,71	1.125.900.010,71
Afgeleide financiële instrumenten	-11.448.175,97	14.853.270,29	2.150.882,20	5.555.976,52		5.555.976,52
Vlottende financiële activa	228.588.604,83	0,00	610.574,20	229.199.179,03	157.870.796,18	387.069.975,21
Overige vorderingen	621.765,91	0,00	610.574,20	1.232.340,11	157.870.796,18	159.103.136,29
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termijndeposito's	20.023.445,98	0,00	0,00	20.023.445,98	0,00	20.023.445,98
Geldmiddelen en kasequivalenten	207.943.392,94	0,00	0,00	207.943.392,94	0,00	207.943.392,94
Financiële verplichtingen	2.768.627.173,00	432.511.651,77	58.364.068,16	3.260.502.892,93	181.882.411,77	3.442.385.304,70
Niet courante financiële verplichtingen	2.673.324.656,99	432.521.916,90	56.016,77	3.105.902.590,66	3.628.175,05	3.109.530.765,71
Financiële schulden	2.634.454.435,95	349.623.843,90	0,00	2.984.078.279,85	3.628.175,05	2.987.706.454,90
Afgeleide financiële instrumenten	38.870.221,04	82.898.073,00	56.016,77	121.824.310,81	0,00	121.824.310,81
Courante financiële verplichtingen	95.302.516,01	989.734,87	58.308.051,39	154.600.302,27	178.254.236,72	332.854.538,99
Financiële schulden	95.302.516,01	989.734,87	50.243.468,96	146.535.719,84	8.867,56	146.544.587,40
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	8.091.445,01	8.091.445,01	0,00	8.091.445,01
Overige schulden	0,00	0,00	-26.862,58	-26.862,58	178.245.369,16	178.218.506,58
Netto financiële schuld	1.919.343.965,12	191.658.414,56	38.465.485,67	2.149.467.865,35		

De netto financiële schuldpositie op 31 december 2016 is als volgt:

	Netto financiële schuld			Totaal	Andere	Boekwaarde
	Nominaal	Reële waarde	aanpassingen			
Financiële activa	912.312.251,17	278.367.361,38	21.559.972,00	1.212.239.584,55	1.116.941.104,68	2.329.180.689,23
Vaste financiële activa	544.824.813,37	278.367.361,38	20.878.785,40	844.070.960,15	941.626.840,08	1.785.697.800,23
Overige financiële activa	442.186.116,21	137.633.899,52	18.121.721,48	597.941.737,21	1.307.253,66	599.248.990,87
Vorderingen op meer dan één jaar	99.309.624,06	104.301.639,08	0,00	203.611.263,14	940.319.586,42	1.143.930.849,56
Afgeleide financiële instrumenten	3.329.073,10	36.431.822,78	2.757.063,92	42.517.959,80	0,00	42.517.959,80
Vlottende financiële activa	367.487.437,80	0,00	681.186,60	368.168.624,40	175.314.264,60	543.482.889,00
Overige vorderingen	604.554,68	0,00	681.186,60	1.285.741,28	175.314.264,60	176.600.005,88
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termijndeposito's	173.200.338,37	0,00	0,00	173.200.338,37	0,00	173.200.338,37
Geldmiddelen en kasequivalenten	193.682.544,75	0,00	0,00	193.682.544,75	0,00	193.682.544,75
Financiële verplichtingen	2.862.860.187,31	577.260.088,66	60.575.377,89	3.500.695.653,86	175.643.874,45	3.676.339.528,31
Niet courante financiële verplichtingen	2.430.876.465,00	575.406.427,09	0,00	3.006.282.892,09	18.947,89	3.006.301.839,98
Financiële schulden	2.481.238.126,12	475.395.492,40	0,00	2.956.633.618,52	18.947,89	2.956.652.566,41
Afgeleide financiële instrumenten	-50.361.661,12	100.010.934,69	0,00	49.649.273,57	0,00	49.649.273,57
Courante financiële verplichtingen	431.983.722,31	1.853.661,57	60.575.377,89	494.412.761,77	175.624.926,56	670.037.688,33
Financiële schulden	431.983.722,31	130.104,67	52.084.665,53	484.198.492,51	452.261,88	484.650.754,39
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	1.723.556,90	8.474.435,38	10.197.992,28	0,00	10.197.992,28
Overige schulden	0,00	0,00	16.276,98	16.276,98	175.172.664,68	175.188.941,66
Netto financiële schuld	1.950.547.936,14	298.892.727,28	39.015.405,89	2.288.456.069,31		

Het detail van de afgeleide financiële instrumenten en de financiële schulden wordt gegeven in toelichtingen 12 en 21, dat van de vorderingen en van de overige financiële activa in toelichtingen 10 en 13.

4.2 Beheer van financiële risico's

Infrabel voert een actief risicobeheer, om aldus liquiditeits-, wisselkoers-, interest- en kredietrisico's te beheersen. Daartoe heeft hij een financiële politiek vastgesteld, goedgekeurd door de raad van bestuur, waarin dit risicobeheer strikt gereguleerd is.

Beheer van de schuldpositie

Het beheer van de schulden omvat niet enkel de schulden opgenomen in de financiële staten, maar ook langlopende financiële verbintenissen die buiten de balans opgenomen zijn en de indekking (afgeleide instrumenten en beleggingen) van het interest-, wisselkoers- en liquiditeitsrisico.

Voornaamste punten van het beheer van de schuld

Het beheer van de schulden vereist dat, in de mate van het mogelijke, rekening wordt gehouden met de verwachte evolutie van de toekomstige kasstromen, om zo de inkomende en uitgaande kasstromen in evenwicht te brengen.

- Alle structureel overtollige kasmiddelen dienen, in de mate dat dit financieel voordelig is, aangewend te worden om de bruto-schuldpositie te verminderen
- De langlopende netto-schuld dient voor minimaal 60% aangegaan te worden met instrumenten aan een vaste rentevoet en voor maximaal 40% aangegaan te worden met instrumenten aan een variabele rentevoet.
- De gewogen gemiddelde resterende looptijd van de langlopende netto-schuld is in principe vastgesteld op minimum 5 jaar.

- De vervalttermijnen van de schuld worden gespreid in de tijd in functie van het liquiditeits- en interestrisico.
- Elke aangegane financiering, zelfs op korte termijn, waaraan een wisselkoersrisico verbonden is, moet onmiddellijk en volledig omgezet worden naar EUR, om zowel het wisselkoersrisico op de hoofdsom als op de interesten te elimineren.

Beheer van de kasmiddelen

Onder thesauriebeheer wordt het gecentraliseerd thesauriebeheer verstaan (de kasstromen op minder dan één jaar) van Infrabel en zijn dochterondernemingen. De vergoeding van leningen en ontleningen op korte termijn ten gunste van of ten laste van entiteiten die tot de perimeter van de centralisatie behoren, gebeurt aan marktconforme voorwaarden ('at arm's length').

Voornaamste punten van het beheer van de kasmiddelen

- Plaatsingslimieten dienen gerespecteerd te worden indien er kasoverschotten zijn nadat middelen zijn toegewezen aan de dochterondernemingen of nadat middelen aangewend werden voor financieringstransacties.
- Elke belegging waaraan een wisselkoersrisico verbonden is, moet onmiddellijk en volledig omgezet worden naar EUR om het wisselkoersrisico te elimineren zowel op de hoofdsom als de interesten, behalve als de belegging zelf (in vreemde munt) aangegaan werd voor het afdekken van wisselkoersrisico's in het kader van transacties van alternatieve financiering.
- Om de resterende kastekorten te financieren, kan de Groep een beroep op kredietlijnen (geconfirmeerde en niet-geconfirmeerde kredietlijnen) .

Beheer van afgeleide producten

Infrabel maakt gebruik van interest- en deviezenswaps in het kader van de indekking van interest- en wisselkoersrisico's, in lijn met de financiële politiek.

Voornaamste punten van het beheer van de afgeleide producten

- Iedere verrichting op afgeleide producten is onderworpen aan de naleving van de voorschriften en de financiële politiek van Infrabel.
- Elke transactie met betrekking tot rente en wisselkoersen dient verbonden te zijn met een onderliggende basistransactie.
- Beleggingen en leningen moeten op mekaar afgestemd worden om zodoende de risico's maximaal intern te beperken.
- Voor indekkingstransacties moeten minimum 3 tegenpartijen voorafgaandelijk geconsulteerd worden.
- Het kredietrisico op de tegenpartijen wordt systematisch afgedekt door het afsluiten van CSA's ('Credit Support Annex').

4.2.1 Marktrisico: wisselkoersrisico's

De Groep is onderhevig aan wisselkoersrisico's voortkomend uit schuldtransacties in deviezen.

Alle significante schuldtransacties, zelfs op korte termijn, waaraan een wisselkoersrisico verbonden is, moeten onmiddellijk en volledig omgezet worden naar EUR (hoofdsom en interesten) door het gebruik van afgeleide financiële producten. De afgedekte positie kan gepaard gaan met een vaste of variabele interestvoet. Alle bestaande commerciële wisselkoersrisico's vanaf een tegenwaarde van 100.000,00€ per hoofdmunt (USD, CHF en GBP) en voor alle andere valuta samen, moeten onmiddellijk worden ingedekt.

De passiva en activa verbonden aan de alternatieve financieringen zijn in USD. Het hieraan verbonden wisselrisico in USD werd in grote mate afgedekt met swap-overeenkomsten. Voor een beschrijving van deze alternatieve financieringen verwijzen we naar toelichting 30.

a. Financiële instrumenten per munteenheid

	31/12/2017			
	Euro	USD	Andere	Totaal
Financiële activa				
Handels- en overige vorderingen	1.537.281.404,46	535.317,83	0,00	1.537.816.722,29
Afgeleide financiële instrumenten	-237.749.362,23	243.305.338,75	0,00	5.555.976,52
Overige financiële activa	246.756.947,62	432.117.476,35	0,00	678.874.423,97
Geldmiddelen en kasequivalenten	223.528.867,67	4.020.166,95	417.804,30	227.966.838,92
Totaal financiële activa	1.769.817.857,52	679.978.299,88	417.804,30	2.450.213.961,70
Financiële verplichtingen				
Financiële schulden	2.330.023.192,17	804.227.850,13	0,00	3.134.251.042,30
Afgeleide financiële instrumenten	396.745.785,06	-266.830.029,24	0,00	129.915.755,82
Handels- en overige schulden	1.329.725.703,32	1.702.152,71	0,00	1.331.427.856,03
Totaal financiële verplichtingen	4.056.494.680,55	539.099.973,60	0,00	4.595.594.654,15
Afdekkingsverschil	-2.286.676.823,03	140.878.326,28	417.804,30	-2.145.380.692,45
	31/12/2016			
	Euro	USD	Andere	Totaal
Financiële activa				
Handels- en overige vorderingen	1.567.970.734,35	545.377,90	28.119,75	1.568.544.232,00
Afgeleide financiële instrumenten	-249.229.659,72	291.747.619,52	0,00	42.517.959,80
Overige financiële activa	137.240.376,29	462.008.614,58	0,00	599.248.990,87
Geldmiddelen en kasequivalenten	363.395.233,68	3.232.163,21	255.486,23	366.882.883,12
Totaal financiële activa	1.819.376.684,60	757.533.775,21	283.605,98	2.577.194.065,79
Financiële verplichtingen				
Financiële schulden	2.475.495.977,27	965.807.343,53	0,00	3.441.303.320,80
Afgeleide financiële instrumenten	351.594.885,37	-291.747.619,52	0,00	59.847.265,85
Handels- en overige schulden	1.397.528.341,29	213.423,77	633,74	1.397.742.398,80
Totaal financiële verplichtingen	4.224.619.203,93	674.273.147,78	633,74	4.898.892.985,45
Afdekkingsverschil	-2.405.242.519,33	83.260.627,43	282.972,24	-2.321.698.919,66

b. Wisselkoersderivaten

De wisselkoersderivaten zijn swap-overeenkomsten die uitsluitend worden afgesloten in het kader van de schulden en vorderingen met betrekking tot de alternatieve financieringstransacties. De Infrabel Groep maakt geen gebruik van 'hedge accounting'. De afgeleide instrumenten worden erkend tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. Wij verwijzen hiervoor naar toelichting 12 Afgeleide financiële instrumenten.

c. Gevoeligheidsanalyse

De gevoeligheidsanalyse wordt uitgevoerd op het einde van de verslagperiode. De gevoeligheidsanalyse op het wisselkoersrisico gaat de impact na op de winst- en verliesrekening bij een wijziging met +/-10% van de slotkoers voor de wisselkoers van de USD tegenover de EUR. Een stijging van de wisselkoers van de dollar tegenover de EUR met 10% ten opzichte van de slotkoers van 31 december 2017 heeft een negatieve impact van 2.265.901,06 € op de winst en verliesrekening tot gevolg. Een daling met 10% heeft een positieve impact van 2.265.901,06 € tot gevolg.

4.2.2 Marktrisico: Interestriscico

a. Interestriscico

Het interestriscico wordt gemeten volgens de IFRS-standaarden, nl. het type rentevoet van de oorspronkelijke financiering (schulden en vorderingen), met uitsluiting van nadien afgesloten derivaten.

Het gedeelte van de totale schuld dat op basis van een vlottende interestvoet is gefinancierd, is onderhevig aan een interestriscico.

	Boekwaarde 31/12/2017	Boekwaarde 31/12/2016
Vaste interestvoet		
Financiële activa	555.752.025,70	648.697.533,44
Handelsvorderingen en overige vorderingen	129.348.201,63	126.948.437,59
Overige financiële activa	426.403.824,07	481.727.117,48
Geldmiddelen en kasequivalenten		40.021.978,37
Financiële verplichtingen	2.517.323.501,54	2.582.297.980,84
Financiële schulden	2.513.820.050,27	2.578.677.456,53
Handels- en overige schulden	3.503.451,27	3.620.524,31
Totaal vaste interestvoet	-1.961.571.475,84	-1.933.600.447,40
Variabele interestvoet		
Financiële activa	435.350.792,88	320.666.351,08
Handelsvorderingen en overige vorderingen	10.270.000,00	10.088.000,00
Overige financiële activa	197.113.953,96	116.895.806,33
Geldmiddelen en kasequivalenten	227.966.838,92	193.682.544,75
Financiële verplichtingen	734.910.378,07	954.376.154,18
Financiële schulden	338.510.061,48	545.633.071,13
Handels- en overige schulden	396.400.316,59	408.743.083,05
Totaal variabele interestvoet	-299.559.585,19	-633.709.803,10
Totaal	-2.261.131.061,03	-2.567.310.250,50

Anders dan in de jaarrekening 2016 wordt de vordering op de Staat met betrekking tot de PPS Diabolo niet mee opgenomen in de "Handels- en overige vorderingen" gezien deze vordering niet rentedragend is. Om de vergelijkbaarheid te garanderen werd de boekwaarde per 31/12/2016 aangepast.

Per 31 december 2017 was gemiddeld 86% van de bruto schuld van de Groep aangegaan tegen een vaste interestvoet.

b. Gevoeligheidsanalyse van de financiële lasten

Een stijging met 1% van de variabele interestvoeten (afgeleide financiële instrumenten inbegrepen) zou leiden tot een stijging met 3.912.400,00€ van de financiële lasten van de Groep in 2017.

c. Gevoeligheidsanalyse van de reële waarde

De evolutie van de interestvoeten op de markt beïnvloedt zowel de reële waarde van de niet-afgeleide financiële instrumenten die de Groep heeft aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het netto-resultaat, als van de afgeleide financiële instrumenten. De gevoeligheidsanalyse van het netto-resultaat houdt rekening met deze evolutie.

De gevoeligheidsanalyse van de reële waarde werd door de Groep uitgevoerd op het einde van de verslagperiode. Een stijging met 1% van de interestvoeten zou leiden tot een positieve impact op het netto-resultaat van 37.275.613,60 € per 31 december 2017.

4.3 Kredietrisico

De Infrabel Groep is blootgesteld aan kredietrisico's op handels- en financiële vorderingen.

Eventuele beschikbare liquiditeiten op korte termijn worden in toepassing van de financiële politiek belegd bij een aantal tegenpartijen, ten belope van een maximaal toegelaten bedrag, dat afhankelijk is van de rating van elke tegenpartij, en voor een periode van maximaal 12 maanden. Resterende bedragen worden belegd bij het Agentschap van de Schuld van de Belgische Staat. Dit beperkt het risico op tegenpartijen tot een minimum; de rating van alle tegenpartijen wordt daarenboven tweewekelijks geactualiseerd.

Voor de afgeleide producten dient het kredietrisico ten overstaan van de tegenpartijen systematisch afgedekt te worden door een waarborg in liquiditeiten, de "collateral", die wordt geregeld door CSA's ('Credit Support Annex'). Bij overeenkomsten van dit type wordt er op regelmatige basis een berekening gemaakt van het netto bedrag dat, hetzij door de Groep, hetzij door de tegenpartij verschuldigd is, in het geval dat het geheel van de afgeleide producten tussen de verschillende partijen geannuleerd zou worden tegen de huidige marktwaarde, en waardoor het kredietrisico beperkt wordt tot een maximum bedrag dat afhankelijk is van de kredietwaardigheid van de tegenpartij.

De Infrabel Groep is onder zijn normale bedrijfsvoering in principe ook blootgesteld aan kredietrisico's op handels- en financiële vorderingen. Het kredietrisico op de handelsvorderingen en overige debiteuren is echter laag, gezien de voornaamste debiteuren de Belgische Staat en de spoorwegoperatoren zijn.

Ouderdomsanalyse van financiële activa op 31 december 2017:

	Netto boekwaarde	Niet vervallen	0-1 maand	1-3 maanden	3 - 6 maanden	6 - 12 maanden	1 - 2 jaar	> 2 jaar
Handels- en overige vorderingen	1.537.816.722,29	461.458.194,22	38.157.681,32	153.033.942,77	6.431.655,36	58.606.066,43	21.348.298,52	798.780.883,67
Afgeleide financiële instrumenten	5.555.976,52	14.853.270,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-9.297.293,77
Overige financiële activa	678.874.423,97	133.847.923,25	0,00	0,00	20.000.000,00	20.000.000,00	128.170.145,38	376.856.355,34
Geldmiddelen en kasequivalenten	227.966.838,92	207.966.838,92	20.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	2.450.213.961,70	818.126.226,68	58.157.681,32	153.033.942,77	26.431.655,36	78.606.066,43	149.518.443,90	1.166.339.945,24

Ouderdomsanalyse van financiële activa op 31 december 2016:

	Netto boekwaarde	Niet vervallen	0-1 maand	1-3 maanden	3 - 6 maanden	6 - 12 maanden	1 - 2 jaar	> 2 jaar
Handels- en overige vorderingen	1.568.544.232,00	572.392.348,62	37.981.851,99	10.532.614,59	21.695.863,88	19.662.670,15	41.068.753,84	865.210.128,93
Afgeleide financiële instrumenten	42.517.959,80	36.431.822,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.086.137,02
Overige financiële activa	599.248.990,87	138.941.153,18	0,00	0,00	10.001.011,21	0,00	621.765,91	449.685.060,57
Geldmiddelen en kasequivalenten	366.882.883,12	366.882.883,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	2.577.194.065,78	1.114.648.207,70	37.981.851,99	10.532.614,59	31.696.875,09	19.662.670,15	41.690.519,75	1.320.981.326,52

De **overige financiële activa** op 31 december 2017 waarin de Groep heeft geïnvesteerd genieten volgende kredietwaardigheid (Standard & Poor's):

Rating	31/12/2017		Reële waarde aanpassingen	Verkregen opbrengsten Vaste activa	Totaal
	Nominaal Vaste activa	Flottende activa			
Overige financiële activa					
AAA Financieel	42.990.985,42 42.990.985,42	0,00 0,00	29.929.929,54 29.929.929,54	2.451.840,53 2.451.840,53	75.372.755,49 75.372.755,49
Aa1 (*) Financieel	58.190.984,89 58.190.984,89	0,00 0,00	0,00 0,00	3.534.909,17 3.534.909,17	61.725.894,06 61.725.894,06
Aa3 (*) Financieel	81.700.000,00 81.700.000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	81.700.000,00 81.700.000,00
A+ Financieel	36.948.703,41 36.948.703,41	0,00 0,00	48.427.393,81 48.427.393,81	11.150.376,39 11.150.376,39	96.526.473,61 96.526.473,61
A Financieel	262.289.569,10 262.289.569,10	0,00 0,00	54.303.056,96 54.303.056,96	0,00 0,00	316.592.626,06 316.592.626,06
A- Financieel	40.000.000,00 40.000.000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	40.000.000,00 40.000.000,00
NR Aandelen en participaties Commercial papers Andere	6.956.674,75 1.161.820,00 0,00 5.794.854,75	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	6.956.674,75 1.161.820,00 0,00 5.794.854,75
Totaal	529.076.917,57	0,00	132.660.380,31	17.137.126,09	678.874.423,97

(*) Moody's

De **overige financiële activa** op 31 december 2016 waarin de Groep heeft geïnvesteerd genieten volgende kredietwaardigheid (Standard & Poor's):

Rating	31/12/2016		Reële waarde aanpassingen	Verkregen opbrengsten Vaste activa	Totaal
	Nominaal Vaste activa	Flottende activa			
Overige financiële activa					
AAA Financieel	46.266.881,04 46.266.881,04	0,00 0,00	32.901.256,33 32.901.256,33	2.638.669,78 2.638.669,78	81.806.807,15 81.806.807,15
Aa1 (*) Financieel	62.405.199,14 62.405.199,14	0,00 0,00	0,00 0,00	3.790.908,70 3.790.908,70	66.196.107,84 66.196.107,84
Aa3 (*) Financieel	76.400.000,00 76.400.000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	76.400.000,00 76.400.000,00
A+ Financieel	38.478.180,44 38.478.180,44	0,00 0,00	54.103.520,29 54.103.520,29	0,00 0,00	92.581.700,73 92.581.700,73
A Financieel	31.950.000,00 31.950.000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	31.950.000,00 31.950.000,00
A- Financieel	170.294.346,70 170.294.346,70	0,00 0,00	50.629.112,96 50.629.112,96	11.692.143,00 11.692.143,00	232.615.602,66 232.615.602,66
NR Aandelen en participaties Commercial papers Andere	17.698.772,49 1.286.442,21 10.000.611,17 6.411.719,11	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	17.698.772,49 1.286.442,21 10.000.611,17 6.411.719,11
Totaal	443.493.379,81	0,00	137.633.889,58	18.121.721,48	599.248.990,87

(*) Moody's

De kredietwaardigheid van de **geldmiddelen en kasequivalenten** op 31 december 2017 en 31 december 2016 is als volgt (Standard & Poor's):

Rating	31/12/2017					
	Nominaal		Reële waarde aanpassingen	Verkregen opbrengsten		Totaal
	Vaste activa	Wloftende activa		Vaste activa	Wloftende activa	
A+ Financieel	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00
A Financieel	0,00 0,00	110.070.992,57 110.070.992,57	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	110.070.992,57 110.070.992,57
A- Financieel	0,00 0,00	48.030.725,55 48.030.725,55	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	48.030.725,55 48.030.725,55
NR Zichtrekeningen	0,00 0,00	49.841.674,82 49.841.674,82	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	49.841.674,82 49.841.674,82
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,00	207.943.392,94	0,00	0,00	0,00	207.943.392,94

Rating	31/12/2016					
	Nominaal		Reële waarde aanpassingen	Verkregen opbrengsten		Totaal
	Vaste activa	Wloftende activa		Vaste activa	Wloftende activa	
A+ Financieel	0,00 0,00	41.672.881,84 41.672.881,84	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	41.672.881,84 41.672.881,84
A Financieel	0,00 0,00	55.487.977,19 55.487.977,19	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	55.487.977,19 55.487.977,19
A- Financieel	0,00 0,00	47.519.334,56 47.519.334,56	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	47.519.334,56 47.519.334,56
NR Zichtrekeningen	0,00 0,00	49.002.351,16 49.002.351,16	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	49.002.351,16 49.002.351,16
Geldmiddelen en kasequivalenten	0,00	193.682.544,75	0,00	0,00	0,00	193.682.544,75

Geografische spreiding

De financiële activa aangehouden door de Groep zijn als volgt verdeeld over de verschillende geografische zones:

	31/12/2017	31/12/2016
België	1.747.873.920,82	1.936.853.239,21
Euro zone	113.442.859,32	53.650.530,24
Overige Europa	500.287.266,26	389.503.741,73
Verenigde Staten	88.609.915,30	197.153.746,31
Overige landen	0,00	32.799,30
Totaal	2.450.213.961,70	2.577.194.056,79

Afdekking van het kredietrisico op afgeleide financiële instrumenten

Tegenpartij	Kredietrisico	Gestorte waarborgen	Ontvangen waarborgen	Netto-positie 31/12/2017
1	-10.572.861,71	10.600.000,00		27.138,29
2	-81.687.800,00	81.700.000,00		12.200,00
3	-848.697,68	850.000,00		1.302,32
4	-103.822.882,19	103.830.000,00		7.117,81
Met CSA	-196.932.241,58	196.980.000,00	0,00	47.758,42
6	35.278.279,00			35.278.279,00
7	99.332.470,39			99.332.470,39
8	75.933.462,67			75.933.462,67
9	262.390.570,10			262.390.570,10
Zonder CSA	472.934.782,16	0,00	0,00	472.934.782,16
Totaal	276.002.540,58	196.980.000,00	0,00	472.982.540,58

Indien de netto-positie van het kredietrisico op afgeleide financiële instrumenten met CSA negatief is, loopt de financiële instelling een kredietrisico op Infrabel. Bij een positieve netto-positie loopt Infrabel een kredietrisico op de financiële instelling.

Zoals vereist door de financiële politiek heeft de Groep bilaterale CSA's ('Credit Support Annex') afgesloten met de tegenpartijen van de afgeleide financiële instrumenten. De CSA's hebben als doel het wederzijdse kredietrisico te verminderen. In uitvoering van deze CSA's heeft de Groep waarborgen gestort aan de tegenpartijen waarvan de reële waarde van de afgeleide instrumenten de vooraf bepaalde drempelwaarden hebben overschreden. Deze drempels worden gedefinieerd in de CSA met elke tegenpartij en in functie van hun kredietwaardigheid (rating).

4.4 Liquiditeitsrisico

Bij het aangaan van financieringen wordt rekening gehouden met de verwachte evolutie van de toekomstige cash flows, om zo de inkomende en uitgaande kasstromen in evenwicht te brengen. Beleggingen en leningen moeten in de mate van het mogelijke op elkaar afgestemd zijn om de interne risico's maximaal te neutraliseren.

Verder wordt het liquiditeitsrisico opgevangen door een spreiding van de vervalttermijnen van de schuld in de tijd. De gewogen gemiddelde resterende looptijd van de langlopende schuld is in principe vastgesteld op minimum 5 jaar.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de vervaldagen van de toekomstige kasstromen (hoofdsom en interesten) van de financiële activa en financiële verplichtingen.

De contractuele bedragen op activa en verplichtingen per aard zijn als volgt voor 31 december 2017:

	Boekwaarde	31/12/2017 Contractuele kasstromen	< 1 jaar	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar
Financiële activa						
Handels- en overige vorderingen	1.537.816.722,29	1.537.816.722,29	717.687.540,10	21.348.298,52	154.829.720,02	643.951.163,65
Afgeleide financiële instrumenten	5.555.976,52	5.555.976,52				5.555.976,52
Overige financiële activa	678.874.423,97	801.263.451,40	2.068.494,45	4.136.988,90	6.205.483,35	788.852.484,70
Totaal financiële activa	2.222.247.122,78	2.344.636.150,21	719.756.034,55	25.485.287,42	161.035.203,37	1.438.359.624,87
Financiële verplichtingen						
Financiële schulden	3.134.251.042,30	3.851.353.465,30	166.748.779,16	391.352.847,62	194.358.406,27	3.098.893.432,25
Afgeleide financiële instrumenten	129.915.755,82	129.915.755,82				129.915.755,82
Handels- en overige schulden	1.331.427.856,03	1.331.427.856,03	757.090.256,56	55.449.840,59	106.093.701,01	412.794.057,87
Totaal financiële verplichtingen	4.595.594.654,15	5.312.697.077,15	923.839.035,72	446.802.688,21	300.452.107,28	3.641.603.245,94

De contractuele bedragen op activa en verplichtingen per aard zijn als volgt voor 31 december 2016:

	Boekwaarde	31/12/2016 Contractuele kasstromen	< 1 jaar	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar	> 5 jaar
Financiële activa						
Handels- en overige vorderingen	1.568.544.232,00	1.568.544.232,00	557.963.710,15	41.068.753,84	151.652.960,50	817.858.807,51
Afgeleide financiële instrumenten	42.517.959,80	42.517.959,80				42.517.959,80
Overige financiële activa	599.248.990,87	745.105.257,29	1.995.606,81	3.991.213,62	5.986.820,42	733.131.616,44
Totaal financiële activa	2.210.311.182,67	2.356.167.449,09	559.959.316,95	45.059.967,46	157.639.780,92	1.593.508.383,75
Financiële verplichtingen						
Financiële schulden	3.441.284.372,91	4.546.170.735,95	525.167.238,91	220.128.367,33	414.581.622,75	3.386.293.506,96
Afgeleide financiële instrumenten	59.847.265,85	59.847.265,85				59.847.265,85
Handels- en overige schulden	1.397.761.346,69	1.395.761.346,69	808.031.602,44	21.392.006,27	133.867.832,86	432.469.905,12
Totaal financiële verplichtingen	4.898.892.985,45	6.001.779.348,49	1.333.198.841,35	241.520.373,60	548.449.455,61	3.878.610.677,93

4.5 « Fair value » risico

De tabel hieronder verdeelt de financiële instrumenten die opgenomen zijn tegen hun reële waarde volgens de drie niveaus van de waardehiërarchie. Deze werd als volgt bepaald:

Niveau 1: noteringen/marktprijzen voor identieke activa of verplichtingen in een actieve markt.

Niveau 2: andere gegevens dan noteringen/marktprijzen opgenomen onder niveau 1, die rechtstreeks (bijvoorbeeld prijzen) of onrechtstreeks (bijvoorbeeld, informatie afgeleid van een prijs) voor de activa of verplichtingen waarneembaar zijn.

Niveau 3: gegevens over activa en verplichtingen die niet onderbouwd zijn door waarneembare marktgegevens (niet observeerbare data).

Zie toelichting 30 voor meer informatie over de financiële instrumenten gekoppeld aan de alternatieve financieringen.

De fair value hiërarchie op 31 december 2017 is als volgt:

Activa	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Vastrentende effecten en termijndeposito's > 3m		654.780.623,13	
Overige vorderingen		1.026.511.888,72	
Afgeleide financiële instrumenten		5.555.976,52	
Totaal	0,00	1.686.848.488,37	0,00
Verplichtingen	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Financiële schulden		3.057.870.530,73	
Afgeleide financiële instrumenten		129.915.755,82	
Totaal	0,00	3.187.786.286,55	0,00

De fair value hiërarchie op 31 december 2016 was als volgt:

Activa	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Vastrentende effecten en termijndeposito's > 3m		573.429.118,01	
Overige vorderingen		1.032.991.173,59	
Afgeleide financiële instrumenten		42.517.959,80	
Totaal	0,00	1.648.938.251,40	0,00
Verplichtingen	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in het netto-resultaat			
Financiële schulden		3.361.668.528,97	
Afgeleide financiële instrumenten		59.847.265,85	
Totaal	0,00	3.421.515.794,82	0,00

Bij het schatten van de reële waarde van de financiële activa werden de volgende veronderstellingen en methodes weerhouden:

- voor belangen aangehouden in beursgenoteerde ondernemingen: hun aandelenprijs.
- voor belangen aangehouden in niet-beursgenoteerde ondernemingen: schattingen op basis van recente verkooptransacties van deze ondernemingen, en bij gebrek aan deze informatie, door middel van verschillende waarderingstechnieken, zoals het toepassen van verdisconteerde toekomstige kasstromen of de 'multiple' methode.
- voor handelsvorderingen en andere kortlopende activa: hun reële waarde rekening houdend met hun vervaldag.
- voor geldmiddelen en kasequivalenten: hun reële waarde rekening houdend met hun vervaldag.

Toelichting 5

Consolidatiekring

Onderstaande tabel geeft de integraal geconsolideerde dochterondernemingen weer:

Naam	Juridische vorm	Quorum in het stemrecht in % op 31 december		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW nummer
		2017	2016		
Infrabel	NV van publiek recht	100,00%	100,00%	Brussel	BE0869.763.267
TUC RAIL	NV	100,00%	75,00%	Brussel	BE0447.914.029
Creosoteer Centrum van Brussel	NV	51,00%	51,00%	Brussel	BE0428.821.954
Woodprotect Belgium	NV	99,89%	99,89%	Gent	BE0442.279.220
SPV 162	NV	100,00%	100,00%	Brussel	BE0886.279.892
SPV Brussels Port	NV	100,00%	100,00%	Brussel	BE0889.172.472
SPV Zwankendamme	NV	100,00%	100,00%	Brussel	BE0888.985.105
Ixilio	NV	0,00%	100,00%	Brussel	BE0476.975.427

Ten opzichte van 31 december 2016 is de consolidatiekring in 2017 voor de integrale geconsolideerde dochterondernemingen gewijzigd met de fusie door overneming van Ixilio NV door TUC RAIL NV.

De dochterondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode is toegepast zijn de volgende:

Naam	Juridische vorm	Quorum in het stemrecht in % op 31 december		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW nummer
		2017	2016		
HR Rail	NV van publiek recht	20% (*)	20% (*)	Brussel	BE0541.591.352
Rail Facilities	NV	20,00%	20,00%	Brussel	BE0403.265.325
AlphaCloud	NV	50,00%	50,00%	Mechelen	BE0830.343.457
Corridor Rhine-Alpine	EESV	25,00%	25,00%	Frankfurt am Main (DE)	DE261369711
Corridor North Sea - Baltic	EESV	16,67%	16,67%	Warschau (PL)	PL1132903811
Corridor North Sea - Mediterranean	EESV	21,80%	21,80%	Luxemburg (LU)	LU21840285

(*) 49% van het kapitaal aangehouden, maar 20% van de stemrechten door een aandeelhoudersovereenkomst. De vermogensmutatiemethode houdt rekening met het deelnemingspercentage van 49%.

In vergelijking met 31 december 2016 is de consolidatiekring in 2017 voor de dochtervennootschappen waarop de vermogensmutatiemethode is toegepast, ongewijzigd.

Toelichting 6

Bedrijfscombinaties

In de loop van 2017 hebben er zich geen bedrijfscombinaties voorgedaan.

Toelichting 7

Immateriële vaste activa

7.1 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa op 31 december 2017 zijn als volgt:

Aanschaffingswaarde					
	Software	Exploitatierecht	Overige immateriële vaste activa	Goodwill	Immateriële vaste activa
Per 1 januari 2017	349.216.339,71	1.360.000.000,00	14.953.371,05	115.164.501,25	1.839.334.212,01
Aanschaffingen	24.645.687,38	0,00	89.325,47	0,00	24.735.012,85
Eigen productie	12.752.115,00	0,00	0,00	0,00	12.752.115,00
Buitengebruikstelling	-6.003.635,69	0,00	-280.638,41	0,00	-6.284.274,10
Verkoop aan derden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overboekingen	-1.585.357,07	0,00	1.735.947,69	0,00	150.590,62
Per 31 december 2017	379.025.149,33	1.360.000.000,00	16.498.005,80	115.164.501,25	1.870.687.656,38
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen					
	Software	Exploitatierecht	Overige immateriële vaste activa	Goodwill	Immateriële vaste activa
Per 1 januari 2017	-168.826.336,87	-164.848.484,87	-12.806.751,31	0,00	-346.481.573,05
Afschrijvingen	-40.163.785,18	-13.737.373,74	-1.615.015,61	0,00	-55.516.174,53
Toevoeging van waardeverminderingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Buitengebruikstelling	6.002.673,03	0,00	280.638,41	0,00	6.283.311,44
Verkoop aan derden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overboekingen	47.797,20	0,00	0,00	0,00	47.797,20
Per 31 december 2017	-202.939.651,82	-178.585.858,61	-14.141.128,51	0,00	-395.666.638,94
Netto boekwaarde per 31 december 2017	176.085.497,51	1.181.414.141,39	2.356.877,29	115.164.501,25	1.475.021.017,44

De mutaties in de immateriële vaste activa op 31 december 2016 waren als volgt:

Aanschaffingswaarde					
	Software	Exploitatierecht	Overige immateriële vaste activa	Goodwill	Immateriële vaste activa
Per 1 januari 2016	301.450.821,08	1.360.000.000,00	13.153.530,21	115.164.501,25	1.789.768.852,54
Aanschaffingen	20.342.462,30	0,00	1.587.554,59	0,00	21.930.016,89
Eigen productie	37.923.582,30	0,00	0,00	0,00	37.923.582,30
Buitengebruikstelling	-7.957.662,00	0,00	-18.789,38	0,00	-7.976.451,38
Verkoop aan derden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overboekingen	-2.542.863,97	0,00	231.075,63	0,00	-2.311.788,34
Per 31 december 2016	349.216.339,71	1.360.000.000,00	14.953.371,05	115.164.501,25	1.839.334.212,01
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen					
	Software	Exploitatierecht	Overige immateriële vaste activa	Goodwill	Immateriële vaste activa
Per 1 januari 2016	-136.576.521,82	-151.111.111,13	-11.816.205,88	0,00	-299.503.838,83
Afschrijvingen	-41.579.429,84	-13.737.373,74	-1.009.335,30	0,00	-56.326.138,88
Toevoeging van waardeverminderingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Buitengebruikstelling	7.957.662,00	0,00	18.789,38	0,00	7.976.451,38
Verkoop aan derden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overboekingen	1.371.952,79	0,00	0,49	0,00	1.371.953,28
Per 31 december 2016	-168.826.336,87	-164.848.484,87	-12.806.751,31	0,00	-346.481.573,05
Netto boekwaarde per 31 december 2016	180.390.002,84	1.195.151.515,13	2.146.619,74	115.164.501,25	1.492.852.638,96

De goodwill is het gevolg van de herstructurering van de NMBS Groep op 1 januari 2014 en reflecteert het verschil in de waarde van het overgenomen netto-actief volgens IFRS en de waarde volgens de Belgische boekhoudnormen. De waarde van het overgenomen netto-actief volgens IFRS ligt 115.164.501,25€ lager dan de waarde volgens de Belgische boekhoudnormen, voornamelijk door een hogere waarde van de financiële schuld gezien die onder IFRS aan de reële waarde wordt gewaardeerd.

Software omvat specifieke informaticatoepassingen, zoals onder andere SAP. Het exploitatierecht omvat het recht tot uitbating van het Belgische spoorwagennet, af te schrijven over 99 jaar.

De Groep houdt geen immateriële vaste activa aan in het kader van financiële leaseovereenkomsten.

De Groep beschikt niet over immateriële vaste activa met onbepaalde gebruiksduur.

7.2 Bijzondere waardevermindingsverliezen

De testen op bijzondere waardevermindingsverliezen van activa worden uitgevoerd op basis van de 'cash generating unit' (CGU) die overeenstemmen met juridische entiteiten. Er werden geen bijzondere waardevermindingsverliezen geboekt in 2017. Er dient opgemerkt dat bij de CGU Infrabel enkel de niet-gesubsidieerde activa in aanmerking komen voor een eventueel bijzonder waardevermindingsverlies. Dit betreft voornamelijk het exploitatierecht, een deel van de terreinen en de goodwill.

De recupereerbare waarde van de CGU Infrabel werd berekend op basis van 'value in use' calculaties gebaseerd op cash flow projecties uit de door de raad van bestuur goedgekeurde budgetten die de periode van drie jaar van 2018 tot 2020 beslaan. De cash flow projecties uit deze budgetten werden doorgetrokken tot 2092, het laatste jaar van het huidig exploitatierecht van Infrabel. Andere belangrijke hypothesen zijn:

Operationele marge	2,4% vanaf 2021
Groeivoet	1% tussen 2021 en 2023 2% na 2023
Discontovoet	0,6%

De operationele marge is gebaseerd op ervaring uit het verleden. De groeivoeten na de eerste drie jaar zijn voornamelijk gebaseerd op de inflatieverwachtingen, gepubliceerd door het Federaal Planbureau en het IMF. De discontovoet stemt overeen met de gewogen gemiddelde kapitaalkost van Infrabel.

Indien één van de volgende wijzigingen zou gemaakt worden aan bovenstaande hypothesen, zouden de boekwaarde en de realiseerbare waarde gelijk zijn:

Operationele marge	2,0% vanaf 2021
Groeivoet	1% tussen 2021 en 2023 1,5% na 2023
Discontovoet	1,01%

Toelichting 8

Materiële vaste activa

8.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa op 31 december 2017 zijn als volgt:

	Terreinen	Gebouwen	Spoorwegconstructies	Spoorweginfrastructuur	Rollend spoorwagematerieel	Diverse installaties en uitrustingen	Vaste activa in aanbouw	Materiële vaste activa
Aanschaffingswaarde								
Per 1 januari 2017	1.605.933.380,10	743.408.309,77	5.859.221.082,51	12.787.754.481,60	163.801.000,65	1.406.148.483,89	2.694.082.496,91	25.260.349.235,43
Aanschaffingen	2.192.439,31	13.689.452,94	31.279.567,69	202.279.607,53	1.940.885,39	30.936.242,86	324.621.597,56	606.939.793,28
Eigen productie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	294.016.369,44	294.016.369,44
Buitengebruikstelling	0,00	-1.287.213,72	-3.891.602,37	-249.370.871,38	-7.627.898,61	-75.646.978,46	-11.015.531,41	-348.840.095,95
Verkoop aan derden	-1.314.581,30	0,00	0,00	0,00	0,00	-3.376.940,43	0,00	-4.691.521,73
Herwaarderingsmeerwaarden - Reserves	-1.330.135,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1.330.135,58
Overboeking - activa gehouden voor verkoop	-900.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-900.000,00
Overboeking - binnen rubriek	3.784.620,37	33.721.663,90	201.295.831,35	683.766.573,76	6.682.190,50	102.814.349,78	-1.032.215.820,28	-150.590,62
Per 31 december 2017	1.608.365.722,90	789.532.212,89	6.087.904.879,18	13.424.429.791,51	164.796.177,93	1.460.875.157,64	2.269.489.112,22	25.805.393.054,27
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen								
	Terreinen	Gebouwen	Spoorwegconstructies	Spoorweginfrastructuur	Rollend spoorwagematerieel	Diverse installaties en uitrustingen	Vaste activa in aanbouw	Materiële vaste activa
Per 1 januari 2017	0,00	-274.029.854,99	-797.840.955,82	-5.621.221.943,84	-86.210.783,68	-866.334.361,68		-7.645.637.900,01
Afschrijvingen	0,00	-28.822.423,66	-74.216.007,88	-416.801.633,47	-7.691.227,61	-83.222.876,64		-610.754.169,26
Buitengebruikstelling	0,00	1.287.213,72	3.891.602,37	246.576.221,35	7.632.635,99	75.608.970,94		334.996.644,37
Verkoop aan derden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.339.947,34		3.339.947,34
Verworven van derden	0,00	0,00	0,00	-65.071.755,89	0,00	0,00		-65.071.755,89
Overboekingen	0,00	37.992,49	-22.525,14	-1.612.069,58	0,00	1.548.805,03		-47.797,20
Per 31 december 2017	0,00	-301.527.072,44	-868.187.886,47	-5.858.131.181,43	-86.269.375,30	-869.059.519,02		-7.983.175.034,66
Netto boekwaarde per 31 december 2017	1.608.365.722,90	488.005.140,45	5.219.716.992,71	7.566.298.610,08	78.526.802,63	591.815.638,62	2.269.489.112,22	17.822.218.019,61

De mutaties in de materiële vaste activa op 31 december 2016 waren als volgt:

	Terreinen	Gebouwen	Spoorwegconstructies	Spoorweginfrastructuur	Rollend spoorwagematerieel	Diverse installaties en uitrustingen	Vaste activa in aanbouw	Materiële vaste activa
Aanschaffingswaarde								
Per 1 januari 2016	1.605.831.498,88	674.473.914,65	5.612.925.584,50	11.938.997.754,22	164.263.072,66	1.299.607.280,41	3.246.493.610,79	24.542.592.716,11
Aanschaffingen	6.256,44	17.851.965,20	48.726.952,76	134.433.990,95	1.532.755,92	20.690.603,64	339.431.190,83	562.673.715,74
Eigen productie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	289.685.663,61	289.685.663,61
Buitengebruikstelling	0,00	-871.405,01	-475.876,23	-111.002.014,59	-3.997.594,16	-13.295.110,39	0,00	-129.642.000,38
Verkoop aan derden	-142,32	0,00	0,00	0,00	0,00	-2.152.094,12	0,00	-2.152.236,44
Herwaarderingsmeerwaarden - Reserves	-233.841,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-233.841,61
Overboekingen	329.608,71	51.953.834,93	198.044.421,48	825.312.515,96	2.002.766,23	101.425.175,91	-1.181.527.968,32	-2.459.645,10
Per 31 december 2016	1.605.933.380,10	743.408.309,77	5.859.221.082,51	12.787.754.481,60	163.801.000,65	1.406.148.483,89	2.694.082.496,91	25.260.349.235,43
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen								
	Terreinen	Gebouwen	Spoorwegconstructies	Spoorweginfrastructuur	Rollend spoorwagematerieel	Diverse installaties en uitrustingen	Vaste activa in aanbouw	Materiële vaste activa
Per 1 januari 2016	0,00	-247.578.874,33	-727.221.481,88	-5.333.458.283,28	-83.384.282,20	-821.906.899,40		-7.213.549.821,09
Afschrijvingen	0,00	-27.507.253,65	-70.738.371,30	-393.493.415,72	-6.824.095,64	-68.673.784,17		-567.236.920,48
Buitengebruikstelling	0,00	871.405,01	475.876,23	111.052.030,07	3.997.594,16	16.765.070,11		133.161.975,58
Verkoop aan derden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.080.714,18		2.080.714,18
Overboekingen	0,00	184.867,98	-356.978,87	-5.322.274,91	0,00	5.400.537,60		-93.848,20
Omrekeningsverschillen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Per 31 december 2016	0,00	-274.029.854,99	-797.840.955,82	-5.621.221.943,84	-86.210.783,68	-866.334.361,68		-7.645.637.900,01
Netto boekwaarde per 31 december 2016	1.605.933.380,10	469.378.454,78	5.061.380.126,69	7.166.532.537,76	77.590.216,97	539.814.122,21	2.694.082.496,91	17.614.711.335,42

8.2 Bijzondere waardeverminderingverliezen

De testen op bijzondere waardeverminderingverliezen van activa worden uitgevoerd op basis van de 'cash generating unit' (CGU) die overeenstemmen met juridische entiteiten. Er werden geen bijzondere waardeverminderingverliezen geboekt in 2017. Meer informatie vindt u hierover in toelichting 7.2.

8.3 Financiële leaseovereenkomsten

De Groep houdt de volgende activa, inbegrepen in het totaal van de materiële vaste activa, aan in het kader van financiële leaseovereenkomsten op 31 december 2017:

Aanschaffingswaarde		
	Installaties, machines & uitrusting	Materiële vaste activa
Beginbalans	45.431.522,43	45.431.522,43
Buitengebruikstelling	-39.303.309,33	-39.303.309,33
Eindbalans	6.128.213,10	6.128.213,10
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen		
	Installaties, machines & uitrusting	Materiële vaste activa
Beginbalans	-38.675.808,74	-38.675.808,74
Afschrijvingen	-492.535,12	-492.535,12
Buitengebruikstelling	36.508.659,30	36.508.659,30
Overboekingen	159,43	159,43
Eindbalans	-2.659.525,13	-2.659.525,13
Netto boekwaarde op het einde van het boekjaar	3.468.687,97	3.468.687,97

De Groep hield de volgende activa, inbegrepen in het totaal van de materiële vaste activa, aan in het kader van financiële leaseovereenkomsten op 31 december 2016:

Aanschaffingswaarde		
	Installaties, machines & uitrusting	Materiële vaste activa
Beginbalans	45.701.474,00	45.701.474,00
Overboekingen	-269.951,57	-269.951,57
Eindbalans	45.431.522,43	45.431.522,43
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen		
	Installaties, machines & uitrusting	Materiële vaste activa
Beginbalans	-38.402.430,13	-38.402.430,13
Afschrijvingen	-605.580,74	-605.580,74
Buitengebruikstelling	50.015,48	50.015,48
Overboekingen	282.186,65	282.186,65
Eindbalans	-38.675.808,74	-38.675.808,74
Netto boekwaarde op het einde van het boekjaar	6.755.713,69	6.755.713,69

Toelichting 9

Investerings opgenomen volgens vermogensmutatiemethode

9.1 Investerings opgenomen volgens vermogensmutatiemethode

	31/12/2017	31/12/2016
Investerings in joint ventures	578.931,58	492.611,56
Investerings in geassocieerde ondernemingen	11.886.577,63	11.472.713,24
Netto boekwaarde	12.465.509,22	11.965.324,80

9.2 Investerings in joint ventures – opgenomen volgens vermogensmutatiemethode

Naam	Juridische vorm	Quorum in het stemrecht in % op 31 december		Deelnemingspercentage		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemingsmaatschappelijke of BTW nummer
		2017	2016	2017	2016		
AlphaCloud	NV	50,00%	50,00%	50,00%	50,00%	Mechelen	BE0830.343.457
Corridor Rhine-Alpine	EESV	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%	Frankfurt am Main (DE)	DE261369711
Corridor North Sea - Baltic	EESV	16,67%	16,67%	16,67%	16,67%	Warschau (PL)	PL1132903811
Corridor North Sea - Mediterranean	EESV	21,80%	21,80%	21,80%	21,80%	Luxemburg (LU)	LU21840285

AlphaCloud NV biedt oplossingen voor de bewaring en back-up van computergegevens in het Data Center in Muizen (Mechelen).

Infrabel is lid van drie Europese Economische Samenwerkingsverbanden (EESV). Deze EESV's hebben als voorwerp de bevordering en ontwikkeling van het goederenvervoer over het spoor.

Omwille van het laattijdig stellen van de jaarrekeningen door deze EESV's, werden kleine verschillen vastgesteld tussen de voorlopige cijfers opgenomen in de consolidatie in het boekjaar 2016 en de definitieve goedgekeurde cijfers. Hieruit volgend werd beslist om de cijfers van 2016 te corrigeren en deze correcties in boekjaar 2017 op te nemen. Het betreft een correctie op het aandeel van de Groep in het netto resultaat voor Corridor Rhine-Alpine (-138.927,48 €) en voor Corridor North Sea-Mediterranean (-305,12 €). Er werden geen voorlopige cijfers van de EESV's m.b.t. 2017 opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2017. De definitieve cijfers voor het boekjaar 2017 voor deze EESV's zullen in de geconsolideerde jaarrekening 2018 opgenomen worden.

De mutaties voor joint ventures zijn als volgt:

	2017	2016
Netto boekwaarde in het begin van de verslagperiode	492.611,56	245.773,54
Aandeel van de Groep in het netto resultaat	86.320,02	246.838,02
Aandeel van de Groep in de niet-gerealiseerde resultaten volgens vermogensmutatie	0,00	0,00
Netto boekwaarde op het einde van de verslagperiode	578.931,58	492.611,56

De kerncijfers van de joint ventures op 31 december 2017 zijn als volgt:

	AlphaCloud	Corridor Rhine-Alpine	Corridor North Sea - Mediterranean	Corridor North Sea-Baltic	Totaal
Vaste activa	16.091.779,67	-3.867,72	0,00	0,00	16.087.911,95
Vlottende activa	1.735.628,78	3.399.035,23	1.219.032,40	94.725,68	6.448.422,09
Waarvan					
Geldmiddelen en kasequivalenten	695.833,06	2.919.070,28	692.152,00	84.399,98	4.391.455,32
Niet courante passiva	14.595.117,39	342.599,99	625.138,67	0,00	15.562.856,05
Waarvan					
Financiële schulden	2.860.442,71	0,00	0,00	0,00	2.860.442,71
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Courante passiva	2.105.586,05	3.052.567,52	593.893,73	1.269,90	5.753.317,20
Waarvan					
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	714.386,22	0,00	0,00	0,00	714.386,22
Financiële schulden	714.386,22	0,00	0,00	0,00	714.386,22
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal eigen vermogen	1.126.705,01	0,00	0,00	93.455,78	1.220.160,79
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	563.352,51	0,00	0,00	15.579,08	578.931,58
Verkorte resultatenrekening					
Bedrijfsopbrengsten	5.314.074,05	0,00	0,00	0,00	5.314.074,05
Interestopbrengsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Interestkosten	-203.971,67	0,00	0,00	0,00	-203.971,67
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen	-1.522.884,26	0,00	0,00	0,00	-1.522.884,26
Belastingen	-101.291,73	0,00	0,00	0,00	-101.291,73
Netto resultaat	242.205,51	-138.927,48	0,00	-305,12	102.972,91
Aandeel van de Groep in het netto resultaat	121.102,76	-34.731,87	0,00	-50,86	86.320,02
Niet-gerealiseerde resultaten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	242.205,51	-138.927,48	0,00	-305,12	102.972,91
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

De kerncijfers van de joint ventures op 31 december 2016 waren als volgt:

	AlphaCloud	Corridor Rhine-Alpine	Corridor North Sea - Mediterranean	Corridor North Sea-Baltic	Totaal
Vaste activa	16.763.679,79	2.526,04	0,00	0,00	16.766.205,83
Vlottende activa	2.418.627,69	3.399.035,23	1.219.032,40	96.532,23	7.133.227,55
Waarvan					
Termijndeposito's	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.235.099,82	2.919.070,28	692.152,00	84.399,98	4.930.722,08
Niet courante passiva	16.496.517,30	342.599,99	625.138,67	0,00	17.464.255,96
Waarvan					
Financiële schulden	2.973.978,09	0,00	0,00	0,00	2.973.978,09
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Courante passiva	1.801.290,68	2.920.033,80	593.893,73	2.771,33	5.317.989,54
Waarvan					
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	695.181,17	0,00	0,00	0,00	695.181,17
Financiële schulden	695.181,17	0,00	0,00	0,00	695.181,17
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal eigen vermogen	884.499,50	138.927,48	0,00	93.760,90	1.117.187,88
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	442.249,75	34.731,87	0,00	15.629,94	492.611,56
Verkorte resultatenrekening					
Bedrijfsopbrengsten	5.172.865,24	1.666.280,00	664.396,05	206.515,84	7.710.057,13
Interestopbrengsten	0,00	0,00	199,70	0,00	199,70
Interestkosten	-222.967,58	0,00	-326,70	0,00	-223.294,28
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen	-1.374.509,66	-739,33	0,00	0,00	-1.375.248,99
Belastingen	-198.589,45	0,00	0,00	0,00	-198.589,45
Netto resultaat	392.952,42	138.927,48	0,00	93.760,90	625.640,80
Aandeel van de Groep in het netto resultaat	196.476,21	34.731,87	0,00	15.629,94	246.838,02
Niet-gerealiseerde resultaten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	392.952,42	138.927,48	0,00	93.760,90	625.640,80
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

9.3 Investerings in geassocieerde ondernemingen

Naam	Juridische vorm	Quorum in het stemrecht in % op 31 december		Deelnemingspercentage		Situering van de maatschappelijke zetel	Ondernemings- of BTW nummer
		2017	2016	2017	2016		
HR Rail	NV van publiek recht	20,00%	20,00%	49,00%	49,00%	Brussel	BE0541.591.352
Rail Facilities	NV	20,00%	20,00%	49,00%	49,00%	Brussel	BE0403.265.325

HR Rail NV van publiek recht is overeenkomstig het koninklijk besluit van 11 december 2013 de juridische werkgever van alle personeelsleden.

Rail Facilities heeft tot doel "procurement"-activiteiten te verwezenlijken ten voordele van de in dienst zijnde en gepensioneerde personeelsleden van Infrabel, NMBS en HR Rail, alsook aan de leden van hun gezin.

De mutaties voor de geassocieerde ondernemingen zijn als volgt:

	2017	2016
Netto boekwaarde in het begin van de verslagperiode	11.472.713,23	13.642.329,46
Aandeel in het netto resultaat van deelnemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode	572.177,23	-661.466,75
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatie	-35.812,84	-1.263.149,48
Dividenden	-122.500,00	-245.000,00
Netto boekwaarde op het einde van de verslagperiode	11.886.577,62	11.472.713,23

De kerncijfers van de geassocieerde ondernemingen op 31 december 2017 zijn:

	HR Rail	Rail Facilities	Totaal
Vaste activa	33.412.116,34	9.225.380,59	42.637.496,93
Vlottende activa	485.521.886,80	5.999.084,62	491.520.971,42
<i>Waarvan</i>			0,00
Termijndeposito's	45.000.000,00	0,00	45.000.000,00
Geldmiddelen en kasequivalenten	154.094.444,90	1.526.700,35	155.621.145,25
Niet courante passiva	60.688.249,33	1.859.201,44	62.547.450,77
<i>Waarvan</i>			0,00
Financiële schulden	0,00	1.859.201,44	1.859.201,44
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00
Courante passiva	444.932.153,92	2.668.435,49	447.600.589,41
<i>Waarvan</i>			0,00
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	0,00	1.896.385,46	1.896.385,46
Financiële schulden	2,42	1.896.385,46	1.896.387,88
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00
Totaal eigen vermogen	13.313.599,89	10.696.828,28	24.010.428,17
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	6.645.131,78	5.241.445,86	11.886.577,63
Verkorte resultatenrekening			
Bedrijfsopbrengsten	1.976.163.213,35	9.545.813,73	1.985.709.027,08
Interestopbrengsten	261.958,56	0,00	261.958,56
Interestkosten	-545.671,68	-153.241,58	-698.913,26
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderv verliezen	-9.077.173,73	0,00	-9.077.173,73
Belastingen	-871.302,73	-163.125,72	-1.034.428,45
Netto resultaat	828.754,79	338.953,84	1.167.708,63
Aandeel van de Groep in het netto resultaat	406.089,85	166.087,38	572.177,23
Niet-gerealiseerde resultaten	-73.087,42	0,00	-73.087,42
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	755.667,37	338.953,84	1.094.621,21
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatie	-35.812,84	0,00	-35.812,84

De kerncijfers van de geassocieerde ondernemingen op 31 december 2016 waren:

	HR Rail	Rail Facilities	Totaal
Vaste activa	43.402.284,66	12.317.163,79	55.719.448,45
Vlottende activa	461.445.211,65	3.512.188,69	464.957.400,34
<i>Waarvan</i>			0,00
Termijndeposito's	16.325.906,50	0,00	16.325.906,50
Geldmiddelen en kasequivalenten	113.434.107,71	1.262.545,13	114.696.652,84
Niet courante passiva	69.209.684,12	3.755.586,90	72.965.271,02
<i>Waarvan</i>			0,00
Financiële schulden	0,00	3.755.586,90	3.755.586,90
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00
Courante passiva	423.079.879,67	1.465.891,14	424.545.770,81
<i>Waarvan</i>			0,00
Schulden op meer dan 1 jaar die binnen het jaar vervallen	0,00	0,00	0,00
Financiële schulden	0,00	0,00	0,00
Afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00
Totaal eigen vermogen	12.557.932,52	10.607.874,44	23.165.806,96
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	6.274.854,76	5.197.858,48	11.472.713,24
Verkorte resultatenrekening			
Bedrijfsopbrengsten	1.992.977.320,38	8.799.482,51	2.001.776.802,89
Interestopbrengsten	215.796,40	0,00	215.796,40
Interestkosten	-640.633,13	-177.324,27	-817.957,40
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen	-8.559.086,54	0,00	-8.559.086,54
Belastingen	-88.235,58	-67.779,88	-156.015,46
Netto resultaat	-1.600.101,20	250.169,06	-1.349.932,14
Aandeel van de Groep in het netto resultaat	-784.049,59	122.582,84	-661.466,75
Niet-gerealiseerde resultaten	-2.577.856,08	0,00	-2.577.856,08
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-4.177.957,28	250.169,06	-3.927.788,22
Aandeel in de niet-gerealiseerde resultaten van ondernemingen verwerkt volgens vermogensmutatie	-1.263.149,48	0,00	-1.263.149,48

Toelichting 10

Handelsvorderingen en overige vorderingen

De lange- en korte termijn handels- en overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:

Lange termijn

Handels- en overige vorderingen	31/12/2017	31/12/2016
Handelsvorderingen - aanschaffingswaarde	0,00	0,00
Handelsvorderingen - waardevermindering	0,00	0,00
Handelsvorderingen	0,00	0,00
Overige vorderingen - aanschaffingswaarde	932.172.302,11	928.689.534,51
Overige vorderingen - aanpassing reële waarde	94.339.586,61	104.301.639,08
Overige vorderingen - waardevermindering	0,00	0,00
Overige vorderingen	1.026.511.888,72	1.032.991.173,59
Over te dragen kosten & verkregen opbrengsten	99.388.121,99	110.939.675,97
Handels- en overige vorderingen	1.125.900.010,71	1.143.930.849,56

Korte termijn

Handels- en overige vorderingen	31/12/2017	31/12/2016
Handelsvorderingen	211.393.548,07	211.354.867,97
Handelsvorderingen - waardevermindering	-5.862.547,13	-12.545.959,88
Handelsvorderingen	205.531.000,94	198.794.973,05
Overige vorderingen	168.741.903,14	187.391.076,92
Overige vorderingen - waardevermindering	-10.332.478,09	-11.488.707,44
Overige vorderingen	158.409.425,05	175.902.369,48
Vorderingen uit onderhanden projecten	35.404.530,66	39.229.894,28
Vorderingen uit onderhanden projecten - waardevermindering	-8.526.944,27	-7.063.341,50
Vorderingen uit onderhanden projecten	26.877.586,39	32.166.552,78
Over te dragen kosten & verkregen opbrengsten	21.098.699,20	17.749.487,13
Handels- en overige vorderingen	411.916.711,58	424.613.382,44
Totaal handels- en overige vorderingen	1.537.816.722,29	1.568.544.232,00

De overige vorderingen op lange en korte termijn omvatten op 31 december 2017 voornamelijk:

- De vordering ten opzichte van de Belgische Staat betreffende de PPS Diabolo (zie ook toelichting 31 Publiek Private Samenwerkingen);
- De vorderingen ten opzichte van de Belgische Staat voor de realisatie van diverse infrastructuurwerken.

Het verloop van de waardeverminderingen op de handels- en overige vorderingen kan als volgt samengevat worden:

Lange termijn	31/12/2017	31/12/2016
Toevoeging van waardeverminderingen	0,00	0,00
Terugname van waardeverminderingen	0,00	0,00
Waardeverminderingen op handels- en overige vorderingen	0,00	0,00

Korte termijn	31/12/2017	31/12/2016
Toevoeging van waardeverminderingen	5.546.525,19	11.241.041,51
Terugname van waardeverminderingen	-12.859.521,61	-16.639.768,94
Waardeverminderingen op handels- en overige vorderingen	-7.312.996,42	-5.398.727,43

Toelichting 11

Onderhanden projecten in opdracht van derden

Onderhanden projecten in opdracht van derden		Toelichting	31/12/2017	31/12/2016
Vorderingen uit onderhanden projecten in opdracht van derden	10		26.877.586,39	32.166.552,78
Schulden voor onderhanden projecten in opdracht van derden	23		3.328.320,36	25.937.496,03
			31/12/2017	31/12/2016
Cumul van:	Beginbalans		32.166.552,78	31.339.942,10
	Opgenomen winst/verlies		-1.007.676,39	119.647,75
	Geboekte waardeverminderingen/bijzondere waardevermindervingsverliezen		-529.561,16	-1.060.172,17
	Tussentijds facturatie		-3.471.841,67	1.560.753,32
	Overboekingen		-279.887,17	206.381,78
Vorderingen uit onderhanden projecten in opdracht van derden			26.877.586,39	32.166.552,78
Schulden voor onderhanden projecten in opdracht van derden			3.328.320,36	25.937.496,03
Schulden voor onderhanden projecten in opdracht van derden			3.328.320,36	25.937.496,03

De opbrengsten en kosten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden dienen respectievelijk te worden opgenomen als opbrengsten en kosten a rato van het stadium van voltooiing. In het geval van een negatieve marge, dient een last opgenomen te worden ten belope van het totale verwachte verlies. De mate waarin prestaties zijn verricht, wordt bepaald op basis van de tot dat moment in het kader van de verrichte prestaties gemaakte kosten in verhouding tot de totale geschatte kosten van het project.

Toelichting 12

Afgeleide financiële instrumenten

Infrabel maakt gebruik van interest- en deviezenswaps in het kader van de indekking van interest- en wisselkoersrisico's, in lijn met de financiële politiek.

We verwijzen naar toelichting 4 'Beheer van de middelen en financiële risico's' voor meer informatie.

In de tabel hierna wordt de reële waarde van de swaps opgedeeld in drie delen:

- Nominaal: het verschil tussen de nominale waarde van het ontvangende been en het betalende been, omgerekend tegen slotkoers;
- Reële waarde aanpassing;
- Verkregen opbrengsten en de toe te rekenen kosten

Het detail van de afgeleide financiële instrumenten op 31 december 2017 is als volgt:

Activa	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	-11.448.175,97	14.853.270,29	2.150.882,20	5.555.976,52
Deviezenswaps	-11.448.175,97	14.853.270,29	2.150.882,20	5.555.976,52
Totaal gedeelte vaste activa	-11.448.175,97	14.853.270,29	2.150.882,20	5.555.976,52
Verplichtingen	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Toe te rekenen kosten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	-38.870.221,04	-82.898.073,00	-56.016,77	-121.824.310,81
Renteswaps	-38.870.221,04	-82.898.073,00	0,00	-121.768.294,04
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal gedeelte lange termijn verplichtingen	-38.870.221,04	-82.898.073,00	-56.016,77	-121.824.310,81
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	0,00	0,00	-8.091.445,01	-8.091.445,01
Renteswaps	0,00	0,00	-8.091.445,01	-8.091.445,01
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal gedeelte korte termijn verplichtingen	0,00	0,00	-8.091.445,01	-8.091.445,01

De renteswaps betreffen indekkingen van variabele naar vaste interestvoet, of omgekeerd, gekoppeld aan financiële schulden.

De deviezenswaps betreffen indekkingen door cross currency swaps (EUR/USD). De tegenpartij stort dollars die Infrabel moet betalen op leningen (ontvangend been) en Infrabel betaalt interesten en kapitaal in euro (betalend been).

Naar aanleiding van de ontvangst op 30/06/2017 van een bedrag van 95.820.000,00€ op het ontvangend been van een renteswap, is het nominaal saldo tussen het ontvangend been en het betalend been van deze swap een creditsaldo geworden wat de sterke daling in de nominale waarde van de renteswap ten opzichte van 31 december 2016 verklaart.

Het detail van de afgeleide financiële instrumenten op 31 december 2016 was als volgt:

Activa	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	3.329.073,10	36.431.822,71	2.757.063,92	42.517.959,73
Deviezenswaps	3.329.073,10	36.431.822,71	2.757.063,92	42.517.959,73
Totaal gedeelte vaste activa	3.329.073,10	36.431.822,71	2.757.063,92	42.517.959,73
Verplichtingen	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Toe te rekenen kosten	Totaal
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	50.357.704,22	-100.006.977,79	0,00	-49.649.273,57
Renteswaps	50.357.704,22	-100.006.977,79	0,00	-49.649.273,57
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal gedeelte lange termijn verplichtingen	50.357.704,22	-100.006.977,79	0,00	-49.649.273,57
Afgeleide financiële instrumenten gebruikt voor het beheer van de kasstromen	0,00	0,00	-8.474.435,38	-8.474.435,38
Renteswaps	0,00	0,00	-8.474.435,38	-8.474.435,38
Overige afgeleide financiële instrumenten	0,00	-1.723.556,90	0,00	-1.723.556,90
Overige	0,00	-1.723.556,90	0,00	-1.723.556,90
Totaal gedeelte korte termijn verplichtingen	0,00	-1.723.556,90	-8.474.435,38	-10.197.992,28

De overige afgeleide financiële instrumenten betreffen een aantal in leningcontracten besloten derivaten, met name opties tot verlenging van de termijn van de lening voor de tegenpartij.

Toelichting 13

Overige financiële activa

De tabel hierna toont de bewegingen voor de jaren 2017 en 2016 van de overige financiële activa.

	31/12/2017	31/12/2016
Op 1 januari	599.248.990,87	578.397.896,40
Uittrede uit de kring	-24.341,71	
Verwervingen	115.267.031,81	19.387.638,61
Ontvangen terugbetaling van leningen en vorderingen	-10.782.445,31	-1.481.342,02
Inschrijving op een kapitaalsverhoging	0,00	752.100,00
Terugname van bijzondere waardevermindervingsverliezen	0,00	0,00
Reële waarde aanpassing	-4.973.519,21	-16.914.208,80
Overboeking - lange termijn naar korte termijn	-23.020.000,00	6.820.000,00
Overboeking - andere	0,00	-0,03
Omrekeningsverschillen	4.143.302,91	10.835.640,01
Verkregen opbrengsten	-984.595,39	1.451.266,70
Per 31 december	678.874.423,97	599.248.990,87

Op 31 december 2017 is de samenstelling van de overige financiële activa als volgt:

Overige financiële vaste activa	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten	Totaal
Vorderingen op deelnemingen vermogensmutatie	5.769.131,81			5.769.131,81
Andere deelnemingen (niet geconsolideerd)	1.167.676,49			1.167.676,49
Waarborgen	19.866,45			19.866,45
Vastrentende effecten en termijndeposito's > 3m	522.120.242,82	132.660.380,31	17.137.126,09	671.917.749,22
Totaal op 31 december 2017	529.076.917,57	132.660.380,31	17.137.126,09	678.874.423,97

Een verdere toelichting wordt opgenomen in note 30.

Op 31 december 2016 was de samenstelling van de overige financiële activa als volgt:

Overige financiële vaste activa	Nominaal	Reële waarde aanpassing	Verkregen opbrengsten	Totaal
Vorderingen op deelnemingen vermogensmutatie	6.390.897,72			6.390.897,72
Andere deelnemingen (niet geconsolideerd)	1.286.442,21			1.286.442,21
Waarborgen	20.811,45			20.811,45
Vastrentende effecten en termijndeposito's > 3m	435.795.218,49	137.633.899,52	18.121.721,48	591.550.839,49
Totaal op 31 december 2016	443.493.369,87	137.633.899,52	18.121.721,48	599.248.990,87

De overige financiële activa omvatten ondermeer:

- Deposito's en geldbeleggingen op lange termijn aangehouden om bepaalde schulden op lange termijn in te dekken. Deze beleggingen op lange termijn evolueren in functie van de reële waarde van de schulden die ze dekken. Ze zijn eveneens onderhevig aan wisselkoersschommelingen (EUR/USD).
- Een vordering op AlphaCloud NV.

Toelichting 14

Vorraden

De netto boekwaarde van de voorraden is als volgt:

	31/12/2017	31/12/2016
Grondstoffen	65.568,27	46.469,42
Hulpstoffen	226.638.556,65	234.900.174,68
Goederen in bewerking	5.607.820,87	6.622.195,29
Gereed product	4.664.514,57	3.768.463,16
Handelsgoederen	2.663.544,06	2.144.083,72
Vorraden	239.640.004,42	247.481.386,27

De Infrabel Groep heeft procedures die de economische veroudering van de voorraden die gedurende een bepaalde periode geen rotatie hebben gehad, in rekening brengt door middel van waardeverminderingen.

De netto boekwaarde van de voorraden is samengesteld uit 260.092.942,71€ (2016: 268.256.659,03€) aan voorraden waarop waardeverminderingen van 20.452.938,29€ (2016: 20.775.272,76€) werden toegepast.

De impact van de waardeverminderingen op voorraad op het netto resultaat is als volgt:

Waardeverminderingen op voorraden - impact op netto-resultaat	31/12/2017	31/12/2016
Toevoeging van waardeverminderingen	0,00	68,49
Terugname van waardeverminderingen	322.334,47	2.040.805,75
Impact op netto-resultaat	-322.334,47	-2.040.737,26

Toelichting 15

Geldmiddelen en kasequivalenten

	31/12/2017	31/12/2016
Termijndeposito's < 90 dagen	20.023.445,98	173.200.338,37
Bankrekeningen	207.942.248,41	193.680.280,05
Andere kasequivalenten	1.144,53	2.264,70
Geldmiddelen en kasequivalenten	227.966.838,92	366.882.883,12

De korte termijn beleggingen variëren tussen 1 dag en 3 maanden afhankelijk van de kasnoden van de Groep.

Op 31 december 2017 was er 20.023.455,98 € belegd als termijndeposito's op minder dan 90 dagen (2016: 173.200.338,37 €).

Op 31 december 2017 beschikte de Groep over 1.000.000,00€ (2016: 1.000.000,00€) aan geconfirmeerde niet-opgenomen kredietlijnen.

Het saldo van de geldmiddelen en kasequivalenten dat niet vrij beschikbaar is, bedraagt 0,00€ (2016: 0,00€).

De blootstelling aan financiële risico's is beschreven in toelichting 4.

Toelichting 16

Vaste activa aangehouden voor verkoop

Op het einde van 2017 werd beslist om een terrein gelegen in Namen en behorende tot Infrabel, te classificeren als aangehouden voor verkoop voor een bedrag van 900.000 €. Het actiefbestanddeel is beschikbaar voor verkoop en het management gaat ervan uit dat de verkoop binnen het jaar zal worden gerealiseerd.

De waardering is in overeenstemming met IFRS 5.

De mutaties in de vaste activa aangehouden voor verkoop zijn als volgt:

	2017	2016
Per 1 januari	0,00	0,00
Overboeking - activa gehouden voor verkoop	900.000,00	0,00
Overboeking - materiële vaste activa	-900.000,00	0,00
Verkopen	0,00	0,00
Meerwaarde na opname in de rubriek bestemd voor verkoop	0,00	0,00
Per 31 december	0,00	0,00

Toelichting 17

Kapitaal en uitgiftepremies

In de loop van 2017 hebben er zich geen wijzigingen voorgedaan in het kapitaal en de uitgiftepremies.

De evolutie van het aantal aandelen die het kapitaal vertegenwoordigen is als volgt:

	Totaal aantal aandelen	Aantal aandelen A	Aantal aandelen B
Aantal aandelen op 1 januari 2013	16.786.654	1.064.746	15.721.908
Aantal aandelen op 31 december 2013	16.786.654	1.064.746	15.721.908
Splitsing van de aandelen op 1 januari 2014	167.866.540	10.647.460	157.219.080
Uitgifte van aandelen nav de partiële splitsing	42.433.200	42.059.950	373.250
Vernietiging van eigen aandelen	-157.219.080		-157.219.080
Aantal aandelen op 31 december 2014	53.080.660	52.707.410	373.250
Aantal aandelen op 31 december 2017	53.080.660	52.707.410	373.250

Op 1 januari 2013, de IFRS transitiedatum voor de Infrabel Groep, waren door Infrabel in het totaal 16.786.654 aandelen met stemrecht, zonder vermelding van nominale waarde, uitgegeven, waarvan 1.064.746 aandelen categorie A en 15.721.908 aandelen categorie B. Categorie A aandelen worden gehouden door de Staat en aandelen categorie B worden gehouden door andere personen dan de Staat.

De Buitengewone Algemene Vergadering van 19 december 2013 heeft beslist om met ingang van 1 januari 2014 de bestaande aandelen in tien (10) te splitsen zodat het kapitaal door 167.866.540 aandelen vertegenwoordigd wordt.

In dezelfde Buitengewone Algemene Vergadering wordt, als gevolg van de goedkeuring van de partiële splitsing van de gefuseerde NMBS, het kapitaal verhoogd door uitgifte van 42.059.950 aandelen categorie A en 373.250 aandelen categorie B. Ingevolge de partiële splitsing is Infrabel eigenaar geworden van 157.219.080 eigen aandelen. De Buitengewone Algemene Vergadering van 19 december 2013 besliste het kapitaal te verminderen door vernietiging van deze 157.219.080 eigen aandelen.

Op 31 december 2017 wordt het kapitaal van Infrabel vertegenwoordigd door 53.080.600 aandelen met stemrecht, zonder vermelding van nominale waarde, die elk 1/53.080.600 deel van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen. Alle aandelen zijn volledig volstort.

De evolutie van het aandelenkapitaal en de uitgiftepremies is als volgt:

	Geplaatst kapitaal	Uitgiftepremies
Per 1 januari 2013	982.580.391,67	299.317.752,80
Per 31 december 2013	1.355.061.500,00	299.317.752,80
Incorporatie van herwaarderingsmeerwaarden	1.164.744.061,45	0,00
Kapitaalverhoging door uitgifte aandelen	1.675.064.517,69	0,00
Kapitaalvermindering door vernietiging eigen aandelen	-3.550.132.014,36	0,00
Annulatie art. 355 overdracht kapitaal naar kapitaalsubsidies	337.842.326,89	0,00
Per 31 december 2014	982.580.391,67	299.317.752,80
Per 31 december 2017	982.580.391,67	299.317.752,80

Ingevolge de partiële splitsing en de buitengewone algemene vergaderingen van 19 december 2013 en 21 mei 2014 hebben volgende kapitaalbewegingen zich voorgedaan:

- Incorporatie van de herwaarderingsmeerwaarden ten belope van 1.164.744.061,45€ zonder uitgifte van nieuwe aandelen, maar door verhoging van de fractiewaarde van de bestaande aandelen;
- Kapitaalverhoging van 1.675.064.517,69€ door uitgifte van 42.433.200 aandelen ter vergoeding voor het verkregen actief ten gevolge van de partiële splitsing van de gefuseerde NMBS;
- Kapitaalvermindering ten belope van 3.550.132.014,36€ door de vernietiging van de verkregen eigen aandelen als gevolg van de partiële splitsing van de gefuseerde NMBS;
- Annulatie van de overdracht kapitaal naar kapitaalsubsidies in het kader van art. 355 van de Wet van 20 juli 2006 voor 337.842.326,89€ tengevolge van de hervorming van de NMBS Groep.

Op het einde van het boekjaar bezit Infrabel geen eigen aandelen.

Toelichting 18

Geconsolideerde reserves

De mutaties in de geconsolideerde reserves zijn als volgt:

	Herwaarderings- meerwaarden	Overgedragen reserves	Geconsolideerde reserves	Totaal
Saldo per 1 januari 2017	61.919.662,31	-189.156.952,12	6.009.321,95	-121.227.967,86
Resultaat van het boekjaar	0,00	142.728.031,88	0,00	142.728.031,88
Toewijzing van het resultaat Y-1	0,00	-43.439.864,08	43.439.864,08	0,00
Niet-gerealiseerde resultaten	0,00	724.213,10	-35.812,84	688.400,26
Herwaarderingsmeerwaarden - Resultaat	-39.361,30	39.361,30	0,00	0,00
Wijziging in de consolidatiekring		42.693.240,29	-42.698.451,19	-5.210,90
Beweging op de herwaarderings-meerwaarden	-4.124.785,90	0,00	0,00	-4.124.785,90
Dividenden	0,00	0,00	-122.500,00	-122.500,00
Saldo per 31 december 2017	57.755.515,11	-46.411.969,62	6.592.422,00	17.935.967,50

	Herwaarderings- meerwaarden	Overgedragen reserves	Geconsolideerde reserves	Totaal
Saldo per 1 januari 2016	62.310.948,97	-140.404.738,38	17.276.508,87	-60.817.280,54
Resultaat van het boekjaar	0,00	-43.439.864,08	0,00	-43.439.864,08
Toewijzing van het resultaat Y-1		-62.201.351,48	62.201.351,48	0,00
Niet-gerealiseerde resultaten	0,00	-15.228.835,58	-1.263.149,48	-16.491.985,06
Herwaarderingsmeerwaarden - resultaat	-157.445,05	157.445,05	0,00	0,00
Beweging op de herwaarderings-meerwaarden	-233.841,61	0,00	0,00	-233.841,61
Transfer	0,00	71.960.392,35	-71.960.388,91	3,44
Dividenden	0,00	0,00	-245.000,00	-245.000,00
Saldo per 31 december 2016	61.919.662,31	-189.156.952,12	6.009.321,95	-121.227.967,86

Toelichting 19

Personeelsbeloningen

Als gevolg van de hervorming van de NMBS Groep op 1 januari 2014 en de oprichting van HR Rail maken de personeelsbeloningen deel uit van de IAS 19 schulden van de Infrabel Groep. Het contract tussen HR Rail en Infrabel voorziet dat HR Rail de juridische werkgever is van het personeel, maar niet de economische werkgever. Dit contract voorziet eveneens dat de IAS 19 schulden gedecentraliseerd worden en opgenomen worden op de balans van de Infrabel Groep.

19.1 Overzicht van schulden verbonden aan personeelsbeloningen

Hieronder volgt een detail van de in de balans opgenomen lange- en kortetermijn personeelsbeloningen:

	31/12/2017	31/12/2016
Op de balans opgenomen schulden:		
Vergoedingen na uitdiensttreding	169.978.598,53	171.096.777,80
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	80.747.378,38	81.529.992,43
Ontslagvergoedingen	9.084.774,50	10.669.169,60
Totaal op de balans opgenomen schulden	259.810.751,41	263.295.939,83
- waarvan op korte termijn	82.514.887,41	83.440.596,11
- waarvan op lange termijn	177.295.864,00	179.855.343,72

19.2 Omschrijving van de personeelsbeloningen

19.2.1 Vergoedingen na uitdiensttreding

De verschillende vergoedingen na uitdiensttreding aan het personeel zijn:

Patronale bijdragen aan de Kas van de Sociale Solidariteit

De gepensioneerde statutairen evenals hun rechthebbenden (kinderen en echtgenoot/echtgenote) en de rechthebbenden van overleden personeelsleden worden gedekt door de Kas van de Sociale Solidariteit. Deze Kas wordt gedeeltelijk gefinancierd door de Groep die als bijdrage een percentage van de ontvangen pensioenen stort.

Hospitalisatieverzekering

In het kader van het sociaal akkoord 2008-2010 is overeengekomen dat de Groep de financiering verderzet van de premies voor een collectieve verzekering die de kosten van een hospitalisatie in een tweepersoonskamer dekt. Deze verzekering is van toepassing voor zowel de actieve als de gepensioneerde statutaire personeelsleden en hun rechthebbenden (kinderen en echtgenoot/echtgenote), voor zover deze zijn aangesloten bij het Fonds van de Sociale Werken.

Vergoedingen als gevolg van een werkongeval

Aangezien de statutaire personeelsleden niet kunnen genieten van de wettelijke bescherming in geval van een arbeidsongeval, werd een systeem eigen aan de Groep ingevoerd. Hierdoor hebben de personeelsleden en hun rechthebbenden recht op een vergoeding in geval van arbeidsongevallen, zowel bij ongevallen op de plaats van het werk als op weg naar de plaats van het werk, evenals voor beroepsziektes. De vergoedingen omvatten de terugbetaling van medische verzorging, lijfrenten, die afhankelijk zijn van de graad van arbeidsongeschiktheid, en renten en vergoedingen aan de rechthebbenden in geval van overlijden als gevolg van een arbeidsongeval.

Patronale bijdragen aan het syndicaal fonds

In het kader van het syndicaal akkoord 2016-2019 dat met de erkende vakbondsorganisaties werd afgesloten, betaalt de Groep een jaarlijkse bijdrage van 10 EUR per aangesloten gepensionerd personeelslid van de Groep.

Deze vier types van vergoedingen na uitdiensttreding zijn van het type “toegezegde pensioenregeling” (defined benefit plan) en genereren dus een schuld met betrekking tot personeelsbeloningen.

Pensioenplannen

Sinds 1 januari 2007 heeft de Staat de voordien door de Groep ten laste genomen pensioenverplichtingen voor de statutaire personeelsleden overgenomen. De verplichting van de Groep is voortaan beperkt tot de storting van de werkgeversbijdragen aan de Staat.

Wat betreft de contractuele personeelsleden is er voor een zeer beperkt aantal personeelsleden een pensioenplan van het type “toegezegde-bijdragenregeling” van toepassing. (defined contribution plan)

Gezien deze pensioenplannen van het type “toegezegde-bijdragenregeling” (defined contribution plan) zijn, genereren zij geen schuld verbonden aan personeelsbeloningen.

Met uitzondering van de hospitalisatieverzekering, die gewaarborgd is door een verzekeringsmaatschappij, worden de vergoedingen na uitdiensttreding niet in een extern financieringsfonds geprefinancierd en zijn ze dus niet door een onderliggend actief onderbouwd, noch zijn er terugbetalingsrechten.

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De verschillende andere langetermijnbeloningen die aan het personeel worden toegekend zijn:

Anciënniteitvergoeding

Burgerlijke eretekens worden aan het personeel toegekend na een bepaald aantal dienstjaren. De procedures voor de toekenning van de anciënniteitvergoeding zijn veranderd in 2017.

Bijkomende vakantiedagen in functie van de leeftijd

Bijkomende verlofdagen worden aan het statutair personeel toegekend op de leeftijd van 45 en 50 jaar. Een overeenkomstige schuld wordt enkel erkend voor die personeelsleden waarvoor de prestaties dienen te worden gegarandeerd.

Beschikbaarheidsverlof

Onder bepaalde omstandigheden kan er beschikbaarheidsverlof toegekend worden voor een periode van één tot drie jaar. Een vergoeding zal aan de betrokken personeelsleden uitbetaald worden.

Kredietdagen

De aan het personeel toegekende kredietdagen mogen meer dan 12 maanden na afsluiting van het boekjaar overgedragen worden. Conform aan IAS 19 Revised, worden deze als andere langetermijnpersoneelsbeloningen aanzien.

Er zijn geen onderliggende activa voor deze voordelen opgenomen, noch terugbetalingsrechten.

19.2.2 Ontslagvergoedingen

De volgende ontslagvergoedingen worden aan het personeel toegestaan:

Gedeeltelijke deeltijdse loopbaanonderbreking

De statutaire personeelsleden kunnen een beroep doen op verschillende regelingen van deeltijds “verlof ter voorbereiding van de opruststelling”. Deze regelingen zijn van toepassing op bepaalde personeelscategorieën en voorzien, voor personeelsleden die een bepaalde minimumleeftijd bereikt hebben, in aanvullende toelagen die het werktijdverlies gedeeltelijk compenseren.

Na toepassing van IAS 19 Revised, worden enkel vergoedingen toegekend aan personen die tot regelingen van loopbaanonderbreking zijn toegetreden tot 2006 (datum van aanpassing van deze regelingen) beschouwd als ontslagvergoedingen.

Deeltijds werken

Voor bepaalde personeelscategorieën die geen verlof ter voorbereiding van de opruststelling kunnen genieten, bestaan er compenserende regelingen van deeltijds werk. Het gaat om regelingen van deeltijds werk op vrijwillige basis, waarbij er een aanvullende toelage voorzien is welke het werktijdverlies gedeeltelijk compenseert.

Na toepassing van IAS 19 Revised worden enkel vergoedingen toegekend aan personen die tot regelingen van deeltijds werken zijn toegetreden tot 2006 (datum van aanpassing van deze regelingen) beschouwd als ontslagvergoedingen.

Er zijn geen onderliggende activa voor deze voordelen opgenomen, noch terugbetalingsrechten.

19.3 Schulden verbonden aan personeelsbeloningen

De in de balans opgenomen bedragen voor het geheel van de personeelsbeloningen zijn de volgende:

	31/12/2017				31/12/2016			
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal
Netto passiva(Activa) in de balans								
Contante waarde van de verplichting op de berekeningsdatum	169.978.598,53	80.747.378,38	9.084.774,50	259.810.751,41	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83
Reële waarde van de fondsbeleggingen op de berekeningsdatum	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	169.978.598,53	80.747.378,38	9.084.774,50	259.810.751,41	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83
<i>Waarvan: Opgenomen netto passiva</i>	<i>169.978.598,53</i>	<i>80.747.378,38</i>	<i>9.084.774,50</i>	<i>259.810.751,41</i>	<i>171.096.777,80</i>	<i>81.529.992,43</i>	<i>10.669.169,60</i>	<i>263.295.939,83</i>
<i>Waarvan: Opgenomen netto activa</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Waarvan: Niet gefinancierde plannen</i>	<i>169.978.598,53</i>	<i>80.747.378,38</i>	<i>9.084.774,50</i>	<i>259.810.751,41</i>	<i>171.096.777,80</i>	<i>81.529.992,43</i>	<i>10.669.169,60</i>	<i>263.295.939,83</i>
<i>Waarvan: Plannen volledig of gedeeltelijk gefinancierd</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

De bedragen voor de toegezegd-pensioenregelingen opgenomen in het overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	31/12/2017				31/12/2016				
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal	
Kost opgenomen bij het gerealiseerde resultaat									
<i>Toelichting</i>									
Opgenomen pensioenkosten	4.015.511,49	26.909.574,12	0,00	30.925.085,61	5.005.736,72	35.041.244,84	10.682,13	40.057.663,69	
Netto interestkost (*)	2.906.175,36	78.380,52	65.136,84	3.049.692,72	3.493.273,56	113.630,40	135.163,32	3.742.067,28	
Actuariële verschillen (langetermijnpersoneelsbeloningen en ontslaovergoedingen)	0,00	-4.527,82	-681.651,86	-686.179,68	0,00	81.308,60	-697.949,56	-616.640,96	
Transfers	-365.541,82	-22.593,28	-8.093,47	-396.228,57	-117.895,01	-90.096,37	30.873,98	-177.117,40	
Pensioenkosten van de verstreken tijd	0,00	181.873,81	0,00	181.873,81	0,00	0,00	0,00	0,00	
Totale kost opgenomen in het gerealiseerde resultaat	6.556.145,03	27.142.707,35	-624.608,49	33.074.243,89	8.381.115,27	35.146.087,47	-521.230,13	43.005.972,61	
<i>Waarvan:</i>									
<i>Opgenomen bij de diensten en diverse goederen</i>	<i>25</i>	<i>3.649.969,67</i>	<i>27.064.326,83</i>	<i>-689.745,33</i>	<i>30.024.551,17</i>	<i>4.887.841,71</i>	<i>35.032.457,07</i>	<i>-656.393,45</i>	<i>39.263.905,33</i>
<i>Opgenomen bij de financieringskosten</i>	<i>27</i>	<i>2.906.175,36</i>	<i>78.380,52</i>	<i>65.136,84</i>	<i>3.049.692,72</i>	<i>113.630,40</i>	<i>135.163,32</i>	<i>3.742.067,28</i>	
Opgenomen bij de niet-gerealiseerde resultaten (- = opbrengst)	-724.213,10	0,00	0,00	-724.213,10	15.228.835,58	0,00	0,00	15.228.835,58	

(*) Waarvan: verwacht rendement fondsbeleggingen = 0

Conform aan IAS 19R, zijn actuariële verschillen gerelateerd aan de vergoedingen na uitdiensttreding opgenomen als onderdeel van de niet-gerealiseerde resultaten. De actuariële verschillen als gevolg van andere langetermijnpersoneelsbeloningen en ontslagvergoedingen worden opgenomen in het netto-resultaat.

Het totale bedrag van de door de Groep uitbetaalde premies in 2017 voor de toegezegde-bijdragenregelingen bedraagt 2.726.744,66 € (2016: 2.249.684,67 €).

De bewegingen van de contante waarde van de verplichting en de reële waarde van de onderliggende activa tijdens de verslagperiode kunnen als volgt worden samengevat:

Beweging van de contante waarde van de verplichting:

	31/12/2017				31/12/2016			
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslag-vergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslag-vergoedingen	Totaal
Contante waarde van de verplichting								
Op 1 januari	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83	154.362.312,17	77.162.109,89	12.513.140,09	244.037.562,15
Opgenomen personeelskosten	4.015.511,49	26.909.574,12	0,00	30.925.085,61	5.005.736,72	35.041.244,84	10.682,13	40.057.663,69
Interestkost	2.906.175,36	78.380,52	65.136,84	3.049.692,72	3.493.273,56	113.630,40	135.163,32	3.742.067,28
Actuariële verschillen van het boekjaar	-724.213,10	-4.527,82	-681.651,86	-1.410.392,78	15.228.835,58	81.308,60	-697.949,56	14.612.194,62
Uitbetaalde vergoedingen	-6.950.111,20	-27.925.321,40	-959.786,61	-35.835.219,21	-6.875.485,22	-30.778.204,93	-1.322.740,36	-38.976.430,51
Transfers	-365.541,82	-22.593,28	-8.093,47	-396.228,57	-117.895,01	-90.096,37	30.873,98	-177.117,40
Contante waarde van de verplichting op 31 december	169.978.598,53	80.747.378,38	9.084.774,50	259.810.751,41	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83

De verdeling van de contante waarde van de verplichting met uitsplitsing voor de actieve populatie en inactieve populatie (gepensioneerden en andere rechthebbenden) is als volgt:

	31/12/2017				31/12/2016			
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslag-vergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslag-vergoedingen	Totaal
Contante waarde van de verplichting op 31 december								
Verplichting betreffende actieven	49.727.701,56	80.747.378,38	9.084.774,50	139.559.854,44	53.449.644,50	81.529.992,43	10.669.169,60	145.648.806,53
Verplichting betreffende gepensioneerden of inactieven (rechthebbende,...)	120.250.896,97	0,00	0,00	120.250.896,97	117.647.133,30	0,00	0,00	117.647.133,30
Totale verplichting per 31 december	169.978.598,53	80.747.378,38	9.084.774,50	259.810.751,41	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83

Beweging van de reële waarde van fondsbeleggingen:

	31/12/2017				31/12/2016			
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslag-vergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslag-vergoedingen	Totaal
Reële waarde van de fondsbeleggingen								
Per 1 januari								
Bijdragen/vergoedingen gestort door de werkgever	6.950.111,20	27.925.321,40	959.786,61	35.835.219,21	6.875.485,22	30.778.204,93	1.322.740,36	38.976.430,51
Uitbetaalde vergoedingen	-6.950.111,20	-27.925.321,40	-959.786,61	-35.835.219,21	-6.875.485,22	-30.778.204,93	-1.322.740,36	-38.976.430,51
Per 31 december	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

De reconciliatie met de balans is als volgt:

	31/12/2017				31/12/2016			
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal
Toestand van het fonds								
Contante waarde van de verplichting per 1 januari	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83	154.362.312,17	77.162.109,89	12.513.140,09	244.037.562,15
Totaal	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83	154.362.312,17	77.162.109,89	12.513.140,09	244.037.562,15
Netto passiva(activa) in de balans								
Per 1 januari	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83	154.362.312,17	77.162.109,89	12.513.140,09	244.037.562,15
Totaal opgenomen kosten in de winst- en verliesrekening	6.556.145,03	27.142.707,35	-624.608,49	33.074.243,89	8.381.115,27	35.146.087,47	-521.230,13	43.005.972,61
Actuariële verschillen opgenomen bij de niet-gerealiseerde resultaten	-724.213,10	-	-	-724.213,10	15.228.835,58	-	-	15.228.835,58
Betaalde bijdragen en uitbetalingen gedaan door de werkgever	-6.950.111,20	-27.925.321,40	-959.786,61	-35.835.219,21	-6.875.485,22	-30.778.204,93	-1.322.740,36	-38.976.430,51
Per 31 december	169.978.598,53	80.747.378,38	9.084.774,50	259.810.751,41	171.096.777,80	81.529.992,43	10.669.169,60	263.295.939,83
Geaccumuleerd bedrag van winsten en verliezen opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	-	-	-	-

Voor 2018 verwacht de Groep dat de rechtstreeks gestorte bijdragen en uitbetalingen 6,6 miljoen € (2017: 6,4 miljoen €) zullen bedragen voor de vergoedingen na uitdiensttreding, 29,0 miljoen € (2017: 29,0 miljoen €) (met inbegrip van de kredietdagen) voor de langetermijnbeloningen en 0,9 miljoen € (2017: 1,1 miljoen €) voor de ontslagvergoedingen.

19.4 Uitsplitsing van de actuariële verschillen

De actuariële verschillen zijn als volgt verdeeld:

	31/12/2017				31/12/2016			
	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal	Na uitdiensttreding	Op lange termijn	Ontslagvergoedingen	Totaal
Actuariële verschillen van het boekjaar								
Verschillen als gevolg van wijzigingen in de aangenomen veronderstellingen	-785.178,84	7.311,49	-37.638,87	-815.506,22	14.226.352,03	394.721,65	478.805,26	15.099.878,94
Verschillen als gevolg van wijzigingen in de demografische veronderstellingen	-408.683,25	0,00	0,00	-408.683,25	-231.113,99	3.322,98	0,00	-227.791,01
Ervaringsaanpassingen	469.648,99	-11.839,31	-644.012,99	-186.203,31	1.233.597,54	-316.736,03	-1.176.754,82	-259.893,31
Totaal actuariële verschillen	-724.213,10	-4.527,82	-681.651,86	-1.410.392,78	15.228.835,58	81.308,60	-697.949,56	14.612.194,62

19.5 Actuariële veronderstellingen en sensitiviteitsanalyse

Actuariële veronderstellingen:

De schulden voor de personeelsbeloningen worden op een actuariële basis berekend, met behulp van de geprojecteerde kredieteenheden methode. De voornaamste onderliggende parameters (financiële en demografische veronderstellingen) die gebruikt werden bij de berekening van de schuld kunnen als volgt samengevat worden:

	31/12/2017	31/12/2016
Verdisconteringsvoet		
Vergoedingen na uitdiensttreding	1,74%	1,71%
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	0%-1,24%	0%-1,25%
Ontslagvergoedingen	0%-0,71%	0%-0,66%
Verwacht rendement van de fondsbeleggingen	0,00%	0,00%
Inflatie	2,00%	2,00%
Evolutie van de medische kosten	2,00%	2,00%
	MR en MR-1 (indien geboortedatum na 1950 is)/FR	MR en MR-1 (indien geboortedatum na 1950 is)/FR
Sterftecijfer		

Op 31 december werd de verdisconteringsvoet voor het actualiseren van de verplichtingen vastgesteld door middel van het marktrendement op de balansdatum van ondernemingsobligaties van eerste categorie met een vergelijkbare looptijd als die van de verbintenissen (bron: Bloomberg).

De veronderstelde toename van de ziektekosten (inflatie inbegrepen) werd bepaald op basis van het geldende contract. Alle veronderstellingen vertegenwoordigen de best mogelijke inschatting.

	31/12/2017	31/12/2016
Vergoedingen na uitdiensttreding	15,63	15,54
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen (*)	12,07	11,51
Ontslagvergoedingen	8,34	8,03
Totale gewogen gemiddelde looptijd	15,15	14,98

(*) zonder rekening te houden met de verplichting betreffende kredietdagen

De veronderstellingen met betrekking tot de sterftcijfers zijn gebaseerd op officiële Belgische sterftcijfers en op basis van waargenomen gegevens.

	Actief personeel (levensverwachting bij pensioering)	Niet-actief personeel
Mannen	18,9	14,9
Vrouwen	21,5	10,0

Sensitiviteitsanalyse:

	Invloed op de contante waarde van de verplichting op 31/12/2017	
	Verhoging	Daling
Verdisconteringsvoet (wijziging van 0,5%)		
Vergoedingen na uitdiensttreding	-12.534.308,58	12.605.090,44
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	-354.163,53	378.021,61
Ontslagvergoedingen	-366.954,18	384.376,60
Evolutie van de medische kosten (wijziging van 1%)	5.626.560,67	-4.475.260,90
Sterfte (wijziging van de levensverwachting van 1 jaar)	11.552.205,96	-

Toelichting 20

Voorzeningen

De mutaties in de voorzieningen voor het boekjaar 2017 kunnen als volgt worden samengevat:

	Juridische geschillen	Bodemsanering	Herstructurering	Overige	Totaal
Per 1 januari 2017	51.658.116,87	33.297.848,15	5.630.603,25	14.059.265,09	104.645.833,36
<u>Waarvan:</u>					
Op lange termijn	11.620.991,78	24.066.992,79	5.630.603,25	674.675,31	41.993.263,13
Op korte termijn	40.037.125,09	9.230.855,36	0,00	13.384.589,78	62.652.570,23
<u>Opgenomen in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten:</u>					
Toevoegingen van het boekjaar	18.929.174,56	1.573.384,38	0,00	823.797,69	21.326.356,63
Bestedingen van het boekjaar (-)	-4.939.879,58	-1.060.750,00	-2.206.951,58	-78.670,54	-8.286.251,70
Terugnemingen van het boekjaar (-)	-14.159.888,18	-581.504,90	0,00	0,00	-14.741.393,08
Financiële lasten	-51.329,17	13.538,05	0,00	0,00	-37.791,12
Effect van de wijziging in intrestvoeten	-920.948,69	-580.110,10	0,00	0,00	-1.501.058,79
Andere bewegingen	-125.000,00	0,00	0,00	125.000,00	0,00
Per 31 december 2017	50.390.245,81	32.662.405,58	3.423.651,67	14.929.392,24	101.405.695,30
<u>Waarvan:</u>					
Op lange termijn	7.931.609,80	29.748.957,92	3.423.651,67	721.004,77	41.825.224,16
Op korte termijn	42.458.636,01	2.913.447,66	0,00	14.208.387,47	59.580.471,14

Het detail van de voorzieningen voor boekjaar 2016 was als volgt:

	Juridische geschillen	Bodemsanering	Herstructurering	Overige	Totaal
Per 1 januari 2016	52.546.316,76	33.327.178,03	8.305.000,00	13.371.060,00	107.549.554,79
<u>Waarvan:</u>					
Op lange termijn	10.701.332,53	26.335.825,72	8.305.000,00	811.182,05	46.153.340,30
Op korte termijn	41.844.984,23	6.991.352,31	0,00	12.559.877,95	61.396.214,49
<u>Opgenomen in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten:</u>					
Toevoegingen van het boekjaar	12.963.096,04	105.117,74	5.630.603,25	13.384.589,78	32.083.406,81
Bestedingen van het boekjaar (-)	-11.950.611,86	-334.438,00	-8.305.000,00	-11.506,74	-20.601.556,60
Terugnemingen van het boekjaar (-)	-1.958.677,19	-164.193,24	0,00	-12.559.877,95	-14.682.748,38
Financiële lasten	16.829,73	98.300,74	0,00	0,00	115.130,47
Effect van de wijziging in intrestvoeten	-51.976,84	265.882,88	0,00	0,00	213.906,04
Andere bewegingen	93.140,23	0,00	0,00	-125.000,00	-31.859,77
Per 31 december 2016	51.658.116,87	33.297.848,15	5.630.603,25	14.059.265,09	104.645.833,36
<u>Waarvan:</u>					
Op lange termijn	11.620.991,78	24.066.992,79	5.630.603,25	674.675,31	41.993.263,13
Op korte termijn	40.037.125,09	9.230.855,36	0,00	13.384.589,78	62.652.570,23

Juridische geschillen

De voorziening voor juridische geschillen stemt overeen met de contante waarde van de beste schatting van de uitstroom van middelen voor die juridische geschillen waarvoor een uitstroom waarschijnlijk is (kans > 50%).

De voorwaardelijke verplichtingen die juridische geschillen vertegenwoordigen tegen de Groep waarvoor de uitstroom van middelen onwaarschijnlijk is, worden opgenomen in toelichting 29.

Om de positie van Infrabel Groep niet te schaden in de onderhandeling met andere partijen over de oorzaak van de voorziening, voorwaardelijke verplichting of voorwaardelijk actief worden de toekomstige of verwachte uitstromen en de timing ervan niet vermeld.

Bodemsanering

De voorziening voor bodemsanering vertegenwoordigt de contante waarde van de geschatte kost van de uit te voeren werken betreffende de wettelijke en feitelijke verplichtingen tot sanering van de terreinen.

De variatie van de voorziening voor de historische bodemverontreiniging is het gevolg van nieuwe verontreinigingen die zijn vastgesteld, van toepassingen van deze voorzieningen en van aanpassingen van de ramingen als gevolg van, bijvoorbeeld, betere methodes om de vervuiling te meten.

Herstructurering

TUC Rail NV heeft in het kader van de fusie door de overneming van Ixilio NV een besteding geboekt van 2.206.951,58€.

Overige

De overige voorzieningen bevatten een voorziening voor fiscale geschillen. Ingevolge een fiscale controle bij HR Rail heeft Infrabel een deel van de opbrengsten, afkomstig uit bepaalde vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing opgenomen in de aangifte van de bedrijfsvoorheffing 2013, terugbetaald. Bijkomende voorzieningen voor de aanslagjaren 2014 en 2015 werden aangelegd. Tijdens het aanslagjaar 2016 heeft Infrabel de meest strikte interpretatie van de fiscale regels toegepast. Een voorziening werd dus niet aangelegd. Vanaf 2017 is het herstelplanmechanisme niet langer meer van toepassing voor Infrabel. Deze voorziening bedraagt 14.208.387,47 € op 31 december 2017.

Toelichting 21

Financiële schulden

Deze toelichting geeft informatie over de contractuele voorwaarden van de door de Groep aangegane rentedragende leningen. Voor meer informatie over de blootstelling van de Groep aan het interest-, wisselkoers- en liquiditeitsrisico verwijzen we naar toelichting 4.

De financiële schulden op lange termijn op 31 december 2017 zijn als volgt:

Langlopende financiële schulden

	Bankleningen	Obligatieleningen	Fin.schuld - schulden in rekening courant	Leasing	Overige financiële leningen	Totaal	Toe te rekenen kosten	Totaal
Per 1 januari 2017	134.075.631,33	1.218.382.198,44	0,00	663.926.195,23	940.249.593,51	2.956.633.618,51	18.947,89	2.956.652.566,40
Nieuwe schulden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Terugbetaling van schulden	-116.074,98	0,00	0,00	0,00	0,00	-116.074,98		-116.074,98
Gekapitaliseerde intresten	0,00	385.185,73	0,00	0,00	25.676.308,44	26.061.494,17		26.061.494,17
Overboeking - lange termijn naar korte termijn	195.290.000,00	0,00	0,00	-8.627.340,27	0,00	186.662.659,73		186.662.659,73
Andere bewegingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.609.227,16	3.609.227,16
Omrekeningsverschillen	0,00	0,00	0,00	0,00	-59.391.769,09	-59.391.769,09		-59.391.769,09
Reële waarde aanpassing	298.537,63	0,00	0,00	0,00	-126.070.186,12	-125.771.648,49		-125.771.648,49
Per 31 december 2017	329.548.093,98	1.218.767.384,17	0,00	655.298.854,96	780.463.946,74	2.984.078.279,85	3.628.175,05	2.987.706.454,90

De stijging van de bankleningen op lange termijn met 195.290.000,00 € is voornamelijk het gevolg van het uitoefenen door INTEL van twee opties tot verlenging met twee jaar van twee bankleningen voor een bedrag van 260.000.000,00 €. Dit bedrag werd dan ook geherclassificeerd van de financiële schulden op korte termijn naar de financiële schulden op lange termijn. Daarnaast werd een bedrag van 64.710.000,00 € geherclassificeerd van de lange naar de korte termijn gezien dit binnen het jaar vervalt.

De Infrabel Groep heeft volgende financiële schulden op lange termijn:

- Niet converteerbare obligatieleningen in het kader van het EMTN programma en privé plaatsingen voor een bedrag van 1.218.767.384,17 €;
- Financiële schulden bij kredietinstellingen voor een bedrag van 329.225.222,94 €;
- Leasingschulden, waaronder de financiële verplichtingen m.b.t. de PPS Liefkenshoekspoorverbinding, voor een bedrag van 655.298.854,96 € (zie ook toelichting 31 voor meer informatie);
- De overige financiële leningen ten belope van 431.162.973,88 € omvatten onder andere schulden m.b.t. 'concession and concession back' contracten op bepaalde HST-lijnen (zie ook toelichting 30 voor meer informatie).

Voor de aan deze financiële schulden verbonden afgeleide financiële instrumenten en beleggingen verwijzen we naar respectievelijk toelichting 12 en 13.

De financiële schulden op korte termijn op 31 december 2017 kunnen als volgt worden samengevat:

Kortlopende financiële schulden

	Bankleningen	Obligatieleningen	Fin.schuld - schulden in rekening courant	Leasing	Overige financiële leningen	Totaal	Toe te rekenen kosten	Totaal
Per 1 januari 2017	296.875.217,26	100.000.000,00	19.578.916,53	8.159.693,19	7.952.261,88	432.566.088,86	52.084.665,53	484.650.754,39
Nieuwe schulden	0,00	0,00	2.830.000,00	0,00	15.000.000,00	17.830.000,00	0,00	17.830.000,00
Terugbetaling van schulden	-36.629.027,61	-100.000.000,00	-22.408.916,53	-8.577.446,58	0,00	-167.615.390,72	0,00	-167.615.390,72
Overboeking - lange termijn naar korte termijn	-195.290.000,00	0,00	0,00	8.627.340,27	0,00	-186.662.659,73	0,00	-186.662.659,73
Andere bewegingen	0,00	0,00	0,00	-233.155,85	-452.261,88	-685.417,73	-1.832.329,01	-2.517.746,74
Reële waarde aanpassing	859.630,20	0,00	0,00	0,00	0,00	859.630,20	0,00	859.630,20
Per 31 december 2017	65.815.819,85	0,00	0,00	7.976.431,03	22.500.000,00	96.292.250,88	50.252.336,52	146.544.587,40

De leasingschulden op korte termijn omvatten voornamelijk de schuld op korte termijn met betrekking tot de PPS Liefkenshoekspoorverbinding.

Het bedrag van de overige financiële leningen bestaat volledig uit de schuld aan HR Rail voor de beleggingen die hij bij Infrabel heeft geplaatst.

De financiële schulden op lange termijn op 31 december 2016 zijn als volgt:

Langlopende financiële schulden

	Bankleningen	Obligatieleningen	Fin.schuld - schulden in rekening courant	Leasing	Overige financiële leningen	Totaal	Toe te rekenen kosten	Totaal
Per 1 januari 2016	405.876.762,63	1.318.011.950,41	0,00	660.319.688,82	812.186.717,11	3.196.395.118,97		3.220.109.021,79
Nieuwe schulden	0,00	0,00	0,00	11.757.520,48	0,00	11.757.520,48		11.757.520,48
Terugbetaling van schulden	-116.112,59	0,00	0,00	0,00	0,00	-116.112,59		-116.112,59
Gekapitaliseerde intresten	0,00	370.248,03	0,00	0,00	23.553.378,35	23.923.626,38		23.923.626,38
Overboeking - lange termijn naar korte termijn	-271.630.000,00	-100.000.000,00	0,00	-8.151.014,07	0,00	-379.781.014,07		-379.781.014,07
Andere bewegingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-23.694.954,93	-23.694.954,93
Omrekeningsverschillen	0,00	0,00	0,00	0,00	16.296.871,25	16.296.871,25		16.296.871,25
Reële waarde aanpassing	-55.018,71	0,00	0,00	0,00	88.212.626,80	88.157.608,09		88.157.608,09
Per 31 december 2016	134.075.631,33	1.218.382.198,44	0,00	663.926.195,23	940.249.593,51	2.956.633.618,51	18.947,89	2.956.652.566,40

De financiële schulden op korte termijn op 31 december 2016 zijn als volgt:

Kortlopende financiële schulden

	Bankleningen	Obligatieleningen	Fin.schuld - schulden in rekening courant	Leasing	Overige financiële leningen	Totaal	Toe te rekenen kosten	Totaal
Per 1 januari 2016	25.382.525,38	0,00	0,00	5.759.023,37	452.261,88	31.593.810,63		57.841.317,44
Nieuwe schulden	0,00	0,00	30.828.916,53	0,00	7.500.000,00	38.328.916,53	0,00	38.328.916,53
Terugbetaling van schulden	-5.728,91	0,00	-11.250.000,00	-5.750.344,25	0,00	-17.006.073,16	0,00	-17.006.073,16
Overboeking - lange termijn naar korte termijn	271.630.000,00	100.000.000,00	0,00	8.151.014,07	0,00	379.781.014,07	0,00	379.781.014,07
Andere bewegingen	0,00	0,00	0,00	0,00	-452.261,88	-452.261,88	26.289.420,60	25.837.158,72
Reële waarde aanpassing	-131.579,21	0,00	0,00	0,00	0,00	-131.579,21	0,00	-131.579,21
Per 31 december 2016	296.875.217,26	100.000.000,00	19.578.916,53	8.159.693,19	7.500.000,00	432.113.826,98	52.536.927,41	484.650.754,39

De kenmerken van de financiële schulden op 31 december 2017 zijn als volgt:

Kenmerken van de financiële schulden	Munt	Coupon	Finale vervaldag	Nominaal (EUR)	Boekwaarde (EUR)
Bankleningen	EUR	Variabel	< 1 jaar 1 - 2 jaar 2 - 5 jaar	64.826.084,98 306.150.148,63 23.075.074,31	65.838.263,60 306.150.148,63 23.397.945,35
Totaal bankleningen				394.051.307,92	395.386.357,58
Obligatieleningen	EUR	Zero coupon Variabel	< 1 jaar > 5 jaar < 1 jaar > 5 jaar	841.767.384,17 377.000.000,00	23.844.976,29 841.767.384,17 2.612.145,21 377.000.000,00
Totaal obligatieleningen				1.218.767.384,17	1.245.224.505,67
Schulden uit financiële leases	EUR	Vast	< 1 jaar 1 - 2 jaar 2 - 5 jaar > 5 jaar	7.976.431,03 16.233.268,73 32.583.149,97 606.482.436,26	7.976.431,03 16.233.268,73 32.583.149,97 606.482.436,26
Totaal schulden uit financiële leases				663.275.285,99	663.275.285,99
Overige financiële schulden	EUR USD	Vast Vast	< 1 jaar 1 - 2 jaar > 5 jaar	22.500.000,00 0,00 431.162.973,88	46.263.903,71 0,00 780.463.946,74
Toe te rekenen kosten	EUR		< 1 jaar > 5 jaar		8.867,56 3.628.175,05
Totaal overige financiële schulden en toe te rekenen kosten				453.662.973,88	830.364.893,06
Fin. Schuld in rekening courant	EUR	Variabel	< 1 jaar	0,00	0,00
Totaal overige financiële schulden				0,00	0,00
Totaal financiële schulden				2.729.756.951,96	3.134.251.042,30

Het verschil tussen de boekwaarde en de nominale waarde wordt verklaard door de reële waardeaanpassingen en de toe te rekenen kosten.

De kenmerken van de financiële schulden op 31 december 2016 waren als volgt:

Kenmerken van de financiële schulden	Munt	Coupon	Finale vervaldag	Nominaal (EUR)	Boekwaarde (EUR)
Bankleningen	EUR	Variabel	< 1 jaar 1 - 2 jaar 2 - 5 jaar	296.745.112,59 64.710.000,00 69.341.297,92	296.790.918,92 64.785.085,96 69.341.297,92
Totaal bankleningen				430.796.410,51	430.917.302,80
Obligatieleningen	EUR	Zero coupon Variabel	< 1 jaar > 5 jaar < 1 jaar > 5 jaar	100.000.000,00 741.382.198,44 477.000.000,00	123.540.584,66 741.674.780,63 12.222.930,94 477.000.000,00
Totaal obligatieleningen				1.318.382.198,44	1.354.438.296,23
Schulden uit financiële leases	EUR	Vast	< 1 jaar 1 - 2 jaar 2 - 5 jaar > 5 jaar	8.159.693,19 16.301.688,34 27.652.099,32 619.972.407,57	8.159.693,19 16.301.688,34 27.652.099,32 619.972.407,57
Totaal schulden uit financiële leases				672.085.888,42	672.085.888,42
Overige financiële schulden	EUR EUR	Vast Vast	< 1 jaar > 5 jaar	7.500.000,00 464.878.434,53	7.500.000,00 956.782.916,82
Totaal overige financiële schulden				472.378.434,53	964.282.916,82
Financiële schuld in rekening courant	EUR	Variabel	< 1 jaar	19.578.916,53	19.578.916,53
Totaal overige financiële schulden				19.578.916,53	19.578.916,53
Totaal financiële schulden				2.913.221.848,43	3.441.303.320,80

Financiële schulden in verband met leaseovereenkomsten

De vervalttermijnen van de schulden met betrekking tot de financiële leaseovereenkomsten zijn de volgende:

	Op minder dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Op meer dan 5 jaar	Totaal
Contante waarde van de toekomstige minimale leasebetalingen				
Toekomstige minimale leasebetalingen	6.163.181,49	44.804.663,45	607.591.102,52	658.558.947,46
Intresten/toekomstige interesten op overeenkomsten	40.992.726,51	197.460.233,95	655.703.782,40	894.156.742,86
Totaal	47.155.908,00	242.264.897,40	1.263.294.884,92	1.552.715.690,32

Verbintenissen inzake toekomstige minimum huurbetalingen, opeisbaar krachtens niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten zijn opgenomen in toelichting 32.

Toelichting 22

Uitgestelde belastingvorderingen en schulden

Op 31 december 2017 heeft de Groep geen uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot recupereerbare fiscale verliezen en belastingkredieten erkend.

De actieve en passieve belastinglatenties op 31 december 2017 hebben betrekking op tijdelijke verschillen.

Uitgestelde belastingvorderingen en schulden	31/12/2017	31/12/2016
Uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot:		
Recupereerbare fiscale verliezen en belastingkredieten	0,00	0,00
Actieve belastinglatenties	112,85	0,00
Passieve belastinglatenties	-128.855,90	0,00
Totaal	-128.743,05	0,00

Toelichting 23

Handels- en overige schulden

Lange termijn

Handels- en overige schulden	31/12/2017	31/12/2016
Schulden mbt onderhanden projecten	0,00	707.036,06
Overige schulden	558.870.743,18	587.773.586,32
Handels- en overige schulden	558.870.743,18	588.480.622,38

Korte termijn

Handels- en overige schulden	31/12/2017	31/12/2016
Handelsschulden	591.010.285,91	608.842.374,84
Handelsschulden uit onderhanden projecten	3.328.320,36	25.230.459,97
Belastingen en andere taksen	10.687.501,25	23.840.676,40
Sociale schulden	9.372.361,51	10.139.772,27
Overige schulden	178.218.506,58	175.188.941,66
Handels- en overige schulden	792.616.975,61	843.242.225,14
Totaal handels- en overige schulden	1.351.487.718,79	1.431.722.847,52

De overige schulden op lange en korte termijn bestaan uit:

- De contractuele verplichting ten opzichte van de privé partner in de PPS Diabolo voor de jaarlijks betaalbare bijdrage van 9,0 miljoen € (indexeerbaar) gedurende de looptijd van de PPS;
- Over te dragen opbrengsten gekoppeld aan de infrastructuurvergoeding die 2 maanden op voorhand wordt gefactureerd aan de spoorwegoperatoren;
- Over te dragen opbrengsten gekoppeld aan vorderingen op de Staat.

Handelsschulden zijn vrij van interest en worden normaal gezien binnen een termijn van 30 dagen betaald met uitzondering van handelsschulden m.b.t. aannemingswerken. Overige schulden zijn eveneens vrij van interesten.

Toelichting 24

Subsidies

24.1 Kapitaalsubsidies

De bewegingen tijdens het boekjaar kunnen als volgt samengevat worden:

	31/12/2017	31/12/2016
Per 1 januari	15.478.074.782,14	15.126.228.220,40
Nieuwe subsidies	952.903.535,15	951.110.526,34
Overboeking - subsidies naar resultatenrekening	-643.738.844,04	-599.263.964,61
Overboeking - andere	-67.253.157,80	0,00
Per 31 december	15.719.986.315,45	15.478.074.782,14
Waarvan		
Op lange termijn	15.078.343.940,60	14.923.910.789,04
Op korte termijn	641.642.374,85	554.163.993,10

De kapitaalsubsidies verworven in het kader van investeringen in immateriële en materiële vaste activa, worden opgenomen op de passiefzijde van de balans en worden erkend in het bedrijfsresultaat a rato van de afschrijvingen op de activa waarvoor ze verkregen werden.

24.2 Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden opgenomen in het gerealiseerd resultaat onder de rubriek van de bedrijfsopbrengsten vóór kapitaalsubsidies. De exploitatiesubsidies omvatten de basistoelage toegekend door de Staat, evenals – enkel voor 2016 - de gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing in het kader van het economisch heroplevingsplan. Dit laatste mechanisme werd immers stopgezet in 2017. De exploitatiesubsidies voor 2017 bedragen 148.329.622,45 € (2016: 182.187.329,91 €).

24.3 Interestsubsidies

De interestsubsidies verworven in het kader van leningen worden in mindering gebracht van de financiële kosten. De impact van de interestsubsidies op de financiële kosten op 31 december 2017 bedraagt -44.192.792,88 € (2016: -44.167.467,21 €)

Toelichting 25

Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten

25.1 Bedrijfsopbrengsten

25.1.1 Omzet

	31/12/2017	31/12/2016
Infrastructuurvergoeding	728.963.091,78	702.447.310,98
Levering van energie	114.908.407,23	116.519.489,12
Informatica en telecommunicatie	55.950.557,12	43.241.862,05
Studies en assistentie (uitgezonderd ICT)	59.763.135,10	48.460.909,10
Beheer van het patrimonium	8.256.537,29	7.459.715,48
Diversen	30.885.696,83	35.897.519,86
Omzet	998.727.425,35	954.026.806,59

25.1.2 Overige bedrijfsopbrengsten

	31/12/2017	31/12/2016
Meerwaarden op de realisatie van vaste en vlottende activa	2.101.636,93	328.437,57
Schadevergoedingen ontvangen van derden	13.468.923,59	-211.071,58
Overige diverse bedrijfsopbrengsten	4.928.692,96	13.370.881,82
Overige bedrijfsopbrengsten	20.499.253,48	13.488.247,81

25.2 Bedrijfskosten

25.2.1 Diensten en diverse goederen

	31/12/2017	31/12/2016
Personeelskosten	743.134.883,49	757.866.218,21
Energie en andere benodigdheden	109.868.998,76	145.887.398,05
Onderhoud en herstellingen	118.915.477,93	111.287.069,25
Huur en huurlasten	53.559.713,19	61.992.166,87
Kosten met betrekking tot exploitatie	22.903.353,92	19.959.224,81
Andere operationele kosten	193.493.009,94	159.934.268,34
Diensten en diverse goederen	1.241.875.437,23	1.256.926.345,53

Personeelskosten betreffen de door HR Rail gefactureerde bedragen voor het ter beschikking stellen van het personeel aan de Groep en de kosten, uitgezonderd de financiële lasten, verbonden aan de IAS 19 voorzieningen.

In 2017 stelde HR Rail gemiddeld 10.559,3 VTE ter beschikking aan de Groep (2016: 10.642 VTE).

25.2.2 Andere bedrijfskosten

	31/12/2017	31/12/2016
Voorzieningen voor risico's en kosten	-3.326.308,74	-3.068.679,32
Waardeverminderingen	-7.635.330,89	-7.439.464,69
Minderwaarden op realisaties van niet courante en courante activa	138.549,41	339.551,54
Andere bedrijfskosten	5.039.153,41	3.790.523,72
Andere bedrijfskosten	-5.783.936,81	-6.378.068,75

Toelichting 26

Personeelskosten

26.1 Personeelskosten

	31/12/2017	31/12/2016
Salarissen, bezoldigingen en overige kortetermijnbeloningen	40.748.135,25	45.867.157,86
Werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid	10.413.581,30	11.929.666,32
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	2.062.522,71	2.184.553,30
Andere personeelskosten	215.699,09	290.561,23
Personeelskosten	53.439.938,35	60.271.938,71

De daling van de personeelskosten in 2017 t.o.v. 2016 is voornamelijk toe te schrijven aan de herstructurering van TUC RAIL NV.

Gezien het voltallig personeel van Infrabel door HR Rail ter beschikking gesteld wordt aan Infrabel, bevinden de kosten m.b.t. het personeel van Infrabel zich niet in deze rubriek, maar in de toelichting 25.2.1 Diensten en diverse goederen.

26.2 Personeelseffectief

	31/12/2017	31/12/2016
Arbeiders	14	19
Bedienden	620	714
Gewogen gemiddeld aantal personeelsleden (VTE)	634	733
Gewogen gemiddeld aantal interims (VTE)	1	8

Toelichting 27

Financiële opbrengsten en financiële kosten

27.1 Financiële opbrengsten

Financiële opbrengsten	31/12/2017	31/12/2016
Interestopbrengsten op:		
Financiële vaste activa	490.942,51	207.712,68
Vlottende activa	30.717.991,52	32.291.044,84
Reële waarde aanpassing	150.911.754,61	40.467.178,91
Meerwaarde op realisatie van vlottende activa	1,00	1.214,88
Wisselkoersresultaten	79.774,99	47.860,95
Omrekeningsverschillen	59.443.403,45	53.957.648,20
Andere financiële opbrengsten	265.850,72	246.100,07
Financiële opbrengsten	241.909.718,80	127.218.760,53

27.2 Financiële kosten

Financiële kosten	31/12/2017	31/12/2016
Interestlasten op:		
Financiële verplichtingen	77.178.960,68	79.947.005,68
Voorzieningen	0,00	115.130,47
Schulden verbonden aan personeelsbeloningen	3.049.692,72	3.742.067,28
Reële waarde aanpassing	44.450.076,99	112.847.618,10
Wisselkoersresultaten	73.177,34	60.296,50
Omrekeningsverschillen	55.540.314,64	27.334.209,01
Overige financiële kosten	741.503,55	726.397,68
Financiële kosten	181.033.725,92	224.772.724,72

De stijging in de financiële opbrengsten en de daling in de financiële kosten in 2017 is voornamelijk het gevolg van de positieve impact van de evolutie van de interestvoeten op de reële waarde aanpassingen van de financiële instrumenten. In 2017 stegen immers de lange termijn interestvoeten wat o.a. leidde tot een lagere reële waarde van de financiële schulden in vergelijking met 2016 met een financiële opbrengst van 124,9 miljoen €. In 2016 daalden de lange termijn interestvoeten wat o.a. leidde tot een hogere reële waarde van de financiële schulden in vergelijking met 2015 met een financiële kost van 88,1 miljoen €.

Toelichting 28

Winstbelastingen

De tabel hieronder geeft een reconciliatie weer tussen de (kosten)/baten op de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten voor belastingen (en zonder aandeel in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode) aan de statutaire Belgische belastingvoet en de (kosten)/baten van belastingen op de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten per 31 december 2017 en 2016 aan de effectieve belastingvoet.

28.1 Effectief belastingtarief

	31/12/2017	31/12/2016
Resultaat voor belastingen (zonder aandeel in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode)	143.666.012,26	-42.058.537,82
Winstbelastingen	1.313.665,34	614.006,79
Effectief belastingtarief	0,91%	-1,46%

28.2 Aansluiting tussen het effectief belastingtarief en het toepasselijk belastingtarief

	31/12/2017	31/12/2016
Toepasselijk belastingtarief	33,99%	33,99%
Resultaat voor belastingen (zonder aandeel in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode)	143.666.012,26	-42.058.537,82
Winstbelastingen (op basis van toepasselijk belastingtarief)	48.832.077,57	-14.295.697,01
Niet belastbare inkomsten Infrabel	-47.278.186,82	14.952.968,42
Permanente verschillen	-247.865,92	1.185.654,65
Effect van fiscaal niet aftrekbare uitgaven	691.951,90	660.938,13
Effect van fiscale aftrekken	-418.698,18	-111.996,94
Gebruik van fiscale verliezen	-240.624,75	0,00
Correctie voor herstructureringsvoorziening	0,00	-1.604.615,81
Overige aanpassingen	-24.988,46	-173.244,66
Winstbelastingen	1.313.665,34	614.006,79

Infrabel is vrijgesteld van inkomstenbelastingen (WIB art. 220 – art. 180).

28.3 Winstbelastingen opgenomen in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

	31/12/2017	31/12/2016
Over de verslagperiode verschuldigde belastingen	-1.313.665,16	-614.006,79
Uitgestelde belastingen	-128.743,05	-6.440,40
Totaal winstbelastingen	-1.442.408,21	-620.447,19

Toelichting 29

Voorwaardelijke activa en verplichtingen

De Groep heeft op 31 december 2017 voorwaardelijke verplichtingen ten belope van 15.390.537,37€ (2016: 4.060.771,20€). Dit bedrag vertegenwoordigt de juridische geschillen aangespannen tegen de Infrabel Groep, waarvan de Groep oordeelt dat de kans op uitstroom aan middelen zeer onwaarschijnlijk is.

De Groep heeft op 31 december 2017 voorwaardelijke activa ten belope van 47.757.855,58€ (2016: 56.272.911,42€).

Toelichting 30

Transacties van alternatieve financiering

De Groep heeft in het kader van de hervorming van de NMBS Groep cross-border lease-transacties overgenomen die in het verleden werden afgesloten (activa in concessie gegeven aan een Trust die deze onmiddellijk terug in concessie gaf aan de NMBS Groep zodat beiden een financieel voordeel konden delen). De onderliggende activa betreffen spoorweginfrastructuur (hogesnelheidslijnen).

De transacties gaan gepaard met enkele beperkingen op het gebruik van de onderliggende activa (bijvoorbeeld: geen verkoop, geen onderverhuur zonder de voorafgaande goedkeuring van de Trust).

Afhankelijk van de aard van de transactie heeft de Groep op het einde van de initiële basisduur van de overeenkomst verschillende mogelijkheden waaronder:

- de uitoefening van de aankoopoptie;
- de terugkeer van het actief naar de Trust die het voor eigen rekening zal gebruiken;
- de terugkeer van het actief naar de Trust waarvoor de Groep als verkoopagent voor het actief zal optreden;
- de verlenging van de overeenkomst door een lease- of servicecontract na afloop van de eerste basistermijn van de overeenkomst, of
- het zoeken naar een derde die de resterende verplichtingen jegens de Trust op zich zal nemen door middel van een lease- of serviceovereenkomst.

Deze operaties, die "transacties van alternatieve financiering" genoemd worden, worden opgenomen volgens hun economische realiteit in overeenstemming met de bepalingen van SIC 27, wat er samengevat op neerkomt dat men boekhoudkundig dient te doen alsof deze transacties nooit hebben plaatsgevonden.

De Infrabel Groep heeft dus de materiële vaste activa in de balans gehouden en heeft noch winst noch verlies uit de verkoop aan de Trust erkend.

De investeringsrekeningen (investering van een deel van de middelen uit de hoofdverhuur) en de betalingsverplichtingen aan de Trust (over de duur van het contract en inclusief de optie tot terugkoop), worden opgenomen in de balans. De investeringsrekeningen en betalingsverplichtingen aan de Trust worden bij toepassing van IAS 39 erkend in de rubrieken "Overige financiële activa" (toelichting 13) en "Financiële schulden" (toelichting 21).

Voor sommige transacties heeft de Groep derivaten gebruikt om het risico van rentevoeten en wisselkoersen af te dekken. In dit geval heeft de Groep gebruikt gemaakt van de "reële waarde door verlies- en winstrekening optie" voorzien in IAS 39 voor de opname van financiële activa en verplichtingen. Het gebruik van afgeleide financiële instrumenten wordt toegelicht in toelichting 12. De analyse van het risicobeheer met betrekking tot het gebruik van financiële instrumenten, met inbegrip van instrumenten verbonden aan de alternatieve financiering, is opgenomen in toelichting 4.

Om een accounting mismatch te vermijden, heeft de Groep ervoor gekozen om alle financiële instrumenten m.b.t. deze transacties aan reële waarde te boeken. Dit betekent dat zowel de overige financiële activa, de financiële schulden en de derivaten gekoppeld aan deze transacties aan reële waarde door verlies- en winstrekening worden geboekt.

Toelichting 31

Publieke en Private Samenwerkingen

Op vraag van de meerderheidsaandeelhouder heeft Infrabel 2 Publiek Private Samenwerkingscontracten (PPS) afgesloten: de PPS Diabolo (Closing 28 september 2007 - Investeringsbedrag: 290 mio €) en de PPS Liefkenshoek Rail Link (Closing 5 november 2008 - Investeringsbedrag: 690 mio €).

PPS Diabolo:

Deze PPS betreft de spoorweginfrastructuur die het station van Brussels Airport verbindt met de spoorlijn L26N die zich op de middenberm van de E19 bevindt (tussen Mechelen en Brussel). De concessie loopt tot en met 8 juni 2047 en omvat een deel van het station van Brussels Airport alsook twee geboorde tunnelkokers inclusief de specifieke spoorwegtechnieken (sporen, bovenleidingen, seininrichting,...).

De private partner draagt het bouwrisico en het vraagrisko. Daarom ontvangt hij – conform de Wet van 30 april 2007 houdende dringende spoorwegbepalingen – naast een bijdrage van de spoorweginfrastructuurbeheerder en van de spoorwegondernemingen die het station van Brussels Airport bedienen, ook een reizigersbijdrage (het Diabolosupplement).

De verplichting van Infrabel ten opzichte van de private partner, die volledig het gebruiksrecht van deze spoorweginfrastructuur behoudt, werd boekhoudkundig verwerkt als een overige schuld. Daartegenover staat de vordering van Infrabel ten opzichte van de Belgische Staat, die volledig de betaling van deze bijdrage dekt.

PPS Liefkenshoek Rail Link:

Deze PPS betreft de spoorweginfrastructuur in de Antwerpse haven die linkeroever (Waaslandhaven) met rechteroever (rangeerstation Antwerpen-Noord) verbindt. De promotieovereenkomst loopt tot en met 21 januari 2051 en omvat de volledige bedding van het tracé (16,2 km), met inbegrip van de gerenoveerde Beverentunnel (1,2 km) en de Antigoontunnels (twee geboorde tunnelkokers van elk 6 km lang). De PPS beperkt zich tot de burgerlijke bouwkunde van het tracé, alsook het geautomatiseerde rook & warmteafvoeren schuimblussingssysteem. De klassieke spoorwegtechnieken (sporen, bovenleidingen, seininrichting,...) maken dus geen deel uit van deze PPS.

De private partner draagt het bouwrisico en het beschikbaarheidsrisico. Daarom ontvangt hij een beschikbaarheidsvergoeding.

De activa gekoppeld aan de PPS Liefkenshoek Rail Link worden verwerkt als activa in eigendom, gezien Infrabel de juridische eigenaar is. De passiva hieraan gekoppeld hebben de kenmerken van een financiële leasingschuld en werden dan ook als dusdanig verwerkt.

Toelichting 32

Rechten en verplichtingen

Het bedrag van de contractuele verplichtingen voor de verwerving van materiële vaste activa beloopt 1.157.158.729,75€ (2016: 1.063.092.290,13€).

Het bedrag van de contractuele verplichtingen voor de verwerving van diensten bedraagt 304.128.027,39€ (2016: 291.562.675,57€).

De door de Groep voor rekening van derden gestelde persoonlijke zekerheden bedragen 47.896.894,66€ (2016: 51.655.473,32€).

De door derden aan de Groep verstrekte kredietlijnen bedragen 10.000.000,00€ per 31 december 2017 (2016: 27.772.854,18€).

De door derden voor rekening van de Groep gestelde zekerheden bedragen 321.704.740,39€ (2016: 349.101.247,43€) en betreffen voornamelijk borgtochten gesteld door aannemers en garanties op activa die onontbeerlijk zijn voor het verwezenlijken van het maatschappelijk doel.

De door de Groep op eigen activa gestelde zakelijke zekerheden bedragen 171.271.416,07€ per 31 december 2017 (2016: 175.103.365,28€).

De verplichtingen inzake toekomstige minimumhuur, eisbaar krachtens niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten, bedragen 226,9 miljoen € per 31 december 2017 (2016: 190,9 miljoen €) waarvan 31,9 miljoen € op ten hoogste één jaar, 128,8 miljoen € op meer dan één jaar en ten hoogste vijf jaar, en 66,2 miljoen € op meer dan vijf jaar.

Toelichting 33

Informatie betreffende verbonden partijen

33.1 Geconsolideerde vennootschappen

De lijst van de dochterondernemingen en ondernemingen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode is opgenomen in toelichting 5.

33.2 Relaties met de Staat

33.2.1 Deelnemingsverhouding

De Belgische Staat is de ultieme en voornaamste aandeelhouder van Infrabel NV van publiek recht.

33.2.2 Beheerscontract

De Staat heeft met Infrabel een beheerscontract afgesloten voor de periode 1 januari 2008 – 31 december 2012 en van rechtswege verlengd tot een nieuw beheerscontract in werking treedt.

De Infrabel Groep vormt een essentieel element in het Belgische transportsysteem in zijn rol van Belgisch spoorweginfrastructuurbeheerder.

De wetgever heeft de **opdrachten van openbare dienst** van Infrabel als volgt vastgesteld:

1. het verwerven, het ontwerpen, de bouw, de vernieuwing, het onderhoud en het beheer van de spoorweginfrastructuur;
2. het beheer van de regelings- en veiligheidssystemen van deze infrastructuur;
3. het leveren aan de spoorwegondernemingen van de hen overeenkomstig de wet te leveren diensten;
4. de toewijzing van de beschikbare spoorweginfrastructuurcapaciteit;
5. de tarifiering, de facturering en de inning van heffingen voor het gebruik van de spoorweginfrastructuur en voor de diensten bedoeld in 3°.

Het beheerscontract beperkt zich niet tot het definiëren van de opdrachten van openbare dienst. Ook de taken die uitgevoerd moeten worden om deze opdrachten te vervullen, worden er behandeld.

Om Infrabel in staat te stellen om de zijn krachtens het beheerscontract gegeven opdrachten van openbare dienst te vervullen, krijgt hij subsidies van de Federale Staat, en in mindere mate van de deelentiteiten (Gewesten) in het kader van bepaalde specifieke projecten. Voor meer informatie verwijzen we naar toelichting 24 - Subsidies.

33.2.3 Diensten aan besturen

De Groep levert diensten, zoals onder andere ICT diensten, infrastructuurwerken en onderhoud, aan de Belgische Staat en aan verschillende besturen van de Belgische Staat. Al deze transacties gebeuren in het kader van normale klant/leverancier relaties tegen voorwaarden die niet gunstiger zijn dan die welke aan andere klanten en leveranciers worden aangeboden.

33.3 Relaties met de hoogstgeplaatste functionarissen

De bestuurders en de leden van het Directiecomité van Infrabel NV van publiek recht worden als de hoogstgeplaatste functionarissen van de Groep beschouwd.

Het totaal bedrag van de bruto bezoldigingen van de bestuurders en de leden van het Directiecomité voor 2017 is 1.289.290,46€, het bedrag voor 2016 bedroeg 1.207.241,25€.

De bezoldiging van de hoogstgeplaatste functionarissen betreft enkel lonen en kortetermijnbeloningen. Er zijn geen ontslagvergoedingen, vergoedingen na uitdiensttreding of lange termijnbeloningen uitbetaald in 2017 en 2016.

We verwijzen naar het Corporate governance hoofdstuk en remuneratieverslag in de statutaire jaarrekening van Infrabel voor meer informatie omtrent de bestuurders en leden van het Directiecomité, de werkingsregels en het remuneratiebeleid van de Groep.

Toelichting 34

Erelonen van de commissaris

In 2017 heeft de Infrabel Groep 381.776,45€ (2016: 335.238,00€) geboekt met betrekking tot opdrachten in het kader van de controle van de jaarrekening door de bedrijfsrevisoren van de Groep. De kosten voor opdrachten in het kader van belastingadvies bedroegen in 2017 32.630,00€ (2016: 33.100,00€). Er werden in 2017 andere audit opdrachten toevertrouwd aan de commissarissen ten bedrage van 7.000,00€ (2016: 39.102,32€).

Deze erelonen zijn als volgt samengesteld:

	31/12/2017	31/12/2016
Opdrachten in het kader van controle van de jaarrekening	381.776,45	335.238,00
Opdrachten in het kader van belastingadvies	32.630,00	33.100,00
Andere opdrachten	7.000,00	39.102,32
Bezoldiging van de commissaris	421.406,45	407.440,32

Toelichting 35

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 2 februari 2018 keurde de ministerraad het meerjareninvesteringsplan 2017 – 2020 en het Strategisch Meerjareninvesteringsplan 2018-2031 van Infrabel goed.

INFRABEL NV VAN PUBLIEK RECHT

**Verslag van het College van Commissarissen
aan de algemene vergadering
van de vennootschap over het boekjaar
afgesloten op 31 december 2017
(Geconsolideerde jaarrekening)**

Verslag van de bedrijfsrevisoren leden van het College van Commissarissen (hierna “het College van Commissarissen”) aan de algemene vergadering van de vennootschap Infrabel NV van Publiek Recht over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017 (Geconsolideerde jaarrekening)

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap Infrabel NV van Publiek Recht (de “vennootschap”) en haar filialen (samen “de Groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde rapporteringsvereisten in hoofde van het College van Commissarissen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 17 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap Infrabel NV van Publiek Recht uitgevoerd voor de eerste maal dit jaar.

Verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening ***Oordeel zonder voorbehoud***

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die het geconsolideerd overzicht van de financiële positie op 31 december 2017 omvat, alsook het geconsolideerd overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing, waarvan het totaal van het geconsolideerd overzicht van de financiële positie 22.000.458.625,23 EUR bedraagt en waarvan het geconsolideerd overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten afsluit met een winst van het boekjaar van 142.882.055,10 EUR.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de Groep op 31 december 2017 alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België, en het referentiestelsel specifiek aan de vennootschap, zoals opgenomen in de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, alsook meer specifiek op de spoorwegmaatschappijen gerichte wet- en regelgeving. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van het College van Commissarissen voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van het College van Commissarissen voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde rapporteringsvereisten in hoofde van het College van Commissarissen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het College van Commissarissen

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening, zijnde:

- Financiële gegevens over het boekjaar 2017 (pagina's 36 tot en met 41)
- Corporate governance (pagina 35)

een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is.

In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Wij drukken geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Onze bedrijfsrevisorenkantoren en hun netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening verricht, en onze bedrijfsrevisorenkantoren zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de vennootschap.

Zaventem, 26 april 2018

Het college van commissarissen

BDO Bedrijfsrevisoren Burg. Ven. CVBA
Vertegenwoordigd door

Felix Fank
Bedrijfsrevisor

KPMG Bedrijfsrevisoren Burg. Ven. CVBA
Vertegenwoordigd door

Erik Clinck
Bedrijfsrevisor